

Aproximació a
Marcel Proust
de la mà de sis
experts: "Llegir-lo
et canvia la vida"
PÀGS. 38-39

ara
PRIMERA ENTREGA
DE LA COL·LECCIÓ
DE NOVEL·LA NEGRA

Preu: 19,90 € cada llibre
Fins al 16 de juliol.
També disponible online

CIÈNCIA

Entrevista a Stefano Mancuso
Neurobiòleg vegetal
"Les plantes són
més intel·ligents
que nosaltres"

CRATURES

El fenomen de
les 'instamamis'
Qui són les 'influencers'
de la maternitat?

P 14-17

PANDÈMIA COVID-19

La variant delta fa créixer els contagis també en vacunats

La soca fa augmentar els casos lleus de la malaltia en immunitzats i no es descarta que n'hi hagi de greus

Pfizer demanarà permís als Estats Units i a la Unió Europea per injectar una tercera dosi de reforç

El Cruïlla, en el punt de mira

El Cruïlla va viure ahir el seu dia gran en plena polèmica perquè l'alta incidència entre els joves de 20 a 29 anys -2.576 casos per 100.000 habitants a Catalunya i 1.047 a tot l'Estat- pot convertir el festival en un focus de contagi tot i els tests d'antígens. PERE VIRGILI

P 19

La sequera s'acarnissa amb l'est de Catalunya

L'últim any és el període amb menys pluja des del 2009

P 35

Barcelona compra El Molino per 6,2 milions

L'històric local va reobrir el 2010 però no ha pogut amb el deute

P 23

Els autònoms es podran desgravar sopars i regals

Una sentència del Suprem contradiu el criteri d'Hisenda

les claus del dia

BONDIA

Mitjanies i mitjanies

DIENT QUE UNA mitjana al punt és imbatible, un president pot fer callar un ministre però no tanca un debat. Ni el situa al punt que la societat necessita. La resposta de la mitjana va ser un titular populista, no gaire lluny d'aquell d'Aznar: "Les copes de vi que he de beure o deixar de beure, deixa que me les begui tranquil·lament". Sí, el bon vi és boníssim, però no quan has de conduir. I de carn no cal menjar-ne cada dia com si arrosseguessim aquella obsessió que hi havia a tantes cases a causa de la gana que va passar aquest país en la postguerra, i cal ser conscients del cost mediambiental de produir la mitjana, com de tants altres costos mediambientals. Perquè el món tendeix més a la posició de Garzón que a la de Sánchez, per més que ens molesti que es posin amb la nostra dieta i els nostres gustos de tota la vida.

ANTONI BASSAS

dietarivv

VICENÇ VILLATORO LAMOLLA

10 DE JULIOL

Mals usos

EN L'EUROPA FEUDAL els senyors tenien dret a disposar de les persones i els béns dels seus vassalls segons una sèrie d'usos i costums. Això va generar algunes pràctiques que la mateixa època considerava abusives, els mals usos. L'estat modern ha heretat la possibilitat de disposar en certes situacions dels béns i les persones dels seus súbdits. Les lleves obligatòries eren això, en part. Aquesta disponibilitat s'ha anat retallant, però es manté en algun aspecte i s'activa en cas d'una gran crisi, quan l'estat disposa al seu criteri de vides i hisendes. Ara l'estat espanyol ens ho ha recordat quan ha plantejat la reforma de la llei de seguretat nacional, que implica de fet la suspensió de drets fonamentals en cas de crisi i que significa poder disposar de persones i béns per part de l'estat. Per a una cultura democràtica actual, aquesta suspensió de la llibertat i la propietat individual és vista com un mal ús. Com un abús. Certament, això només passaria en casos de crisi. Però qui decideix quan s'aplica, quan hi ha una crisi prou greu? El mateix estat que n'és beneficiari. I aquí hi ha la clau del problema. No ens agrada que disposin de nosaltres i dels nostres béns. Però sobretot no ens refiem de l'estat que s'atorga el dret a fer-ho.

vistaltwitter

Aila (@AndreaLissidini)
Tuitaire

"Anem a vore, *sorprendiditos*, que des del primer moment han dit que la vacuna no evita contagis ni emmalaltir. Sembla que el que evita són les manifestacions més greus de la malaltia (acabar en una UCI). Trobo que anem un poquet a *lo loco* i després tot són plors"

Gerard Giménez i Adsuar (@gmnzgerard)
Bioestadístic

"Pot semblar sorprenent però un 90% no és un 100%"

Marta (@MartadeStCugat)
Mestra

"Des de la meua humil ignorància pregunto: ¿deixar de fer PCR als contactes asimptomàtics en plena onada a què respon?"

Mireia Duran Passola (@mireiaduran)
Mestra i professora associada de la UAB

"@MartadeStCugat El contagi és superior als recursos humans, està desbocat. La solució és que si has tingut contacte directe amb un positiu et tanquis a casa sí o sí"

Salvador Esquena (@DucMantua)
Metge cirurgià

"Va, que amb una mica més d'incompetència i d'irresponsabilitat, en aquesta creixuda exponencial de contagis aconseguim que surti la variant catalana del virus i passem a la història negra de la medicina"

Joan Julibert (@julibert_joan)
Periodista

"Això que les autoritats no són ningú per dir-nos què fem a casa nostra és una fal·làcia *neoon*. És així sempre que allò que fem no perjudiqui l'interès general. Per això hi ha política de residus, control energètic o penalitzacions per als vehicles contaminants"

Alberto Sotillos (@AlbertoSotillos)
Sociòleg

"Ser més conscients de la quantitat de carn que mengem i com arriba a la nostra taula no és obligar-nos a menjar grills i saltamartins. Per favor, fem lloc en el debat públic al punt mitjà, al dubte, a tot allò que hi ha entre els fanatismes polaritzats dels partits..."

PERE TORDERA

Queralt Castillo Cerezuela (@QC_Cerezuela)
Periodista

"¿Això de la polèmica de la carn era un concurs per demostrar qui és el més cunyat del país? ¿Un test? ¿Una enquesta del CIS encoberta? ¿Un experiment de Silicon Valley?"

pareumàquines

ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

La caverna esmorza un bon entrecot de ministre Garzón

EL MÓN evoluciona lentament. L'any 2007 un José María Aznar ja deslliurat de les formalitats presidencials carregava contra la DGT per haver criminalitzat alcohol i conducció. Però més enllà de la famosa frase segons la qual ningú no li havia de dir quantes copes es podia prendre, va deixar anar aquesta altra perla, menys coneguda: "A mi no me gusta que me digan «No puede usted comer hamburguesas de tanto»". Car torze anys després, Pedro Sánchez ha intentat apaivagar un polèmic vídeo del seu ministre de Consum, Alberto Garzón, dient que "un *chuletón* es imbatible". A la majoria de diaris

en català, s'ha traduït per *mitjana*, que és l'opció del Termcat. En canvi, a *Públic* i *La Vanguardia*, han optat per mantenir *chuletón*. I em sembla bé, perquè en castellà té unes connotacions de tiberi cavernícola que li manquen a mitjana, o almenys jo no les hi trobo. Jo potser hauria optat per *entrecot*, que sona més a plat excessiu de restaurant de porró. En tot cas, només un dia abans, la caverna considerava supremacisme lingüístic que s'observés la manca d'una traducció exacta per al mot català *enraonar*. ¿Ara denunciaran l'especificitat del vocable *chuletón* com a supremacisme lingüístico-càrnic? Sigui com sigui, la triple dreta mediàtica en fa titular principal de portada, mentre que la resta de rotatius ni tan sols recullen en primera pàgina l'assumpte. I, esclar, això de la carn és massa suculent per no caure en la temptació del joc de paraules. "Sánchez tritura Garzón per la crisi de la carn", titula *La Razón*, per exemple. Un aplaudiment lent per a aquest *tritura!*

El cas il·lustra la voracitat de la política: engoleix un debat necessari –les implicacions de la nostra manera d'alimentar-nos– i el redueix a una resposta cunyada i a l'enèsima sobreexplotació de les diferències al si d'un govern de coalició.

TOVALLONSNEGRES

Irene, Ariadna, Laurent, Joans...

A hir, a la Fundació Miró, vam fer un tast de vins catalans per a alguns subscriptors de l'ARA. Pocs, per coses del covid. Vam aprofitar, després del tast, per gravar amb els tastadors el programa que fem, a Catalunya Ràdio, sobre el món del vi: *Tast vertical*. Res em fa més feliç que fer aquest programa.

Si us en faig propaganda, no us enganyaré, és perquè tinc un gran interès que consumiu vi català. No perquè sigui català, sinó perquè és molt bo. I com que s'estima el que es coneix, una iniciativa com aquesta de l'ARA em sembla imprescindible. Quina sort que tinc.

Coneixem els cuiners. Tothom posa cara als germans Roca, a la Ruscalleda, als Adrià, al Nando Jubany, a la Fina Pladevall. Posem cara als escriptors (al Jaume Cabré, a l'Eva Bastasar, al Xavi Bosch, a la Silvia Soler, i ara també al jove Pol Guasch...) Però ¿els posem cara, als cracs del vi de Catalunya? ¿Com és que no sabem quina cara tenen la Sara Pérez, la Irene Alemany, el Delfi Sana-huja, els de Mas Candí...?

El tast va ser dirigit per una dona que admiro molt: la sommelier Ariadna Rubinart. I al programa van venir elaboradors que conec i estimo perquè un dia vaig tastar el que feien i, com Dom Pérignon, vaig exclamar: "Estic tastant les estrelles!" Van venir Irene Alemany i Laurent Corrió, que fan el mític Sot Lefric; en Joan Sanmartí, que fa l'increïble Saltamarges, i en Joan Rubió, que fa el no menys emocionant Joanots. Escoltar-los, amb aquella humilitat (la Irene, mare meua, dient: "Ei, si no us agrada digueu-m'ho...") va ser una alegria de viure. Que bé que ho fan, que poc que s'ho creuen.

El vi és cultura. Començar a estimar-lo amb tota la complexitat és molt difícil. Què diríem si ens donessin a llegir Shakespeare i no n'haguéssim llegit mai res? No l'entendríem. Per tant, es tracta d'ensumar, de tastar, d'estudiar una mica. Però ¿oi que quan aneu pel carrer i veieu algú que us agrada no teniu por de dir-ho? ¿Us manteniheu fermes si algú us diu: "Doncs jo el trobo lleig"? Amb el vi hem de fer el mateix. Salut!

EMPAR MOLINER

a
L'EDITORIAL

La difícil missió de ser autònom

Un dels maldecaps més habituals que comporta la difícil missió de ser autònom és saber quines despeses es poden desgravar i quines no. Fins ara Hisenda ha aplicat un criteri molt restrictiu i només acceptava tiquets o factures que tinguessin una relació molt directa amb la feina de l'autònom, cosa que deixava fora un ampli ventall de despeses que també tenien a veure amb la feina. Per exemple, els famosos dinars amb clients (i la gran pregunta: quan es pot considerar que és un dinar de feina?) o els regals de promoció o fins i tot el transport. Ara una sentència del Tribunal Suprem ha dictaminat que són despeses deduïbles totes aquelles que tinguin a veure amb les relacions públiques amb clients i proveïdors –com els dinars i sopars en restaurants–, així com els regals tant a clients com als treballadors del negoci i les despeses promocionals.

Es tracta d'un canvi substancial que permetrà a milions d'autònoms poder deduir més despeses i, d'aquesta manera, obtenir un millor tracte fiscal. És evident que, en el món actual, tot el

que té a veure amb les relacions públiques té un impacte directe o indirecte en el compte de resultats de qualsevol empresa o autònom. Són, per tant, una inversió i han de ser tractades fiscalment com a tals. Això no vol dir que no hi hagi casos concrets en què hi pugui haver un abús, ja que estem acostumats a llegir notícies en què empresaris investigats per frau fiscal feien passar per despeses d'empresa el que sense cap mena de dubte eren despeses

Els casos de frau no poden ser l'excusa per negar el dret a desgravar despeses

personals, com ara la compra de cotxes de luxe o segones residències. Però per aquests casos no es pot castigar la gran majoria d'autònoms negant-los el dret a desgravar per coses que són imprescindibles per al bon funcionament de la seva empresa o la seva activitat.

La sentència ja avisa que “no hi ha una regulació precisa sobre què s'ha d'entendre per correlació entre ingressos i despeses”, però sosté que uns i altres formen part del conjunt d'accions adreçades a obtenir un millor re-

sultat empresarial. Això “justifica que la relació entre despeses i ingressos pugui ser tant directa com indirecta”, afirma el Suprem. Serà missió d'Hisenda, doncs, esbrinar si aquests dinars o sopars s'ajusten a l'esperit de la llei i de la sentència sense negar-ho d'entrada, com feia fins ara.

Cal felicitar-se per una sentència que afavoreix la posició dels autònoms respecte a l'administració, ja que precisament aquest és un col·lectiu eternament oblidat pels

diferents governs, tal com s'ha vist amb especial cruesa durant la pandèmia, en què s'han perdut centenars de milers de llocs de treball.

El govern espanyol encara té pendent una altra de les grans reivindicacions del sector, que és que s'ajusti la quota als ingressos reals. Els plans de l'executiu són posar en marxa la reforma al llarg de l'any que ve, amb l'objectiu que la majoria vegi reduïda la seva quota a costa d'augmentar la dels que ingressen més. En tot cas, les diferents administracions haurien de posar més incentius, també fiscals, per als autònoms. Amb l'objectiu doble d'afavorir l'activitat econòmica i combatre el frau.

LES CARES DEL DIA

Isabel Díaz Ayuso

La presidenta madrilenya va utilitzar ahir la reunió protocol·lària amb Pedro Sánchez per avançar per la dreta Pablo Casado en la cursa pel lideratge del PP. Amb populisme estil Vox –“Espanya està segregada”, “El separatisme ens roba”– i estil absurd: ofereix una “rebaixa d'impostos històrica” i reclama més finançament per a Madrid. **P. 06**

A. Lukaixenko

El president bielorús ha complert l'amenaça de *permeabilitzar* la frontera amb la UE a través de Lituània. Del 2017 al 2020 la van travessar il·legalment 284 persones, i només la primera setmana d'aquest mes de juliol ja ho han fet 885 més. No només això, sinó que facilita els trasllats des de l'Iraq o Turquia. És la resposta a les sancions de la UE arran del cas Protassévix. **P. 11**

Luis Pineda

De ser el president de l'associació de clients de banca més coneguda, Ausbanc, a vuit anys de presó per extorsió a entitats bancàries i empreses. Ha quedat demostrat que Pineda, amb l'ajut de Miguel Bernad, secretari general del *sindicat* Manos Limpias (quatre anys de pena), exigia diners per evitar accions judicials o campanyes de descrèdit. **P. 21**

I TAMBÉ A L'ARA.CAT

Aquesta tarda tindreu el vídeo de l'entrevista a Jordi Cuixart, que publicarem demà al paper dins el dossier amb motiu dels 60 anys d'Òmnium Cultural

NO T'HO POTS PERDRE

Què vol dir fer d'espia explicat per una espia

Elena Vavilova va espia per al KGB durant dècades, i, a més, als EUA mateix. Ho retrata la sèrie *The Americans*. Hem parlat amb Vavilova i ens explica la seva vida i les diferències amb la sèrie. **P. 54-55**

Koeman no amaga el nerviosisme pel cas Messi

El Barça està blindat amb el missatge que el retorn de Messi al club blaugrana és segur, però ja apareixen esclatxes. La primera, el tècnic holandès, que va expressar ahir la seva preocupació. **P. 48**

PUBLICITAT

Podcast de Banc Sabadell

amb el periodista Toni Garrido

Descobreix un nou episodi setmanal a seronsiguils.com

B Sabadell
Ser on siguis

Política

L'ENCAIX TERRITORIAL

Salvador Illa, Fernando Sánchez Costa, Ignacio Martín Blanco i Carlos Carrizosa en la jornada d'estiu de SCC. A. GARCÍA / EFE

El PSC porta el fons per les fiances al Consell de Garanties

Els socialistes s'obren a votar a favor del decret si és legal, i eviten per ara el Tribunal Constitucional

CESEC MAIDEU
BARCELONA

Primer moviment tangible dels socialistes de cara al fons creat per la Generalitat per cobrir les fiances dels implicats en el Tribunal de Comptes. Fins ara, el PSOE i el PSC hi havien respost amb cautela, mostrant recels sobre el mecanisme però sense dur a terme cap acció mesurable. Ahir, però, el PSC va sol·licitar al Consell de Garanties Estatutàries –un òrgan consultiu– que elabori un dictamen sobre el fons del Govern i valori si s'adequa a l'Estatut d'Autonomia i la Constitució. L'objectiu, explicat per Salvador Illa, és clar: el PSC vol aclarir els "dubtes" que els ha suscitat el decret i, per no guiar-se per "intuïcions o prejudicis", han apostat per

una opció no vinculant. Una via que, a diferència del que hauria pogut suposar un recurs directament al Tribunal Constitucional, permet guanyar temps als socialistes, però també a la Generalitat i als encausats pel Tribunal de Comptes.

La seva sol·licitud arribarà dimarts vinent a la mesa i l'òrgan rector del Parlament la traslladarà al Consell de Garanties Estatutàries. Un cop la rebí, l'òrgan consultiu té 12 dies per analitzar el decret i emetre la seva opinió. Si esgota aquest termini, però, els implicats en la causa del Tribunal de Comptes ja hauran pogut aprofitar el fons per avalar les fiances: el 21 de juliol és l'últim dia per pagar i el Consell de Garanties Estatutàries pot pronunciar-se, com a molt tard, fins al 29 de juliol. I el mateix passa amb el ple del Parlament que ha de validar el

Recurs
PP i Cs també porten la nova norma a l'òrgan consultiu de la Generalitat

decret. I és que tot decret llei del Govern és provisional i, si en 30 dies des de la seva implementació no és validat per la cambra, queda automàticament derogat. Considerant que mentre l'òrgan consultiu l'analitza el decret no pot entrar a la cambra, la votació del fons aniria a parar com a molt d'hora a l'últim ple previst abans de vacances, que és el 21 de juliol, precisament el mateix dia que s'acaba el termini per pagar. Amb tot, el més probable és que quan els encausats s'agafin al fons, encara no hi haurà ni cap conclusió del Consell de Garanties Estatutàries sobre el decret ni el ple de la cambra l'haurà validat.

Sí al decret

Així doncs, la via escollida pel PSC no evita que els implicats es beneficiïn del fons com a mínim d'entra-

da. Segons veus socialistes, no s'ha plantejat un recurs d'inconstitucionalitat perquè no tenen clar que el fons sigui contrari a la llei. De fet, el mateix Salvador Illa va afirmar que si l'òrgan consultiu avala el decret i diu que és legal, el PSC no tindrà cap inconvenient per votar-hi a favor. Ara bé, després d'aquesta votació s'obrirà un nou escenari clau: la mesa preguntarà als grups si volen que el decret passi a ser una llei ordinària i, per tant, s'activi un període d'esmenes. I aquí és on el PSC podria intentar modificar els punts que no els convencen. Fonts socialistes afirmen que, de moment, aquest és un escenari que no es planteja. Tot i això, admeten que veuen amb més bons ulls que la creació del fons sigui una llei ordinària que no pas un decret. De fet, en el text enviat a l'òrgan consultiu, el

JUNTS DEMANA UNITAT AL CONGRÉS

El secretari general de JxCat, Jordi Sánchez, va reclamar ahir des de Tortosa unitat d'acció a les forces independentistes al Congrés per "obtenir com a país tot allò que en aquests últims anys no hem obtingut".

ROMEVA VOL DONAR MARGE AL DIÀLEG

L'exconseller Raül Romeva veu "urgent" la taula de diàleg per abordar "el conflicte polític", i no és partidari de pensar en un "pla B" fins a saber què proposa el govern espanyol, segons va dir ahir en una entrevista a TV3.

Casado creu que el PSOE permetrà el referèndum

El PP i Cs carreguen contra Sánchez en l'acte de SCC

ANNA MASCARÓ
BARCELONA

El president de Societat Civil Catalana (SCC), Fernando Sánchez Costa, va projectar la jornada d'ahir com un espai de "debat intern" de l'unionisme, però a la pràctica es va convertir més aviat en una oportunitat per fer retrets als socialistes. El líder del PP, Pablo Casado, va ser el més contundent: va dibuixar un president espanyol presoner de l'independentisme. Erigint-se en l'oposició a Pedro Sánchez, va advertir de la possibilitat que un govern del PSOE pugui acabar acceptant un referèndum d'autodeterminació. "Tenen Sánchez agafat de la solapa i farà el que li demanin", va sentenciar el conservador, que va reivindicar que es tipifiqui de nou el delictes de rebel·lió perquè els "cops" en l'actualitat es donen sense violència. "Demanem que els referèndums il·legals siguin delictes", va dir.

Casado, que va comparèixer telemàticament a l'acte de Barcelona, va aprofitar l'ocasió per carregar contra l'aval als indults de la patronal i els bisbes catalans, un suport a la decisió de Sánchez que en el seu moment el va agafar a contrapeu. El conservador va dir que no se sent "representat" pel posicionament dels bisbes catalans i va considerar que "l'Església s'ha de preocupar dels desfavorits: els constitucionalistes que estan patint la violència i l'exclusió d'una minoria radical independentista". També va assenyalar que els empresaris que van marxar de Catalunya durant el Procés "no poden avalar ara" els indults. Després de presentar-se com "un dels espanyols que es va emocionar escoltant sa majestat el rei el 3 d'octubre", Casado va insistir que el PP denunciaria el Govern per malversació i prevaricació després que hagi creat un fons per donar suport als afectats per la fiança de 5,4 milions d'euros que els reclama el Tribunal de Comptes per l'acció exterior. "El més greu és que el govern de Pedro Sánchez no ho vulgui recordar", va lamentar.

Per la seva banda, el líder del PP a Catalunya, Alejandro Fernández, va acusar els socialistes de "trenar la unitat constitucionalista". Tots dos dirigents van refermar-se en l'aposta del PP d'unificar l'espai de la dreta: mentre que Casado va defensar que al PP hi caben els votants de Ciutadans, de Vox, els descontents del PSC i fins i tot els exvotants de CiU no independentistes, Fernández va argumentar que tres partits dins d'aquesta ideologia són "massa".

La conferència telemàtica del líder del PP, Pablo Casado, a l'acte de SCC. ALEJANDRO GARCÍA / EFE

PSC qüestiona que hi hagi una "urgència extraordinària" que justifiqui crear el fons a través d'un decret llei en comptes de la via ordinària, i posa en dubte que vagi dirigit a l'interès general, ja que veu la creació del fons com una "llei singular" no més pensada per als encausats.

Mentre que el PSC juga la partida al Consell de Garanties Estatutàries per evitar trucar directament a la porta del Constitucional, Cs i PP ja van advertir que recorrerien el decret al TC, tot i que això no els ha impedit jugar la mateixa carta que els socialistes. Ahir el líder de Cs al Parlament, Carlos Carrizosa, i el president dels populars catalans, Alejandro Fernández, van acordar demanar conjuntament un dictamen al Consell de Garanties Estatutàries que, segons fonts populars, formalitzaran a principis de la setmana vinent. Tot i que la via escollida és no vinculant, Carrizosa ja va avançar que el decret del Govern és "manifestament inconstitucional". Els que de moment no es mouran seran els comuns, ja que ahir la seva líder, Jéssica Albiach, va assegurar que "mai judicialitzaran un conflicte que és polític".

Nous recursos contra les fiances

Encara que els implicats en la causa del Tribunal de Comptes poden saldar momentàniament el deute

amb el fons creat per la Generalitat, no abandonen la batalla judicial i, ahir, tant l'expresident Artur Mas com tots els càrrecs d'ERC encausats van presentar un recurs contra la resolució -ahir era l'últim dia per fer-ho-. Pel que fa als republicans, van demanar la nul·litat de la causa al ser "inconstitucional" i tenir "irregularitats" en el procediment, com ara que "la pena és imposada abans del judici" -en referència a les fiances- o que s'està "vulnerant la immunitat" de Jordi Solé, que és eurodiputat d'Esquerra. De fet, dijous l'expresident Carles Puigdemont també va presentar un recurs i també va al·legar que, si el Tribunal de Comptes volia que pagués la fiança, havia de demanar un suplicatori al Parlament Europeu perquè té immunitat als ulls de l'òrgan fiscalitzador.

Al mateix temps, l'expresident Artur Mas també va impugnar ahir la liquidació provisional del Tribunal de Comptes al·legant "indefensió manifesta" per una instrucció "irregular" i pel poc temps que van tenir els advocats per revisar i recórrer la resolució el dia que els van comunicar les fiances. Tots els implicats d'ERC, entre ells Oriol Junqueras i Raül Romeva, i els expresidents Mas i Puigdemont demanen la nul·litat de la causa i la suspensió de les fiances. ■

Retret
Casado critica l'aval als indults dels bisbes i empresaris catalans

Denúncia
Carrizosa acusa els socialistes de "desarmar" el discurs unionista

El líder de Ciutadans a Catalunya, Carlos Carrizosa, va ser la tercera autoritat a comparèixer, amb un discurs que també va ser molt crític amb Pedro Sánchez. Va acusar el govern espanyol de "desarmar" el constitucionalisme català amb la concessió dels indults. "Està donant arguments als que diuen que no ets prou democrata, que Espanya està exercint la repressió", va dir.

Illa defensa els indults

Després d'un dia en què la tònica van ser els atacs al socialisme, va arribar el torn del líder del PSC, Salvador Illa, que va haver de defensar els indults davant de representants del món unionista que fa poques setmanes es manifestaven davant de la Delegació del govern espanyol a Barcelona contra la mesura de gràcia. El socialista va definir els indults com "un acte de generositat", una "afirmació de l'estat de dret" que reforça "l'obertura d'un nou temps polític" a Catalunya. Sobre un eventual referèndum d'autodeterminació Illa va deixar clar que "no és convenient". Amb tot, va defensar que cal votar sobre un "consens" que s'aconseguirà sense arribar a parlar d'"opcions rupturistes" i va reivindicar el "respecte a l'estat de dret" com a línia vermella. ■

UNIONISME

Sánchez Costa preveu deixar de presidir SCC el 2022

A.M.
BARCELONA

El president de Societat Civil Catalana (SCC), Fernando Sánchez Costa, té la intenció de deixar l'organització unionista la primavera que ve, aproximadament el juny del 2022. La decisió és personal i Sánchez Costa, que ara mateix no té cap altre projecte polític a l'horitzó, ho va anunciar al maig durant l'assemblea de socis de l'entitat. Fa tres anys que encapçala l'entitat unionista, que en l'últim any ha passat per serioses dificultats econòmiques que la van portar a l'ERTO i a deixar la seva seu al carrer Còrsega. Justament el líder de l'entitat va anunciar que ahir mateix a la tarda van signar el contracte d'una nova seu a la Diagonal amb el carrer del Bruc de Barcelona.

“Em sembla important que una entitat formada per voluntaris tingui renovació”, va argumentar en declaracions a l'ARA: “Tres anys és un bon cicle, que et permet imaginar un projecte, posar-lo en marxa i concloure'l”. Elegit el 2019, Sánchez Costa és el president que més temps haurà estat al capdavant de l'entitat. En va agafar les regnes enmig d'una forta crisi interna, després de diverses pugnes entre sectors que van comportar la destitució de José Rosiñol el desembre del 2018 i van continuar vives malgrat el pas de Josep Ramon Bosch per la presidència, amb un mandat provisional. Sánchez Costa ha buscat el consens entre diferents sensibilitats dins el món unionista. Però la concessió dels indults i l'aparició, a l'extrema dreta, de Vox –que s'ha negat a participar en l'escola d'estiu que l'entitat ha organitzat aquests dies a Barcelona– han acabat de trencar el bloc antiindependentista.

La crisi econòmica de l'entitat

Ciudadans va intentar fixar-lo en un lloc destacat de la llista abans del 14-F, però ell ho va rebutjar. El president és l'únic membre de l'executiva de SCC que cobra un sou. “Hem passat tres anys molt durs des del punt de vista econòmic”, va lamentar Sánchez Costa, que va donar la crisi per tancada. El distanciament amb el govern espanyol des de l'arribada de Pedro Sánchez a la Moncloa ha tingut un impacte indirecte en els recursos de l'entitat, tal com va explicar l'ARA. Mentre que el 2017 SCC tenia un pressupost de més d'un milió d'euros, actualment és de 300.000, cosa que ha obligat l'entitat a fer reajustaments.

Fernando Sánchez Costa en les jornades de SCC ahir a Barcelona. ALEJANDRO GARCÍA / EFE

LA GOVERNABILITAT DE L'ESTAT

Pedro Sánchez i Isabel Díaz Ayuso ahir abans de la reunió a la Moncloa. J.J. GUILLÉN / EFE

Ayuso es presenta a la Moncloa com el contrapès de Sánchez

Se centra en temes estatals en la reunió amb el president espanyol

MARIONA FERRER I FORNELLS
MADRID

Isabel Díaz Ayuso va substituir ahir el teló de fons de les 24 banderes espanyoles i de la Comunitat de Madrid de la penúltima reunió amb Pedro Sánchez, el setembre passat, pel de l'austeritat de la Moncloa. Però el seu discurs no va variar, sinó que va convertir-se en un pas més de la presidenta madrilenya en la particular cursa de fons que manté amb Génova des de l'any passat per passar a ser un contrapoder real al president espanyol, eclipsant cada cop més la figura del líder del PP, Pablo Casado. Ayuso va aprofitar la reunió protocol·lària amb Sánchez que li pertocava després de la investidura per atacar l'estratègia del govern de coalició amb l'independentisme i insistir que el líder socialista té els dies comptats al poder. Fins al punt de veure ja la Moncloa com una “segona casa” perquè “el president de la Comunitat de Madrid no pot pensar només a nivell autonòmic”.

“Espanya està segrestada per minories que l'odien i ens recorden que cada dia volen liquidar-la”, va dir la presidenta madrilenya durant la compareixença posterior a una reunió d'hora i mitja “marcada per la cortesia” però no pas per la “lleialtat institucional” per les dues bandes –en paraules de la portaveu del govern espanyol, María Jesús Montero–. Ayuso va passar de pun-

tetes pels temes autonòmics i va centrar-se en temàtica estatal, sobretot en la decisió del consell de ministres de concedir els indults. La també ministra d'Hisenda –que va comparèixer per valorar la trobada– li va recriminar que hagués aprofundit poc “en els problemes dels madrilenys”. Però la presidenta popular va tornar a reivindicar el mantra de “Madrid és Espanya dins d'Espanya” per justificar que entrés en temàtica estatal.

Un “canvi de règim”

Ayuso continua executant el guió preparat fil per randa just a les portes de la pandèmia l'any passat amb el seu cap de gabinet, l'ex mà dreta d'Aznar Miguel Ángel Rodríguez, que ahir va seguir atentament la roda de premsa des de la Moncloa. En un any i mig ha passat de ser la presidenta que no aixecava el cap i que per una carambola va arribar al govern de la Puerta del Sol a convertir-se en la *baronesa* afalagada fins i tot per l'extrema dreta i en el polític que més ombra fa a Pedro Sánchez. “Els interessos d'Espanya i els de Sánchez ara mateix no són els mateixos”, va assegurar. Feia així una esmena a la totalitat a les polítiques de l'executiu espanyol, a qui va acusar d'estar impul-

sant un “canvi de règim” de bracet de l'independentisme no només a Catalunya, sinó també a Euskadi, Navarra, les Balears i el País Valencià.

A més de Catalunya, Ayuso i Sánchez van xocar pel tema fiscal en una trobada a la Moncloa que va ser més breu i dura que la recent amb el president de la Generalitat, Pere Aragonès. Aquesta última va servir almenys per posar una data aproximada a la reactivació de la taula de diàleg al setembre a Barcelona. La presidenta madrilenya va canviar “l'Espanya ens roba” que el PSOE tant ha criticat de l'independentisme per “el separatisme ens roba”, i va denunciar un greuge a la Comunitat de Madrid respecte a l'independentisme. Mentre no para de prometre a so de bombo i platerets una rebaixa d'impostos “històrica”, Ayuso també reclama un millor finançament per a la capital espanyola.

Montero li va respondre que la quadratura del cercle no és possible i va repassar una per una les partides estatals que han beneficiat Madrid l'últim any, sobretot del fons covid-19. La ministra portaveu no va voler-se mullar sobre si Ayuso va preparar la reunió a la Moncloa com una presentació de la seva candidatura en clau estatal, però sí que va demanar a cadascú que en tragués conclusions i va recordar a la presidenta madrilenya que hauria de ser un “dirigent del PP al Congrés” qui respongués a temes com els indults, i encara més en una reunió d'aquestes característiques.

Independentisme
“Espanya està segrestada per minories que l'odien”, assegura la líder madrilenya

KR Kennedy RESIDENCIAL

Exclusiva promoció a la Plaça Kennedy

CONTACTA AMB
NOSALTRES PER
VISITAR EL
PIS PILOT

Habitatges a les plantes baixes
de fins a 170m² amb
jardí privat de fins a 130m²

Habitatges a les plantes
superiors de fins a 180m²

Solàrium amb piscina i
vistes panoràmiques

Pàrquing i traster

kennedyresidencial.com
93 505 40 40

ALTING
GRUPO INMOBILIARIO

TRIBUNALS

El TSJC arxiva la investigació contra la cupaire Laia Estrada

Una jutge la responsabilitzava de desordres per moure una tanca

MONTSE RIART
BARCELONA

Moure una tanca a prop d'un edifici judicial no és una acció de prou entitat per ser considerada un delicte de desordres públics. Aquest és l'argument amb què el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) va arxivar ahir la investigació contra la diputada de la CUP Laia Estrada, a qui una jutge de Tarragona feia temps que investigava arran de la seva participació en una manifestació el 2018. Després de revisar la documentació de la causa i atenent el criteri de la Fiscalia Superior de Catalunya –que tampoc no veu delicte en el comportament d'Estrada– l'alt tribunal va exculpar la diputada de la CUP.

A Estrada la investigaven per aldarulls en una manifestació a Tarragona sota el lema "Tombem el règim" que es va fer contra el consell de ministres celebrat a Barcelona el 2018. La jutge de Tarragona que portava el cas va arribar a demanar una ordre de detenció contra la diputada de la CUP, després que no es presentés a declarar voluntàriament al jutjat quan la va citar per interrogar-la com a investigada. La decisió judicial va aixecar polseguera, ja que Estrada és aforada al Parlament i la llei marca que als diputats només els poden detenir en cas de delicte "flagrant". L'ordre de recerca i captura va estar vigent poques hores perquè la mateixa jutge la va retirar.

Estrada sempre ha assegurat que la manifestació havia sigut pacífica. Segons la jutge, però, la diputada va moure una tanca, cosa que va permetre "que els manifestants accedissin al carrer de la porta principal de l'Audiència de Tarragona, per la

La diputada de la CUP Laia Estrada aquesta setmana en roda de premsa al Parlament. ACN

qual cosa es va haver de formar un cordó policial per preservar les instal·lacions i la integritat de les persones a l'edifici judicial".

Dos anys investigada per res

En la seva resolució, el tribunal critica que malgrat els dos anys i mig que ha durat el cas, la jutge no hagi aprofundit en la investigació contra la diputada. Li retreu que es limités a adjuntar a la causal l'informe de la policia sobre la manifestació –en la qual el tribunal subratlla que "no hi va haver detinguts"–, la identificació d'Estrada com una de les manifestants i l'ordre citant-la a declarar. De fet, el magistrat que ha redactat la resolució, Fernando Lacaba, li retreu que els hagi fet

perdre el temps havent de buscar a la minuta policial els fets que la jutge atribuïa a Estrada, perquè ni tan sols constaven en l'exposició raonada enviada perquè es fessin càrrec del cas.

El tribunal conclou que les diligències són "pràcticament inexistentes i totalment insuficients" per poder atribuir-li un delicte de desordres públics que "justifiqués" que la causa arribés al TSJC. "Com bé apunta la Fiscalia Superior en el seu informe, del simple fet de retirar una tanca que donava accés a un carrer d'accés al Palau de Justícia de Tarragona no es pot inferir la presumpta comissió d'un delicte de desordres públics o de desobediència", argumenten els magistrats. —

La presidenta de les Illes Balears, Francina Armengol, en una imatge d'arxiu. RUTH MARIGOT

La Guàrdia Civil involucra Armengol en un presumpte cas de corrupció

ARA BALEARS
PALMA

La investigació per un presumpte cas de corrupció dins l'Autoritat Portuària de les Balears (APB) –que va comportar la destitució del seu president, Joan Gual de Torrella– ha arribat fins a la cap del govern balear, Francina Armengol. Segons va publicar ahir *El Mundo*, el nom de Francina apareix manuscrit en un dels documents que la Guàrdia Civil va requisar a Gual de Torrella, en el qual també es pot llegir "perdedors concursos".

Ara, un informe de la Policia Judicial de la Guàrdia Civil que forma part de la causa oberta pel jutjat d'Instrucció número 3 de Palma assenyalava que el nom de Francina es refereix a "la presidenta del Govern de les Illes Balears, Francina Armengol Socías". D'acord amb els investigadors, el document acredita que Gual de Torrella i Armengol van mantenir una reunió en la qual suposadament van tractar el tema que investiga la Fiscalia i la Guàrdia Civil des d'ara fa un any.

El PP demana explicacions

El PP ja va demanar ahir "explicacions públiques i immediates" a Armengol arran d'aquesta informació. La Fiscalia Anticorrupció va autoritzar el juliol passat la investigació arran d'una suposada adjudicació de permisos d'amarrament a Menorca i unes licitacions de contractes públics denunciats, entre altres qüestions. Joan Gual de Torrella; el director d'APB, Juan Carlos Plaza, i el seu vicepresident, Miguel Puigserver, van ser detinguts. —

SOC ACCIÓ,
SOC SOCIAL,
I TU?

MATRÍCULA OBERTA

GRAU EN EDUCACIÓ SOCIAL GRAU EN TREBALL SOCIAL

DOBLE TITULACIÓ

UNIVERSITAT RAMON LLULL

+ INFORMACIÓ:

84%
D'INSERCIÓ
LABORAL

BEQUES
I AJUTS
Fundació
Pere Tarrés

EXPERTS
EN
ACCIÓ
SOCIAL

PRÀCTIQUES
EN ENTITATS
SOCIALS

MOBILITAT
I INTERCANVIS
INTERNACIONALS

FUNDACIÓ PERE TARRÉS
UNIVERSITAT RAMON LLULL

FACULTAT D'EDUCACIÓ SOCIAL I TREBALL SOCIAL

#SocAcció
#SocSocial

Màsters i postgraus UAB

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

L'Olga estudia Genètica.
T'esperem a la UAB

Internacional

EUROPA

Les persones rescatades a la coberta de l'*Ocean Viking* abans de desembarcar a Sicília. FLAVIO GASPERINI

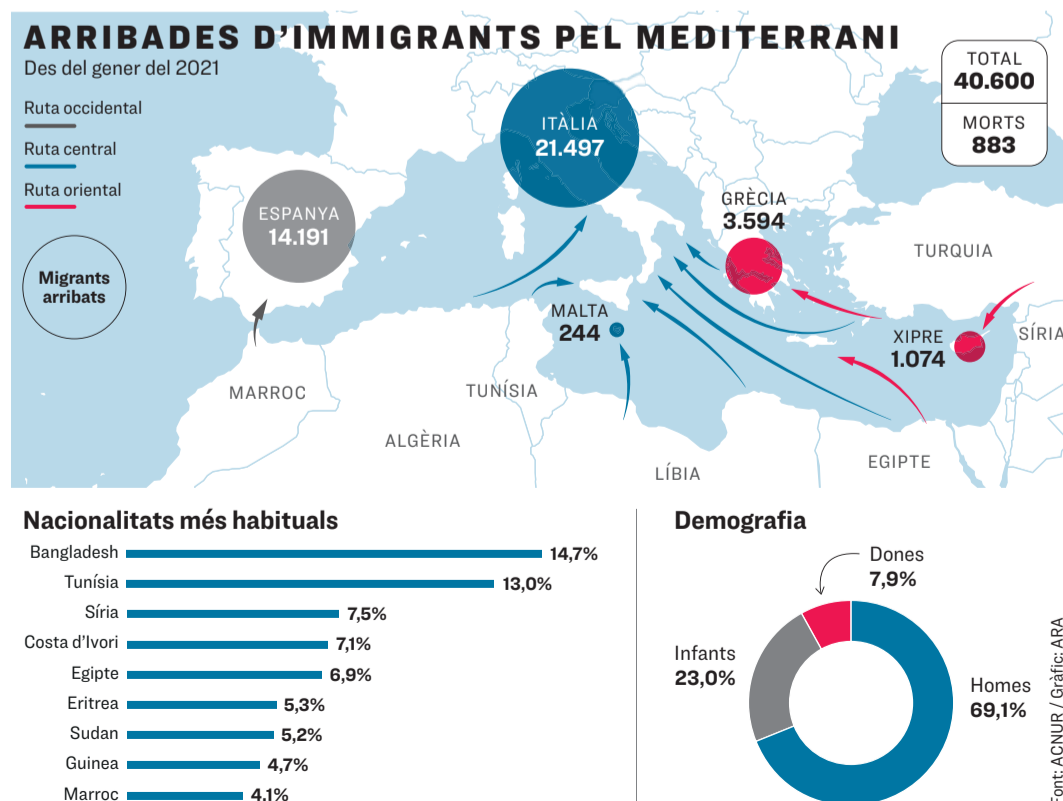
CRISTINA MAS
BARCELONA

L'*Ocean Viking*, el vaixell de rescat de l'ONG francesa SOS Méditerranée, va desembarcar ahir a Sicília 572 persones, entre les quals 183 menors, supervivents del drama quotidià que es viu al Mediterrani, ara lluny dels focus mediàtics. Els van rescatar en sis pasteres en les aigües que separen Líbia de Malta, la majoria en la zona de rescat responsabilitat de l'illa europea, i després d'una setmana en alta mar podran desembarcar a Itàlia. La més gran era una barca de pesca que portava 369 persones. Dissabte passat una altra pastera es va enfonsar davant de Tunísia, i va deixar almenys 43 morts i 83 supervivents. A la frontera sud espanyola s'acumulen aquest semestre més de dos mil morts, segons ha anunciat aquesta setmana l'ONG Caminando Fronteras. Són només els primers compassos d'un estiu que tornarà a omplir de morts les aigües del Mediterrani, la frontera més desigual del planeta.

"Tenim tres dones a bord que ens han explicat com van ser detingudes i violades durant mesos als centres de detenció de Líbia. Ens diuen que elles i els seus fills eren tractats com a mercaderies", explica a l'ARA Claire Juchat, responsable de comunicacions a bord de l'*Ocean Viking*. Fa anys que s'acumulen els testimonis de supervivents d'aquests centres, on els migrants són retinguts i maltractats

La migració es desconfina

Les causes que empenyen la gent a buscar un futur a Europa s'han agreujat amb la pandèmia

per homes armats fins que les seves famílies paguen un rescat o aconseguen fugir. "El nostre equip mèdic a bord ha tractat ferides de bala i de pallisses i tortures", afegeix.

Els naufragats rescatats provenen de llocs tan llunyans com Bangladesh, i d'altres més pròxims com Egipte, Eritrea o el Sudan. Tots han passat per Líbia, avui un estat fallit on una constel·lació de grups armats dominen el territori. Però Líbia no és només un país de trànsit: entre els homes i dones que viatgen al ventre de les pasteres també hi ha llibis, com una família amb dues criatures amb greus minusvalides que l'*Ocean Viking* va rescatar amb les seves cadires de rodes.

Captures, no rescats

En les 72 hores que el vaixell de rescat humanitari va estar treballant a la zona es van trobar cinc pasteres buides que havien estat capturades pels autoanomenats guardacostes libis, el cos finançat i entrenat per Itàlia i la Unió Europea que atrapa els migrants en alta mar per retornar-los a l'infern libi. Almenys 15.000 migrants han estat retornats per la força per aquests guardacostes, que no dubten fins i tot a disparar-los, com va documentar fa uns dies amb un vídeo gravat des de la seva avioneta l'ONG alemanya Sea Watch.

Com explica Xavier Aragall, expert en migracions de l'IEMed: "Europa, de mica en mica i silenciosament, s'ha tret de sobre el problema amb aquestes intercepcions dels guardacostes libis i tunisians: no sabem què passa amb tota aquesta

ACORD PER NO TALLAR L'AJUDA ALS SIRIANS

El Consell de Seguretat de l'ONU ha acordat en l'últim minut ampliar l'operació d'ajuda humanitària a la població del nord de Síria a través de la frontera amb Turquia.

El mandat d'aquesta operació expirava avui i Rússia havia amenaçat amb vetar-ne l'ampliació. El pas de Bab al-Hawa és actualment l'única porta per fer arribar

ajuda humanitària a milions de sirians que viuen fora del control del règim de Baixar al-Assad. Tot i l'ampliació, les ONG han alertat que la mesura és insuficient.

gent quan els retornen, malgrat tots els informes de l'ONU sobre les terribles condicions als centres de detenció libis, que s'han agreujat amb la pandèmia. El pitjor és que a Europa això ja no crea discrepàncies: el consens és que com menys arriba des hi hagi millor”.

Aquesta política d'externalització del control fronterer l'aplica també Espanya per frenar les sortides cap a les Canàries, amb acords amb els governs del Senegal, Mauritània o Costa d'Ivori. El govern espanyol també ha posat en mans del règim del Marroc la clau de la vigilància a les fronteres de Melilla o de Ceuta, com va evidenciar l'última crisi del maig.

Tornen les barques de fusta

Però en un lloc sense un estat funcional, com és Líbia, els resultats són més caòtics. Ara tornem a trobar al Mediterrani central grans barques de fusta, com la que va ser rescatada per l'*Ocean Viking* amb 369 persones a bord, que feia temps que no es veien a la zona. “Això indica que les platges de Líbia no estan sent tan vigilades, perquè aquestes barques són molt visibles i calen hores per embarcar-hi a tothom, no com les petites de goma que poden sortir a la nit des de qualsevol punt: els traficants s'estan movent amb menys vigilància”, apunta des de Roma Flavio Di Giacomo, de l'Organització Internacional per a les Migracions.

Hi ha també un altre factor que explica la reaparició d'aquestes grans barques: amb menys efectius de rescat des que Itàlia va retirar l'operació de salvament Mare Nostrum, els traficants ofereixen a qui ho pot pagar barques més sòlides, les úniques que tenen opcions d'arribar fins a l'illa italiana de Lampedusa o a les zones de rescat europees.

I què hem d'esperar aquest estiu? Tot apunta que, després de les restriccions de moviment imposades per la pandèmia, que han afectat també les persones en trànsit sense papers, les migracions han començat també a desconfinar-se.

Haizam Amirah, investigador del Real Instituto Elcano, recorda que les causes de fons que empenyen la gent a migrar no només continuen sinó que s'han agreujat. “Tenim estats fallits, com Líbia, Síria o el Líban. Egipte, que és el país més poblat de la conca, té avui un règim més autoritari que en l'era de Hosni Mubàrak. A Algèria hi ha una crisi política que no s'ha resolt des del 2019 i un creixent malestar social que el règim ja no pot apaivagar amb subvencions a causa de la caiguda dels ingressos pel petroli. El Marroc i Tunísia depenen del sector turístic, que genera molts llocs de treball. I al sud del Mediterrani no hi ha ni coixí social ni plans d'estímul i de recuperació com els d'Europa. El que sí que hi ha és molta població, i molt jove, que no arriba a cobrir les seves necessitats perquè no troba feina”.

La immigració, nova arma de Lukaixenko contra la UE

Lituània reforça la frontera i acusa Minsk de fomentar les entrades il·legals

ALBERT CASTELLVÍ ROCA
BARCELONA

Entre l'1 i el 8 de juliol, 885 persones van creuar il·legalment la frontera entre Bielorússia i Lituània (o, cosa que és el mateix, entre Bielorússia i la Unió Europea). Entre l'1 de gener del 2017 i el 31 de desembre del 2020 ho havien fet 284 persones. És a dir, en vuit dies van entrar a territori lituà procedents de Bielorússia el triple de persones que en els quatre anys anteriors. Aquestes xifres, difoses pel servei estatal de vigilància de fronteres de Lituània, demostren que el president bielorús, Aleksandr Lukaixenko, parlava seriosament quan va dir: “Abans aturàvem drogues i migrants. Ara us els menjareu vosaltres i els haureu d'atrapar tots sols”.

El mandatari va enviar aquest avís a les autoritats europees el 28 de maig, tres dies després que els Vint-i-set aprovessin sancionar el règim bielorús per haver forçat a aterrar a Minsk un avió per detenir l'opositor Roman Protassévitx. Però les paraules de Lukaixenko no es van quedar aquí: aquesta setmana, quan ja era evident que Bielorússia estava, com a mínim, facilitant el pas a través dels seus 679 quilòmetres de frontera amb Lituània, va assegurar: “No retindrem ningú. Al capdavant, nosaltres no som la seva destinació final: van cap a la il·lustrada, càlida i acollidora Europa”.

De Bagdad i Istanbul a Minsk

Les autoritats lituanes, però, denuncien que Bielorússia no s'ha limitat simplement a fer els ulls grossos a la frontera, sinó que està incentivant activament l'entrada de migrants en territori de la UE, fins i tot portant-los expressament des de tercers països fins a Minsk perquè, des d'allà, emprenguin el camí cap a Lituània. “Hi ha vols directes que connecten Minsk amb Bagdad i hi ha agències de viatges tant a Bielorússia com en altres països que atreuen *turistes* cap a Minsk”, ha denunciat la primera ministra lituana, Ingrida Simonyte, en declaracions a Reuters. L'altre gran punt d'origen d'aquests vols (que són operats per Belavia, la companyia aèria estatal bielorussa) és Istanbul.

Amb tot, el règim bielorús nega tenir-hi res a veure i en declaracions a Euronews ha atribuït l'increment de l'arribada d'immigrants a l'obertura de les fronteres dels seus països d'origen després de les restriccions imposades per la pandèmia.

Un grup de migrants aturats dimecres a la frontera per la policia lituana. J. LAIZANS / REUTERS

Increment En tot el 2020 van creuar la frontera 81 persones, i de l'1 al 8 de juliol ho han fet 885

L'any passat els agents fronterers de Lituània van detenir 81 persones que intentaven entrar al país des de Bielorússia, i el 2019 havien sigut 46. El primer trimestre del 2021 es van aturar 41 persones, però els mesos següents ja es va notar un increment substancial: tant a l'abril com al maig van ser més de 70. Ara bé, el gran salt va arribar al juny, just després de l'esclat del cas Protassévitx: en 30 dies van entrar al país 473 persones. En només una setmana de juliol aquesta xifra es va superar de sobres. Gairebé la meitat dels que han creuat il·legalment la frontera aquest any tenien (o asseguraven tenir, ja que molts hi arriben indocumentats) nacionalitat iraquiana, però també hi ha nombrosos congoleesos, camerunesos, guineans, iraníans i sirians.

Més controls

A la frontera lituana la situació comença a ser preocupant. “De moment tenim prou capacitat per rebre immigrants il·legals, però el

nombre d'arribades creix cada dia i en qualsevol moment ens pot desbordar”, ha avisat a Euronews Lina Laurinaityte-Grigienė, assessora del ministeri de l'Interior. “Si la gent continua arribant en aquestes quantitats, centenars cada dia, la situació serà greu. Serà complicat trobar-los allotjament i poder atendre'ls”, ha dit, en declaracions a Reuters, Egle Samuchovaite, membre de la Creu Roja lituana.

Per això, dimecres Simonyte va anunciar el desplegament de tropes a la frontera i ahir s'hi va començar a construir una tanca de filferro espinós. Brussel·les també ha mogut fitxa: Frontex, l'agència europea de control de fronteres, ha enviat efectius a Lituània per donar suport als agents locals, i el president del Consell Europeu, Charles Michel, va acompanyar Simonyte dimarts en una visita a la frontera i va expressar la “solidaritat” de la UE amb el govern lituà.

UE - REGNE UNIT

Xoc entre la Unió i Londres per la factura del Brexit

QUIM ARANDA
LONDRES

La Unió Europea (UE) ha presentat al Regne Unit una factura final pel Brexit de 47.600 milions d'euros. La quantitat és lleugerament superior (2.100 milions d'euros) al que esperava Londres, i Downing Street va refusar ahir que els càlculs siguin els encertats. "No reconeixem la xifra, és una estimació feta per la Unió per als seus propis fins comptables interns", va dir el portaveu del primer ministre. "La nostra estimació es manté entre els 35.000 i 39.000 milions de lliures esterlines. Aviat en publicarem els detalls al Parlament", va reblar el portaveu del *premier*. Des de Brussel·les, però, un portaveu de la Comissió Europea va afirmar que la nova xifra és la "correcta". "L'informe és definitiu i els càlculs s'han fet en funció de l'acord de retirada. Ja hem informat el govern del Regne Unit sobre els pagaments que han de fer pel que fa a la primera part d'aquest any i, de fet, ja han pagat part de l'import en qüestió. Per tant, no tenim absolutament cap indici que es pugui impugnar la factura o l'import que hem calculat".

El govern britànic preveia que la suma final dels compromisos adquirits pel Regne Unit i dels passius derivats arribaria als 45.550 milions d'euros. La nova quantitat apareix en l'informe pressupostari consolidat de la Unió per al 2020, segons va informar inicialment la cadena pública irlandesa RTE. En principi, la factura final havia de ser encara més elevada que l'anunciada, en total 50.000 milions d'euros, però Brussel·les deu al Regne Unit uns 2.400 milions per la seva part de multes imposades pel bloc abans que acabés el període de transició del Brexit, l'últim dia de l'any passat.

L'oficina de responsabilitat pressupostària del Regne Unit va assegurar el novembre passat que una part substancial de la factura, aproximadament uns 25.000 milions d'euros, s'acabaran de pagar l'any 2057. Molt abans, però, al llarg dels pròxims cinc anys, Londres hauria de desembutxacar-ne 22.000 milions més, d'acord amb informacions publicades per la BBC. Al llarg d'aquest primer any de Brexit ja efectiu, però, només se satisfaran 231 milions. És probable, però, que en els pròxims anys comenci una negociació per aconseguir una relaxació dels terminis a causa del forat a les finances públiques britàniques que ha deixat la pandèmia. —

Boris Johnson i Ursula von der Leyen, presidenta de la Comissió. PHIL NOBLE / EFE

DRETS HUMANS

Moment de la lectura de la primera sentència del cas, el gener del 2017, confirmada ara pel Suprem. JORGE ORTIZ / EFE

Cadena perpètua a Itàlia per a 14 torturadors del pla Cóndor

El Suprem confirma la condemna a militars xilens i uruguaians

SORAYA MELGUIZO
MILÀ

El Tribunal Suprem italià va confirmar ahir la condemna a cadena perpètua per a 14 militars i jerarques de Xile i l'Uruguai acusats de la desaparició i mort d'una vintena d'opositors d'origen italià en el conegut com a pla Cóndor, la macabra operació que va servir per segrestar i executar desenes de milers de dissidents polítics d'esquerra de manera coordinada per les dictadures de l'Amèrica Llatina en les dècades del 1970 i 1980, amb el suport dels Estats Units.

Els magistrats de la Cort de Cassació de Roma, la màxima autoritat judicial italiana, van pronunciar la sentència després de dos dies de deliberacions en què van acordar reduir la llista dels acusats de 21 a 14 després de la mort de diversos d'ells. Entre els condemnats hi ha l'exministre de Relacions Exteriors de l'Uruguai Juan Carlos Blanco Estradé. Tots ells van ser condemnats a contumàcia i van estar absents al tribunal romà donada la seva avançada edat o perquè ja estan complint condemna en els seus respectius països. Tots excepte l'exmilitar uruguaià Jorge Nestor Fernández Troccoli, de 74 anys.

Troccoli, que té passaport italià, va arribar a Itàlia el 2007 intentant evadir la justícia del seu país. Una fugida que va durar poc. Un any més tard, pocs dies abans de Nadal, el torturador uruguaià va ser descobert al

seu refugi de la ciutat costanera de Marina di Camerota, a prop de Nàpols, d'on procedia la seva família. Va ser jutjat i condemnat a cadena perpètua en segona instància.

També van assistir emocionats a la lectura de la històrica sentència alguns dels familiars de les víctimes de les dictadures sud-americanes, com Zelmari Michelini, fill del líder polític uruguaià d'origen argentí que va ser segrestat i assassinat el 1976 a Buenos Aires.

Andrea Speranzoni, l'advocat que representa les víctimes uruguaianes, va subratllar que els condemnats havien sigut jutjats respectant els principis de la jurisdicció italiana i europea. "Van cometre crims atroços", va dir el lletrat visiblement emocionat.

Històrica
És la primera sentència a Europa dels assassinats de les dictadures llatinoamericanes

"És una sentència important i històrica. La primera a Europa pel pla Cóndor", va assegurar, per la seva banda, l'advocat d'algunes víctimes, Arturo Salerni. "La justícia italiana ha escrit avui una pàgina important en la batalla per la condemna dels crims de lesa humanitat i per la protecció dels drets humans. Els familiars de les víctimes esperaven justícia i el fet que s'hagi fet a Itàlia és un pas important de gran valor històric", va afegir.

L'operació Cóndor va ser un pla afavorit pels Estats Units en el marc de la Guerra Freda per delmar l'oposició política d'esquerra a l'Amèrica Llatina. A més de patir segrestos i tortures, sovint els dissidents eren llançats des d'avions militars a la mar en el que es va batejar com a vols de la mort. Es calcula que el pla va suposar l'assassinat de fins a 60.000 persones.

El judici va arrencar després de la denúncia el 1999 d'alguns familiars de desapareguts d'origen italià a les dictadures llatinoamericanes just un any abans que el jutge Baltasar Garzón ordenés la detenció a Londres del dictador xilè Augusto Pinochet. L'esperança que va suscitar la detenció de l'ancià tirà va acabar en frustració després del seu alliberament, però mentre que Espanya renunciava al principi de la justícia universal, les víctimes italianes no es van rendir i van iniciar un procés que ha conclòs més de dues dècades després.

Vint anys d'investigació

El procés judicial va arrencar fa vint anys amb la investigació oberta pel fiscal italià Giancarlo Capaldo contra un grup de 34 ex policies, militars i membres dels serveis secrets de Xile, l'Uruguai, Bolívia i Perú, alguns dels quals van morir durant el procés. A la llista original els imputats van arribar a ser més de 140, molts dels quals argentins, però el país llatinoamericà es va negar a autoritzar que fossin jutjats a Itàlia. —

OBSERVATORI DE L'EST

LLIBERT FERRÍ
PERIODISTA

Putin es perpetua i Merkel se'n va

Putin se sentia més còmode tractant amb Trump, però no es pot dir que no estigui aprofitant al màxim les possibilitats que li ofereix el mandat de Biden. Tot i que aquestes últimes setmanes la retòrica antioccidental del Kremlin –retòrica, cal no perdre-ho de vista– s'ha intensificat, no es pot dir que la nova Guerra Freda no tingui fases de tebior que permeten tant al president rus com al nord-americà prometre's espais de diàleg.

Queda lluny, doncs, aquell sobresalt causat per Biden quan va qualificar Putin d'assassí. I, posat a apaivagar l'escena internacional, no és exagerat dir que a Biden li hauria agradat afegir la Unió Europea en aquesta recerca d'espais tebis amb Moscou. Però la complexa relació dels socis de Brussel·les i la malfiança que generen les possibles maleses de Putin no dona a Washington gaire marge. Alhora, el president rus ha aprofitat aquest impàs d'apaivagament amb els EUA per col·locar Bielorrússia en l'escenari de la distensió, sabent com sap que no es pot confiar gaire dels estirabots de Lukaixenko i que les sancions que li cauran per haver segrestat l'avió de Ryanair el 24 de maig el Kremlin podrà esmorteir-les però no pas evitar-les. Amb tot, ja li va bé a Moscou que Brussel·les hagi de tenir en compte els lligams de Minsk amb Moscou.

Qui no dona signes d'apavaigar-se, ans al contrari, és Ucraïna. Sobretot després de l'incident entre un vaixell de guerra britànic i avions russos davant les costes de la península de Crimea, que Moscou es va annexionar fa set anys. Els indicis de diàleg entre Rússia i Ucraïna s'han esvaït i Putin i el president ucraïnès, Volodimir Zelenski, tornen a mirar-se reüll. El Kremlin no s'està de qualificar d'hos-

Angela Merkel i Vladímir Putin l'any passat Berlín. ADAM BERRY / GETTY

til la política ucraïnesa envers Rússia. Això representa deixar encallat –i sempre apunt d'esclatar– un conflicte que ha causat més de 13.000 morts.

Bielorrússia, una motxilla eterna

Haver de suportar la Bielorrússia de Lukaixenko com una mena de motxilla eterna i acceptar que solucionar la qüestió ucraïnesa va per llarg genera tanta negativitat entre els socis de l'est de la UE que no és gens estrany que durant el Consell Europeu del 25 de juny els països bàltics i Polònia es tanquessin en banda davant la possibilitat de convidar Putin a parlar de la mala maror a Europa. Angela Merkel i Emmanuel Macron van ser incapços de tirar endavant la proposta i el continent ha quedat immers en aquest impàs que tan bé li va a Putin i amb què Biden no sap ben bé què fer. Moment especialment dolorós –políticament i personalment– per a An-

gela Merkel, que viu els últims mesos de gran estadista europea.

Mentrestant Putin, mirant cap a dins de Rússia, intenta dissimular que astorat que el deixa veure com se li enfila la pandèmia i com és de baix l'índex de vacunació entre els russos. Amb tot, es vanta pels anys que li queden de poder, un cop en vigor la llei que li assegura dos mandats més de sis anys. ¿Amb quin suport popular? Doncs amb el necessari per anar fent. Els últims estudis demoscòpics del Centre Levada li atribueixen al voltant del 67% de suport. D'esclatxes n'hi ha moltes, però cap esquerra que posi en perill el règim. I mentre Angela Merkel dosifica el seu comiat, Putin es permet pensar en quinze anys més al Kremlin sabent que Biden té data de caducitat i que, ara com ara, no hi ha indicis que l'escena política dels EUA pugui donar sorpreses. —

CARIB

Alguns dels detinguts per l'assassinat de Jovenel Moïse ahir a Port-au-Prince. AFP

Vint detinguts, la majoria colombians, pel magnicidi d'Haití

ARA
BARCELONA

La policia haitiana va anunciar ahir que ja havia detingut vint persones com a sospitoses d'haver participat en l'assassinat del president del país, Jovenel Moïse, que va ser tirotejat mortalment dimecres a casa seva. Divuit dels arrestats són de nacionalitat colombiana i els altres dos són nord-americans d'origen haitià. En total, segons el director general de la policia, Léon Charles, el comando que va atemptar contra el president estava format per, com a mínim, 28 persones, totes estrangeres. A més dels vint detinguts hi ha tres sospitosos morts (inicialment s'havia dit que eren quatre) i cinc més que van aconseguir fugir i que són buscats "activament". Tots ells són de nacionalitat colombiana, segons Charles.

Per la seva banda, el ministre de Defensa de Colòmbia, Diego Molano, va explicar que segons les primeres investigacions quatre dels detinguts i dos dels sospitosos abatuts de la policia són "membres retirats de l'exèrcit" colombià. Segons el ministre d'Eleccions d'Haití, Mathias Pierre, els assaltants formaven "una banda completa i ben equipada, amb més de sis cotxes".

De les vint detencions, onze es van efectuar dins de l'ambaixada taiwanesa a Port-au-Prince, la capital d'Haití, on s'havien refugiat alguns dels sospitosos. La delegació diplomàtica de Taiwan va informar que la policia havia demanat entrar-hi dijous al matí i que l'operació va ser autoritzada "immediatament". —

Soledad Córdoba

Trilogía del alma

20.06 —
21.11.21

Museu Palau Solterra
Torroella de Montgrí

FUNDACIÓ
VILA CASAS

VINT
ANYS

Societat

PANDÈMIA

Alerta dels vacunats infectats: “No podem abaixar la guàrdia”

La variant delta, més contagiosa, fa augmentar els positius entre persones amb la pauta completa i els experts avisen que podria causar casos greus entre els que no generen una immunitat potent

“Estic aïllat i em sento inútil: al CAP estan saturats”

Ramon Casanovas

PEDIATRE, VACUNAT AMB LES DUES DOSIS I CONTAGIAT AMB SÍMPTOMES LLEUS

Ramon Casanovas, pediatre des del 2005 al CAP Ramon Turró de Barcelona, va ser un dels primers catalans a vacunar-se: la primera dosi la va rebre el 7 de gener, i la segona l'1 de febrer. Admet que vacunar-se el va tranquil·litzar. “Tinc 53 anys i no em volia contagiar perquè sabia que podia acabar a l'hospital”, explica. Per això ha continuat treballant tots aquests mesos “prenent totes les mesures de seguretat” i portant “una vida religiosa”: “Treballar i vida familiar, ja està”. Fins que la setmana passada el seu fill de 24 anys va arribar a casa una mica refredat i li va fer una prova d'antígens, assumint, diu, “que era impossible que fos covid”. El test va sortir negatiu, com ell esperava. Però l'endemà la febre li havia pujat fins a 39 °C. “Li vaig tornar a fer el test i quasi trenco l'aparell: havia donat positiu”, recorda. Hores després ell també es va començar a trobar “estrany”. S'havia contagiat.

A Catalunya hi ha uns 700 professionals sanitaris de baixa per covid. “L'errada va ser meua. Si hagués sigut un pacient no m'hauria contagiat. He fet molts tests al CAP, el problema va ser abaixar la guàrdia i confiar-me perquè era el meu fill”, lamenta Casanovas, que apunta que, si bé portava la mascareta en el moment de fer el test, no la duia a casa. La seva dona i la seva altra filla, en canvi, no s'han contagiat. Amb tot, el seu cas no és excepcional. La memòria immunològica depèn de cada persona: alguns poden aguantar-la durant anys i d'altres necessiten reforços en sis, vuit o dotze mesos. Els que la perden més ràpidament tenen més risc de patir la malaltia amb símptomes si es contagien.

Casanovas ha tingut febre un parell de dies, tos i mocs, però per sort els símptomes “no han anat a més”. Ara només està “una mica aixafat” i reconeix que el que porta pitjor és el confinament. “Estic aïllat a l'habitació i em sento molt inútil perquè al CAP estan saturadíssims. Estic preocupat: hi ha companys de vacances, d'altres estan de baixa i l'únic que vull és ajudar”, explica. Lamenta especialment no haver pogut participar en la marató de vacunació al seu CAP el cap de setmana passat i té clara la lliçó que aprèn d'aquest contagi. “Estar vacunat no implica no vigilar. El covid no s'ha acabat i hem d'evitar aglomeracions i anar sempre protegits”, afirma. A més, diu que tot i haver-se contagiat continua “molt convençut de la vacuna”: “D'una altra manera, potser estaria intubat a l'hospital”.

“No em pensava que acabaria a l'hospital”

Miquel Àngel

VA CONTAGIAR-SE AL FEBRER I ARA ESTÀ INGRESSAT AMB UNA PNEUMÒNIA BILATERAL A PALMA

El Miquel Àngel està ingressat des de fa una setmana a l'Hospital Son Espases de Palma. Té una pneumònia que li afecta els dos pulmons a causa del covid, un virus que ja va passar al febrer. Els metges li han dit que el seu cas és “molt estrany”, perquè la majoria de les persones que han passat la malaltia desenvolupen una immunitat protectora almenys pocs mesos després del contagi. “No m'hauria pensat mai que acabaria a l'hospital”, admet.

Aquest arquitecte de 55 anys va arribar dilluns passat amb la família a Mallorca, on va anar a passar uns dies i veure els seus pares. El divendres anterior, com que ja tenia mal de cap, va anar al CAP i la doctora li va dir que era quasi impossible que s'hagués reinfectat. No li van fer cap prova. Així que dilluns va volar cap a Palma. Dos dies després va anar a l'ambulatori perquè tenia febre i el mateix divendres ja estava ingressat. “Em van fer una placa i van comprovar que hi havia pneumònia. Vaig pensar que era impossible perquè jo ja havia passat el virus”, comenta. El Miquel Àngel forma part, doncs, de l'1,1% de persones que han tingut covid i es tornen a infectar.

Per generar la immunitat no només cal estar vacunat: les persones que s'infecten també en produeixen. Però en aquests casos també hi ha molt marge per a la susceptibilitat. Hi ha persones que es contagien i que poden passar la malaltia de manera lleu o asimptomàtica. Ara bé, tal com indica el protocol, haurà d'esperar-se sis mesos per posar-se la vacuna, una única dosi que ha de reforçar la seva resposta immunitària si té menys de 66 anys, com és el cas del Miquel Àngel. Si en aquest període de temps es torna a infectar, la gravetat de la malaltia dependrà de com de bona sigui la seva resposta immunitària i de si el virus que circula és més virulent i l'ataca de manera més greu.

Quan es va tornar a contagiar, la cosa que més l'amoïnava era pensar que el seu cos no generava anticossos. “Això significaria que em puc estar contagiant sempre”, diu alterat. Però al Son Espases li han fet proves i han comprovat que sí que en té. Tot i que té bona veu i fa bona cara, el Miquel Àngel estossega sovint mentre parla. Explica que està avorrit però “bé”, i que va millorant dins la gravetat. El tranquil·litzat saber que tant els seus pares com la dona i els tres fills han donat negatiu, però li sap greu que s'hagin hagut de confinar durant les vacances.

**FRANÇA DIU
ARA QUE SÍ QUE
ES POT VIATJAR**

El ministre francès de Sanitat, Olivier Véran, va matisar ahir les paraules del secretari d'estat d'Afers Europeus, que havia recomanat no viatjar a Espanya (en especial a Catalunya) i Portugal, i va llançar un missatge de tranquil·litat als viatgers francesos assegurant que el

més important "a retenir" a l'hora d'emprendre un viatge és que el certificat sanitari garanteix la protecció de les persones vacunades. En canvi, Alemanya va fer ahir el pas contrari a França i va estendre a tot l'Estat la recomanació que ja havia fet de no viatjar a Catalunya.

LAIA VICENS / GEMMA GARRIDO
BARCELONA

El covid no discrimina entre vacunats i no vacunats: tothom es pot contagiar i transmetre el virus. El que sí que fan les vacunes de manera general és protegir la persona de les formes més greus de la malaltia reduint els símptomes, així com les hospitalitzacions i les defuncions. Ara bé, el missatge que ha quallat entre un segment de la població és que estar vacunat permet recuperar el temps perdut: tenir una vida so-

cial activa, treure's la mascareta i barrejar grups bombolla. Com si el virus no pogués infectar-los. "I això és un error de comunicació: vacunar-te no et permet fer vida normal, cal mantenir totes les mesures de protecció i prevenció", avisa Salvador Macip, que ahir va saber que ell i la seva família s'havien infectat.

La Marta mai s'havia plantejat que pogués infectar-se després de vacunar-se. I ni tan sols ho hauria sabut si no li arriben a fer una prova per contacte estret: era asimptomàtica. En canvi, la Berta i el Ramon sí que han desenvolupat símpto-

Protecció
Fins a un
10% dels
vacunats no
desenvolupen
immunitat

mes, encara que no siguin greus. "Cada persona és un món: cal tenir en compte la capacitat de resposta immunitària de cadascú i l'agressivitat del virus que circula", diu la immunòloga de l'Institut Global de Barcelona (ISGlobal), Carlota Dobaño. Amb la variant delta, que és més contagiosa, es poden veure més casos de fallada vacunal, segons l'experta, que tot i això té clar que la vacunació funciona.

Però prevenir la infecció i prevenir la malaltia són coses diferents. Les vacunes indueixen dos tipus de resposta immunitària vinculades

entre si: els anticossos neutralitzants, que eviten que el virus infecti les cèl·lules, i els limfòcits T, que el destrueixen. Quan una falla, l'altra actua.

Amb tot, i encara que de moment totes les vacunes autoritzades a Europa funcionen contra les variants, inclosa la delta, hi ha casos com el del Miquel Àngel: tot i haver passat el covid i tenir anticossos –que a la pràctica funcionen com haver rebut una primera dosi de vacuna–, ara s'ha tornat a infectar. Aquest cop en una forma una mica més greu. —

“Diria a la gent que no es refiïn d'estar vacunats”

Berta

TREBALLA AL VHIO, S'HA CONTAGIAT I TÉ SÍMPTOMES MALGRAT ESTAR VACUNADA DEL TOT

La Berta forma part del 0,12% d'immunitzats que s'han contagiats després de rebre les dues dosis de vacuna. "He tingut molt mala sort", resumeix. Tot i que s'ha esforçat per fer plans només amb gent vacunada i sempre a l'aire lliure, el cap de setmana passat va ser el seu aniversari –ha fet 26 anys– i va tenir un sopar divendres i un dinar diumenge. Als dos llocs hi havia gent positiva i es va contagiar, i els primers dies ho va passar "bastant malament": "No em podia moure ni dormir".

"Jo diria a la gent que no es refiïn d'estar vacunats, que no vagin a llocs on hi ha aglomeracions i que no es treguin la mascareta". S'estima que un 10% dels vacunats no desenvolupen la immunitat desitjada. "La persona vacunada pateix una malaltia simptomàtica quan no genera prou anticossos o els que desenvolupa generen una resposta moderada, quan el seu sistema immunitari està afeblit o quan no disposa de limfòcits específics. En aquests tres supòsits es considera que la vacuna ha fallat", resumeix Dobaño.

“Em pensava que estant vacunada no em contagiaria”

Marta

INFERMERA A L'HOSPITAL DE LA VALL D'HEBRON DE BARCELONA, S'HA CONTAGIAT PERÒ ASIMPTOMÀTICAMENT

"Pensava que no l'agafaria, que estant vacunada no em podia contagiar", reconeix la Marta, infermera de quiròfan a l'Hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona i amb les dues dosis des del febrer. S'equivocava. El cap de setmana passat marxava de viatge a Granada, però quan va saber que dos companys de feina havien donat positiu es va voler fer una PCR "per quedar-se tranquil·la": "Em vaig sorprendre molt que em sortís positiu, tant a mi com a dues companyes de feina més, totes vacunades". Cap d'elles no ha tingut símptomes.

En canvi, el primer company de feina que es va contagiar sí que tenia mocs i mal de cap. Està comprovat que les persones immunitzades es poden infectar i no saber-ho (asimptomàtiques), com la Marta, o patir alguns símptomes lleus, com el seu company, però en tots dos casos poden exercir de propagadors i contagiar l'entorn.

"Dubto molt que ens contagiéssim a l'hospital", assegura la Marta, que afirma que no va estar en contacte amb els dos companys que es van contagiar primer. "Però vaig quedar per anar a la platja amb una companya de les que també s'ha contagiada que sí que havia vist els altres dos fora de la feina. El virus ha anat saltant de l'un a l'altre", diu.

L'edat i la fragilitat del sistema immunitari, com les malalties o els tractaments que destrueixen les defenses, comprometen els efectes de la vacuna. Però hi ha altres factors desconeguts vinculats a la fallada vacunal, entre els quals hi pot haver factors genètics o d'exposició, com l'alimentació. Aquests condicionants explicarien per què hi ha persones de col·lectius vulnerables que aconsegueixen controlar la malaltia greu amb la vacuna o amb la seva pròpia resposta immunitària, i d'altres que són més joves i aparentment sanes que no poden generar una resposta malgrat haver rebut les dosis. A mesura que augmenti el percentatge de vacunats també anirà creixent el nombre de persones sense immunitat.

La Marta admet que li ha fet "ràbia" haver-se contagiada. Primer, perquè sempre ha estat prudent: "Tot el que he fet és anar a la feina i després anar a la platja. No he fet la *fiesta padre*". I segon, perquè sap que a l'hospital no hi sobra ningú: "El quiròfan està cobert, però si falta molta gent potser s'haurien de suspendre intervencions". La infermera alerta del risc de pensar que la vacuna evita el virus: "Hem de seguir amb les mesures perquè hi ha molta gent vacunada que es contagia i a alguns els pot afectar de manera greu. No podem abaixar la guàrdia".

“Per moltes capes de protecció que posis, el virus es pot colar”

Salvador Macip

METGE I INVESTIGADOR, VACUNAT I CONTAGIAT AMB SÍMPTOMES LLEUS

El metge Salvador Macip, una de les veus expertes de la pandèmia, ha estat un any sortint de casa únicament per anar al laboratori. Tota precaució li sembla poca per evitar el contagi. Però ahir va saber que era positiu tot i estar vacunat amb la pauta completa. El seu fill de 13 anys s'havia infectat a l'escola i va transmetre el virus a tota la família. "La variant delta és més contagiosa, hem d'anar amb molt de compte", alerta. També admet que hi ha molts factors que no es poden controlar, com tenir un fill en edat escolar: "Per moltes capes de protecció que hi posis, cap no et protegeix al 100% i el virus es pot colar". Per això recorda que estar vacunat "no significa que no puguis contagiar-te". "Però sí que evita mals majors. Ara és com un refredat i sense la vacuna segur que m'arrossegaria per arribar al llit", descriu.

Acompanya el teu cafè de cap de setmana amb l'ARA

Ves al teu quiosc i descobreix l'àmplia oferta del diari en paper de l'ARA el cap de setmana

Dissabte

Diari + Criatures + Ciència + Llegim

Diumenge

Diari amb dossier temàtic + Emprenem + ARA Diumenge

PANDÈMIA

El Govern comença els cribatges als monitors de colònies

Els casos detectats fins ara han obligat a confinar grups

La vacuna de Pfizer. REUTERS

Pfizer demanarà permís per injectar una tercera dosi

ARA
BARCELONA

La companyies Pfizer i BioNTech demanaran autorització a l'Agència d'Aliments i Medicaments dels Estats Units (FDA) perquè s'injecti una tercera dosi de reforç de la seva vacuna i així oferir, segons diuen, més protecció contra el covid-19. En un comunicat recollit per l'agència Efe, les farmacèutiques asseguren que tenen "dades encoratjadores" d'una prova en curs de la vacuna de reforç i afegixen que proporciona nivells d'anticossos neutralitzants de cinc a deu vegades més alts quan s'administra sis mesos després de la segona dosi. Les empreses planegen enviar aquestes dades a la FDA "en les pròximes setmanes" per aconseguir l'autorització.

El dubte és si realment cal una tercera dosi o si és una estratègia de l'empresa per vendre més dosis. El mitjà digital nord-americà *The Hill* recorda que alguns científics han advertit que els fabricants de vacunes troben incentius financers per desenvolupar fàrmacs de reforç i perquè el govern inverteixi en més dosis. De moment, però, els responsables de salut dels Estats Units i l'Agència Europea del Medicament (EMA) coincideixen a assenyalar que les dues dosis actuals ja donen prou protecció contra la variant delta.

ARA
BARCELONA

El Govern facilitarà cribatges als monitors de lleure que marxen de campaments o de colònies, segons va avançar ahir TV3 i va confirmar l'ACN. El primer es farà avui mateix i va dirigit a monitors que han de fer activitats amb pernoctació. La mesura es va comunicar ahir en una reunió entre les entitats del sector i la direcció general de Joventut. Inicialment es faran cribatges per a les activitats amb sortides fins dimecres, i a partir de dijous vinent començarà una segona tanda per als monitors que surtin fins diumenge. La Fundació Pere Tarrés i Fundesplai valoren positivament la mesura perquè afegeix un "plus" als protocols als quals ja estan sotmesos. La primera entitat ha detectat fins ara 17 positius i té 14 grups confinats, mentre que la segona calcula que l'afectació és d'un 1%. La Generalitat ha detectat un 1,2% de monitors positius. L'ARA ja va informar dilluns que els contagis entre els monitors i nens i adolescents que van de camps i campaments preocupava el sector, que lamentava que no s'hagués vacunat els treballadors.

Els cribatges es faran a Barcelona, Lleida, Manresa, Girona, Tortosa i Móra la Nova. Des del sector van indicar que aquests cribatges passarien a fer-se a les farmàcies a partir del 19 de juliol.

El president del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés, Xavi Nus, va valorar positivament la posada en marxa dels cribatges i va destacar la "necessitat" de mantenir les activitats de lleure, perquè són

Sortida dels primers autocars cap a les colònies de Fundesplai, just després d'acabar el curs escolar. PERE VIRGILI

molt "necessàries" per a infants i joves, sobretot després de l'any de pandèmia: "Igual que s'han mantingut les escoles obertes, ara és necessari mantenir aquestes activitats". Per això valora positivament que es posin en marxa els cribatges entre els monitors que han de participar en colònies o campaments, perquè permetran detectar casos asimptomàtics i evitar possibles confinaments o transmissions.

En una línia semblant es va expressar el portaveu de Fundesplai, Josep Maria Valls, que va reivindicar que les activitats de lleure són segures perquè els protocols permeten tant prevenir casos com contenir la situació si es detecta algun positiu. Ell també va fer una valoració positiva de la posada en marxa

dels cribatges perquè "afegeixen un plus" a aquests protocols.

Voluntari i gratuït

La participació en el cribatge de tests antigènics ràpids (TAR) és voluntària i gratuïta, no requereix demanar cita prèvia i està dirigida al personal dirigent com monitors, caps i personal que participi en colònies, acampades, rutes o camps de treball amb pernoctació.

Segons les dades de la direcció general de Joventut, prop de 1.800 monitors iniciaran activitats de lleure educatiu en aquestes dates. La Generalitat s'ha compromès també a estudiar noves mesures atenent l'evolució de les dades epidemiològiques, que, de moment, no és positiva.

Bebès Animals

A partir del 7 de juliol.

Única exposició temporal a Barcelona per a nens i nenes de 3 a 8 anys.

museuciencies.cat

nat museu de ciències naturals de Barcelona

Coproduïda per: **MUSEUM** **museum**

Amb la col·laboració de: **el Periódico** **ara.cat**

Llibrestiu, la festa del llibre de l'estiu

Presentació del llibre 'Vora el mar'

Amb la participació d'alguns dels autors del llibre com Empar Moliner, Xavier Mas, Roc Casagran i Jordi Nopca i moderat per Ignasi Aragay.

15 de juliol a les 20 h

Empar Moliner

Xavier Mas Craviotto

Roc Casagran

Jordi Nopca

Amb motiu del Llibrestiu, la nova festa dels llibres que tindrà lloc el 15 de juliol, l'ARA presenta 'Vora el mar', un recull d'onze contes escrits per algunes de les veus més destacades del panorama literari català actual. En aquesta presentació hi seran alguns dels autors com Empar Moliner, Xavier Mas Craviotto, Roc Casagran i Jordi Nopca, que ens parlaran sobre el llibre i també sobre el gènere del relat curt. El llibre 'Vora el mar' es completa amb contes de Sergi Pàmies, Stefanie Kremser, Jordi Lara, Marta Orriols, Lluïcia Ramis, Carme Riera i Natàlia Romaní.

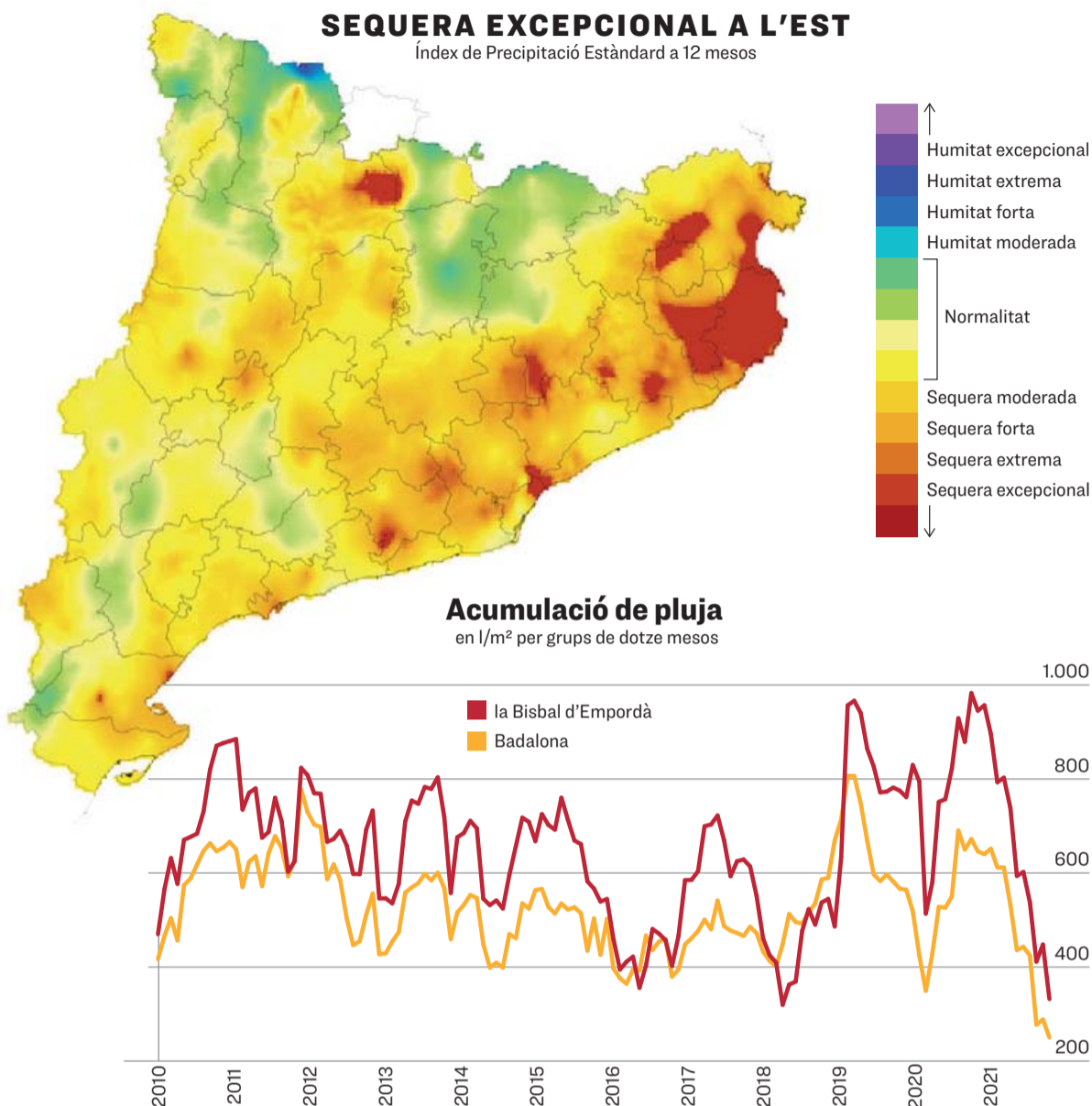

Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la UB
Subscriptors: 1 € | No subscriptors: 2 €
Pots adquirir la teva entrada online escanejant el codi QR.

METEOROLOGIA

SEQUERA EXCEPCIONAL A L'EST

Índex de Precipitació Estàndard a 12 mesos

Font: Elaboració pròpia a partir de dades obertes del Meteocat / Gràfic: Esther Utrilla

Dotze mesos extremadament secs a l'est de Catalunya

En alguns indrets és el període amb menys pluja des del 2009

MIQUEL BERNIS
BARCELONA

L'inici de l'estiu és un bon moment per donar un cop d'ull a les precipitacions acumulades durant els últims mesos, que són un indicador de com pot ser de perillosa la temporada d'incendis. I resulta que la variabilitat de les precipitacions fa que mentre algunes comarques de Catalunya es troben en una situació normal o fins i tot favorable pel que fa a les condicions d'humitat dels boscos, d'altres estiguin en condicions de sequera extrema.

El butlletí de l'estat de la sequera que publica mensualment el Meteocat revela que en algunes comarques de la costa i del prelitoral la pluviometria dels últims dotze mesos ha sigut extremadament escassa. És el cas sobretot de sectors de l'Empordà i del Gironès, però la falta de pluges també és molt important al voltant de Barcelona i en altres llocs de la costa, del prelitoral i de la Catalunya Central. Tot i això, mentre que al Pirineu les condicions són en molts indrets d'humitat més que de sequera, al nord de

l'Alt Urgell hi ha també un grup de municipis molt faltats d'aigua. La precipitació és una variable realment erràtica.

Perill d'incendis

Alguns exemples són les dades de la Bisbal d'Empordà, on en els últims dotze mesos s'han recollit 332 l/m², al voltant de la meitat del que és habitual. Un altre exemple és el de Badalona, on només hi ha plogut 250 l/m² en dotze mesos, cosa que suposa un 45%, és a dir, menys de la meitat de la pluja esperada. Això fa que tots els boscos pròxims a la costa estiguin especialment secs i puguin ser més vulnerables als incendis forestals. En alguns d'aquests indrets és el període de dotze mesos més sec com a mínim des del 2009, i curiosament està passant just després d'un dels períodes més humits de l'última dècada: el marcat pel temporal *Gloria*, però també per altres situacions de pluja de la tardor del 2019 i de la primavera del 2020. Les dades dels últims sis mesos no mostren un panorama tan extrem, però també revelen una situació de sequera notable a les comarques de la meitat est.

La sequera no és general i el fet que les precipitacions hagin continuat arribant amb normalitat o fins i tot amb certa abundància al Pirineu fa que ara mateix les reserves d'aigua estiguin en un nivell molt més alt del que es podria esperar en aquestes dates. Els embassaments de les conques internes estan al 86,7% de capacitat. De fet, les reserves d'aigua superen els 600 hm³ d'aigua i se situen ara mateix un 2% per sobre de la mitjana dels últims deu anys.

Calor forta però breu

Entre diumenge i dilluns viurem un episodi de calor breu però molt intens. Una bossa d'aire molt càlid afectarà sobretot el sud i el centre de la Península i portarà temperatures que arribaran fins als 45 en alguns llocs d'Andalusia. A Catalunya diumenge es fregaran els 40 graus a Ponent, però les temperatures més extremes s'esperen al País Valencià, on dilluns s'arribarà a 45 °C i podrien caure alguns rècord històrics. La calorada s'acabarà de sobte al principi de la setmana que ve, i dimarts la temperatura podria ser fins i tot baixa per a l'època.

HOMOFÒBIA

Presó per a tres dels sis detinguts pel crim del Samuel

ARA
BARCELONA

La Policia Nacional ha detingut fins ara sis persones en relació amb l'assassinat del Samuel, el noi de 24 anys que va ser apallissat dissabte passat davant una discoteca de la Corunya, a Galícia, un cas que ha posat de manifest l'escalada d'agressions contra la comunitat LGTBI en les últimes setmanes. Ahir la jutge que investiga el cas va decretar l'ingrés a presó de tres dels detinguts. Es tracta de tres homes –amics entre ells però sense relació amb la víctima– que van ser arrestats entre dilluns i dimecres passat. La jutge els relaciona amb la pallissa mortal i a un d'ells el responsabilitza també d'haver robat el mòbil a la víctima. En canvi, la quarta detinguda, una noia que també formava part del grup que va apallissar el Samuel, va quedar en llibertat amb càrrecs perquè la Fiscalia no en va demanar l'ingrés a la presó.

Ahir la Policia Nacional va practicar dues detencions més relacionades amb el cas (la cinquena i la sisena). Es tracta de dos menors d'edat, també amics dels altres quatre detinguts i sense cap relació amb la víctima. Un d'ells té antecedents per fets semblants. Se'ls obrirà un nou procediment judicial, perquè són menors d'edat. A tots els detinguts els responsabilitzen d'un delictes d'homicidi, que es podria convertir en assassinat en funció de com evolucioni la investigació. De moment, ni la jutge ni la Policia Nacional han definit si es tracta d'un crim homòfob i la investigació policial sosté que la pallissa hauria començat per l'ús d'un mòbil. Ni el ministeri de l'Interior ni la policia han dit tampoc si el crim va ser motivat pel fet que la víctima fos homosexual.

Els investigadors consideren que en la pallissa mortal hi ha fins a deu joves implicats, que han anat identificant a través de les imatges gravades per les càmeres de la zona, i no descarten més detencions.

Una altra agressió a Barcelona

A Barcelona, els Mossos d'Esquadra investiguen el sisè atac homòfob en un mes i mig: en aquest cas un home va insultar i agredir tres joves a la Zona Franca ahir al matí. Els fets també s'han posat en coneixement de la Fiscalia de Delictes d'Odi. Ahir, unes 150 persones es van concentrar als Jardinetes de Gràcia en contra de "l'espiral de violència" contra el col·lectiu LGTBI.

Un dels detinguts per la mort del Samuel, ahir, passant a disposició judicial. CABALAR / EFE

Economia

LA RECUPERACIÓ POSTCOVID

La Cambra confia en un rebot del PIB malgrat la cinquena onada

Preveu un dels increments més alts d'Europa a l'espera dels rebrots i de les restriccions turístiques

PAULA CLEMENTE
BARCELONA

L'arxiu que acumula la cinquantesena de memòries econòmiques anuals que ha fet la Cambra de Comerç de Barcelona incorpora aquest any el balanç econòmic "més negatiu" fins ara. L'entitat va presentar ahir la radiografia del 2020, que mostra que Catalunya ha registrat la caiguda del PIB més intensa entre els principals països europeus (-11,6%), de gairebé el doble de la mitjana a la zona euro (-6,6%). Així i tot, els diversos responsables d'elaborar aquesta memòria es van mostrar convençuts que a l'altre costat de la balança hi ha una recuperació tan pronunciada que col·locarà Catalunya entre les economies que creixin més entre aquest any i el següent. L'única reserva és l'efecte que puguin tenir els rebrots de covid-19 dels últims dies i les recomanacions de no viatjar a Catalunya dels principals mercats emissors de turisme.

El que preveuen els càlculs més optimistes de la Cambra, sense tenir en compte aquest últim cop de volant, és que aquest any es recuperi la meitat de la despesa turística del 2019 (7.000 milions d'euros) i que a això s'hi sumi la part dels fons europeus Next Generation que estimen que tocarà a Catalunya (3.000 milions) i part de l'estalvi acumulat durant el 2020 (3.500 milions). En total, doncs, esperen una injecció de 13.500 milions al consum. "Si es compleixen aquestes previsions podria ser que l'economia creixi més del 6% que havíem estimat [per al 2021]", va anticipar la directora de la memòria, Carme Poveda.

La qüestió és, però, que precisament un dels factors que expliquen que aquesta crisi hagi afectat de ma-

El president de la Generalitat, Pere Aragonès, ahir a la presentació de la Cambra. ACN

nera tan contundent Catalunya és la importància en la seva economia del turisme estranger que ara està en dubte. Això i "l'inferior volum d'ajuts que s'han concedit a les empreses d'aquest país", va sintetitzar Mònica Roca, presidenta de la Cambra de Comerç.

Creixement sostingut el 2022

Poveda va explicar que, encara que de cara a aquest any preveuen que el PIB es mantingui cinc punts per sota del d'abans de la pandèmia, si s'hi acumula el comportament que s'espera per al 2022, Catalunya serà de

Càlcul
L'organisme espera que el consum rebi una injecció de 13.500 M€ aquest any

les economies que creixeran més dins la zona euro. La que ho farà més serà l'espanyola, seguida d'Irlanda i de Catalunya. Compten, però, que un dels factors que haurien de fer millorar la situació és que a l'estiu es vagi restaurant la mobilitat entre països. "Encara no sabem com afectarà la variant delta ni les restriccions que estan posant altres països", va insistir Poveda. "S'ha de veure com serà aquest estiu", va afegir l'economista.

En aquesta línia, el president de la Generalitat, Pere Aragonès, va admetre que Catalunya té a sobre una

nova onada de covid-19 que "pot afectar la recuperació econòmica".

Més enllà dels vaticinis macroeconòmics, la Cambra va aconsellar que aquesta recuperació aposti per una modernització de la indústria, que és un dels grans punts forts de l'economia catalana. Basant-se en les dades que mostren que les exportacions ja han recuperat els nivells d'abans de la pandèmia, que el nombre d'empreses exportadores regulars ha caigut poc i que la indústria es manté com el principal sector al qual va dirigida la inversió estrangera, amb una mitjana del 37% els últims quatre anys. A això s'hi ha de sumar que l'any passat la inversió estrangera en TIC es va multiplicar per 3,5. "Aquests dos tipus d'inversió seran la clau per crear una economia productiva que ofereixi llocs de treball de qualitat en el futur", va assegurar Poveda.

Solidesa empresarial

Oriol Amat, rector i catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra, va afegir a tota aquesta visió l'anàlisi de la situació de les empreses després d'aquests mesos de pandèmia. En resum, malgrat lamentar que la crisi del covid hagi tornat Catalunya a la situació de destrucció d'empreses que havia aconseguit deixar enrere el 2014 i a una caiguda de l'activitat que s'ha acabat transformant en pèrdua de la productivitat, el també degà del Col·legi d'Economistes considera que en general les empreses han mantingut la seva solidesa. "L'empresa catalana estava capitalitzada i tenia una situació financera més forta per fer front al covid", va concloure Amat. Sobretot en comparació a la crisi del 2008, que les va agafar endeutades i amb una situació financera molt feble. —

Les empreses encaren el tercer trimestre amb un optimisme precovid

P.C.
BARCELONA

La confiança empresarial ha crescut a Catalunya un 9,8% al començament del tercer trimestre en comparació amb l'anterior. És a dir, amb millor nivell d'optimisme del que hi havia a l'abril, que ja era un 7,7% més alt que al gener. L'índex que mesura aquest indicador se situa ara en els 132 punts, només sis per

sota del que marcava el tercer trimestre del 2019 i considerablement per sobre del que ha anat registrant des de l'inici de la pandèmia. De fet, l'indicador es dispara prop d'un 40% respecte al mateix moment de l'any passat.

Segons va difondre ahir l'Institut Estadístic de Catalunya (Idescat), la tendència s'observa a tots els sectors, però és especialment notòria en l'hostaleria, el transport i el comerç, àmbits en què la confiança empresa-

Evolució
La confiança empresarial creix un 9,8% al juliol respecte a l'abril passat

rial creix un 19,6% en els dos primers casos i un 11,5% en el tercer.

Per dimensió de l'empresa, tots registren també una millora de la confiança respecte al trimestre anterior, amb l'excepció de les companyies de 1.000 empleats o més, que es mostren un 0,7% més pessimistes que tres mesos enrere. Les empreses més petites són, de fet, les que encapçalen el rànquing.

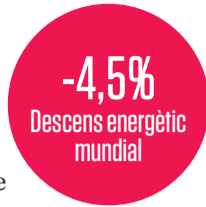
En conjunt, l'increment de l'optimisme empresarial a Catalunya se

situa el quart per la cua dels augments que es registren en altres comunitats autònomes.

Així, l'Índex de Confiança Empresarial Harmonitzat (CPEH) per al tercer trimestre se situa a Espanya en 128 punts, cosa que suposa un increment del 12,3% en comparació amb el trimestre anterior. Amb aquest repunt, l'indicador registra l'increment més important des del 2013, primer any en què es va començar a calcular. —

CAIGUDA INÈDITA DEL CONSUM D'ENERGIA

El consum d'energia primària va caure un 4,5% al món el 2020, una disminució que suposa el descens anual més gran des del final de la Segona Guerra Mundial, el 1945. BP va publicar ahir la 70a edició del seu informe de

referència en què analitza les dades energètiques del 2020. El document assenyalava que la caiguda va estar impulsada principalment pel petroli, que suposa gairebé tres quartes parts del descens total.

INDÚSTRIA

TRIBUNALS

Un vehicle ahir a la rampa de cinc quilòmetres inaugurada per Iberpotash. ACN

Iberpotash inaugura la rampa de Sùria vuit anys després

La infraestructura ha de permetre doblar l'extracció de potassa

NÚRIA RIUS MONTANER
MADRID

Han passat vuit anys des que l'empresa ICL Iberia –coneguda com a Iberpotash– va començar les obres de la rampa de la mina de sal de Cabanasses, a Sùria. El dia "històric", com l'ha batejat la companyia israeliana, va arribar ahir, quan empresa, sindicats i Generalitat, en total unes dues-centes persones, van inaugurar oficialment la infraestructura que ha de consolidar l'increment de producció minera en aquesta localitat del Bages. L'objectiu, segons els càlculs de l'empresa, és passar de 500.000 tones anuals a un milió.

Aquesta és una de les obres més grans que s'ha fet a l'estat espanyol. La rampa connecta la superfície de la mina amb l'interior i té una longitud de cinc quilòmetres, com la del Túnel del Cadí, fins a una profunditat de 900 metres. A més, una cinta permetrà portar la sal fins a la planta de Sùria. En total, l'empresa ha invertit més de 100 milions en el projecte, que forma part de la segona fase del pla d'inversió Phoenix que està impulsant. "És una obra molt necessària perquè permet millorar la producció i les condicions

de ventilació", explicava el membre del comitè d'empresa Javi Sáez.

La construcció de la cinta va començar el 2012. Des d'aleshores, un seguit d'esculls geològics, pel tipus de subsol, i diferents trifulgues judicials que van portar al banc dels acusats l'excalcalde de Sùria i quatre regidors per prevaricació, en uns càrrecs dels que van ser absolts el 2019, han endarrerit la seva finalització.

Magnituds

L'obra és la més gran que ha fet l'empresa i ha durat gairebé una dècada

Inversió

La companyia hi ha destinat més de 100 milions en el marc del Pla Phoenix

La preocupació dels treballadors és poder assolir les quantitats de sal que l'empresa s'ha marcat i que després del tancament de la mina de Sallent el 2020 han de sortir del poble surienc. "Volen més sal amb una sola mina. Hem de ser conscients que caldrà accelerar-ne la producció i veurem si estem preparats o no", re-

flexionava Sáez, que recorda l'ERO de 110 persones que es va posar a poc damunt la taula i que finalment es va aturar. El president d'ICL Iberia, Carles Aleman, va assegurar que l'obra permetrà garantir el futur de la mineria al Bages i mantenir els 1.200 llocs de treball que genera.

El repte de la sostenibilitat

Tot i la finalització de la cinta, des de CCOO recorden que hi ha altres elements clau per assolir una "mineria sostenible" que asseguiri els llocs de treball, com la millora del col·lector de salmorra, que ha de permetre abocar al mar els residus no utilitzats evitant que s'acumulin a l'exterior de Sùria, en forma de runam.

Això preocupa els ecologistes, que alerten que el compromís és reduir aquests residus, per bé que l'empresa ha obtingut tres permisos per ampliar l'espai on aboca els residus en l'últim any i mig. Ja hi ha un precedent d'aquesta situació: la muntanya de sal del Cogulló, a Sallent, fruit de l'activitat d'ICL, que la justícia va obligar a aturar. L'altre element pendent és la canalització d'aigua residual a les plantes de tractament. Des de l'empresa insisteixen que "es deixarà d'abocar runam el 2025, quan es posi en marxa el col·lector".

El president d'Ausbanc, condemnat a vuit anys de presó

NÚRIA RIUS MONTANER
MADRID

L'Audiència Nacional ha condemnat a vuit anys de presó el president de l'Associació d'Usuaris de Serveis Bancaris (Ausbanc), Luis Pineda, i a quatre anys el secretari general del sindicat ultra Manos Limpias, Miguel Bernad, per un delictes d'extorsió a entitats bancàries i empreses. Els condemnats exigien diners a canvi d'evitar accions judicials o campanyes de descrèdit. En concret, els magistrats de la secció quarta de la sala penal imposen a Pineda una pena de cinc anys per un delictes d'extorsió i tres anys més per estafa. A més, haurà d'indemnitzar un total de 13 entitats bancàries, entre les quals el BBVA, CaixaBank i Bankia (que ara forma part de CaixaBank), en concepte de responsabilitat civil. A Bernad també el condemnen a tres anys per un delictes d'extorsió i se li afegeix un any pel mateix delictes "en grau de temptativa".

La sentència final els ha absolt de la resta de delictes pels quals estaven imputats. En el cas del president d'Ausbanc, organització criminal, acusació i denúncia falsa, frau i estafa processal, així com administració deslleial. Al secretari general de Manos Limpias se l'acusava també d'organització criminal, acusació i denúncia falsa, a més d'amenaques. L'any 2017 la Fiscalia d'aquest tribunal havia sol·licitat una condemna per a Pineda de més de 118 anys de presó i més de 24 anys per a Bernad.

Un llarg procés judicial

Aquesta sentència posa punt final a un procediment judicial que va començar l'any 2016. La sentència recull que els fets provenen les extorsions dutes a terme per Pineda amb el suport a partir del 2012 del sindicat Manos Limpias a diverses entitats bancàries per exigir-los publicitat per als mitjans de l'associació a canvi d'abandonar processos judicials en contra seu. La sala també condemna a un any de presó l'adjunt a la presidència d'Ausbanc, Ángel Garay, i a sis mesos María Mateos, directora del departament jurídic, per un delictes d'extorsió en grau de complicitat. A la resta dels sis acusats els absol. Pineda i Bernad van entrar a la presó de manera provisional l'abril del 2016. L'últim va quedar en llibertat, però l'expresident d'Ausbanc continuava a la presó a l'espera d'una sentència ferma.

El president d'Ausbanc, Luis Pineda, en una imatge d'arxiu. LUCA PIERGIANNI / EFE

FINANCES

PERSONALS

PER LEANDRE IBAR PENABA

Les opcions per deixar el gos durant les vacances

Els preus de les residències canines i els de les plataformes online ronden els 20 euros per nit

Com saben la majoria de famílies amb gossos, la planificació de les vacances es complica si es té una mascota a casa. Les opcions són diverses, des d'endur-se'l de viatge fins a deixar-lo amb algú o buscar alternatives en cas que les altres dues no siguin possibles. Això suposa un cost afegit, però cada vegada hi ha més maneres de trobar-hi una solució i a un preu raonable.

Per començar, cal destacar que l'opció de viatjar amb animals de companyia, sobretot gossos, és cada vegada més viable, com a mínim a Europa, perquè hi ha una gran oferta d'hotels o càmpings que accepten animals de companyia.

En cas que, per la raó que sigui, el gos no pugui venir de vacances hi ha altres opcions. La més senzilla i barata és trobar algun familiar o amic que el cuidi durant els dies que serem fora o a casa seva o a la nostra. Si no tenim cap conegut que ens pugui fer aquest favor, aleshores és quan entren en joc dues alternatives: les residències canines i les aplicacions de cuidadors de mascotes.

A nivell de preus, les diferències són molt petites: en la majoria de casos el cost oscil·la entre els 15 i els 25 euros per nit, tot i que sempre es poden trobar opcions més econòmiques i algunes de més cares. La residència canina és bàsicament un hotel per a gossos i n'hi ha per tot Catalunya. Les més petites i barates acostumen a tenir simplement un espai petit per a cada mascota, mentre que les més grans tenen espais molt més amplis perquè els gossos interactuïn entre ells. En algun cas fins i tot

MARC ROVIRA

compten amb piscines, sobretot en municipis on fa molta calor.

El principal avantatge d'aquests establiments és que estan gestionats per professionals, tenen veterinari i es pot tenir la certesa gairebé total que quan tornem la mascota es trobarà perfectament. El desavantatge és que no estarà cuidat al nivell que ofereix un cuidador que es dedica només al nostre gos, perquè compartirà l'espai amb molts altres animals.

Ja fa uns quants anys que les aplicacions de cuidadors de gossos

Serveis
Alguns
hotels per a
mascotes
tenen
piscina

han proliferat a Catalunya. Es tracta de plataformes que permeten que les persones que necessiten deixar el gos unes hores o uns dies trobin persones disposades a cuidar-los. El principi és, doncs, bastant semblant al d'Airbnb amb els pisos o BlaBlaCar amb el cotxe compartit, però amb animals: el cuidador s'emporta el gos a casa seva. En aquest cas, les quatre més utilitzades són Rover, Gudog, PetBacker i Holidog. Totes ofereixen també altres serveis, com passejades de gossos, guarderia -cuidar el

gos durant un dia - o, com és el cas de PetBacker, perruqueria canina.

Les quatre aplicacions ofereixen serveis bastant semblants. Per començar, cada cuidador té un perfil i unes valoracions d'altres amos de gossos, per la qual cosa es pot saber quin nivell de satisfacció ha deixat entre els usuaris de l'aplicació, a més de saber informació bàsica, com per exemple on viu. Les plataformes també permeten que els cuidadors i els amos dels gossos acordin les condicions exactes. Per exemple, es pot pactar que el cuidador enviï fotos o vídeos del gos regularment. En tots els casos, a més, el pagament inclou una assegurança veterinària per cobrir qualsevol problema que pugui tenir la mascota durant l'estada.

La tarifa plana de Holidog

Ara bé, Holidog destaca per ser l'única que ofereix una tarifa plana per als clients, de 57 euros per tres mesos, 72 euros per mig any i 108 euros per un any, que permeten trobar cuidadors tantes vegades com es vulgui durant el període de temps escollit. La tarifa surt clarament a compte per a les persones que tenen un gos i han de viatjar sovint, però per a unes vacances a l'any val la pena fer càlculs abans de contractar-la. Aquesta és la principal diferència amb la resta d'aplicacions, en les quals cada cuidador decideix el preu, però en la majoria de casos és equiparable al de les residències canines: al voltant dels 20 euros per nit, dependent de la zona, l'època de l'any -en períodes com Nadal i l'agost acostumen a pujar perquè hi ha més demanda- i la persona. —

Aquest estiu, reomple't de vida

La col·lecció d'ampolles de vidre reutilitzables de l'ARA amb il·lustracions de Mari Fouz

Diàmetre: 6 cm **Altura:** 22 cm **Capacitat:** 500 ml **Color:** transparent

¿Sabies que és recomanable beure dos gots d'aigua just després de despertar-se per activar l'organisme? És molt important estar ben hidratat per mantenir la ment i el cos en el millor estat possible, i no per ser a casa o a l'oficina cal prestar-hi menys atenció. A l'ARA et portem dos dissenys d'ampolles de vidre reutilitzables perquè estiguis hidratat tot el dia. Aquest estiu, reomple't de vida i aposta per la sostenibilitat del planeta!

Dies de venda: del 12 al 27 de juliol

Preu: 9,95 €

Pots adquirir la teva ampolla online escanejant el codi QR.

ara

LA BORSA

Sessió de divendres,
9 de juliol del 2021

ÍBEX-35

8.776,60 PUNTS
+1,46% VARIACIÓ

ELS QUE PUGEN MÉS

	% VAR.	EUROS
ARCELORMITTAL	+5,41	26,300
BANC SABADELL	+4,84	0,567
ACERINOX	+3,76	10,620

ELS QUE BAIXEN MÉS

	% VAR.	EUROS
SIEMENS	-2,36	26,930
SOLARIA	-2,23	16,900
GRIFOLS	-0,69	21,680

RADAR EMPRESARIAL

Els dinars de feina dels empresaris autònoms seran deduïbles. PERE VIRGLI

El Suprem diu que els autònoms es poden desgravar sopars i regals

LAIA FORÈS * MADRID

Saber què es pot deduir un autònom i què no en l'impost de societats –com les despeses relacionades amb regals a treballadors o clients o els sopars amb clients i proveïdors– sempre ha sigut objecte de debat. Hisenda sosté que aquest tipus de despesa no es pot deduir. Ara el Tribunal Suprem contradiu el seu criteri i determina que sí. Segons una sentència dictada per l'alt tribunal, són despeses deduïbles totes aquelles que tinguin a veure amb les relacions públiques amb clients i proveïdors –com els dinars i els sopars en restaurants–, així com els regals tant a clients com als treballadors del negoci i les despeses promocionals.

Segons la llei, no són despeses deduïbles les que es fan a títol gratuït i no determinen el resultat fiscal o tributari de l'exercici. És a dir que només són deduïbles les relacionades directament amb els ingressos de l'empresa i, per tant, que influeixen en el resultat comptable.

Hisenda considerava que regals i invitacions a dinar no fan directament que un negoci guanyi més diners. El Suprem, però, argumenta que les despeses de l'atenció al client, les promocionals o els regals al personal de l'empresa que tinguin a

veure amb l'activitat del negoci contribueixen a millorar el resultat empresarial i subratlla que estan "correlacionats" amb els ingressos.

En la sentència, a la qual ha tingut accés Europa Press, el Tribunal afirma que "no hi ha una regulació precisa sobre què s'ha d'entendre per correlació entre ingressos i despeses", però sosté que uns i altres formen part del conjunt d'accions adreçades a millorar el resultat empresarial. Això "justifica que la relació entre despeses i ingressos pugui ser tant directa com indirecta", diu la sentència.

Resultat de futur

El Tribunal també afegeix que els dinars de feina, els regals a clients o les despeses promocionals no busquen directament i immediatament millorar els resultats comptables però sí que persegueixen clarament "un resultat indirecte i de futur" en els ingressos. La sentència assenyala que l'atenció a clients i proveïdors busca fidelitzar els uns i els altres, mentre que les atencions als treballadors del negoci suposen un incentiu laboral. També la promoció de productes o del negoci busca millorar les vendes. —

Finances

CaixaBank fa caixa amb filials de Bankia

CaixaBank ha ingressat una plusvàlua neta de 187 milions d'euros després de vendre dos negocis desenvolupats per la recentment adquirida Bankia, segons va informar ahir la Comissió Nacional del Mercat de Valors. Global Payments, en què participa el mateix CaixaBank, és el comprador de les societats. Concretament, l'entitat bancària va vendre el negoci de TPVs de Bankia per 260 milions d'euros a Comercia Global Payments (CGP) i el de targetes prepagament a Global Payments MoneytoPay (MTP) per 17 milions en dues operacions independents. CGP és una companyia propietat de Global Payments en un 80% i de CaixaBank en un 20%, mentre que MTP pertany a la primera en un 51% i al banc en un 49%.

ZIPI / EFE

El ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital haurà d'autoritzar les dues vendes per poder executar-les, i l'operació també necessitarà l'autorització de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC). L'entitat bancària espera poder tancar les transaccions durant el quart trimestre d'aquest any.

Telecomunicacions

Cellnex compra Polkomtel per 1.600 M€

L'operador de telecomunicacions Cellnex ha tancat la compra del 99,99% de Polkomtel Infraestructura, la filial d'infraestructures en comunicacions de Polònia de Cyfrowy Polsat, per 1.600 milions d'euros. Aquesta inversió anirà acompanyada d'un desplegament addicional de fins a 1.500 emplaçaments, segons va informar ahir la companyia en un comunicat. Amb aquesta transacció, Polònia es converteix en un dels seus principals mercats. A més, farà inversions en equipament destinades a desplegar el 5G per 600 milions d'euros més en els pròxims 10 anys. La companyia catalana espera obtenir un benefici després d'impostos addicionals de 330 milions d'euros i assegurar-se un flux fix de caixa de 150 milions d'euros un cop aplicades totes les inversions. Cellnex i Cyfrowy Polsat van acordar un contracte de prestacions de serveis per 25 anys.

Mobilitat

Cabify duplica l'activitat d'abans de la pandèmia

Cabify ha multiplicat per dos els seus nivells de demanda respecte a abans de la pandèmia, raó per la qual l'empresa ha posat en marxa diferents iniciatives per cobrir aquest increment de l'activitat. Ho farà, sobretot, a través d'acords amb els vehicles amb conductors (VTC) i taxis, segons va explicar ahir la companyia.

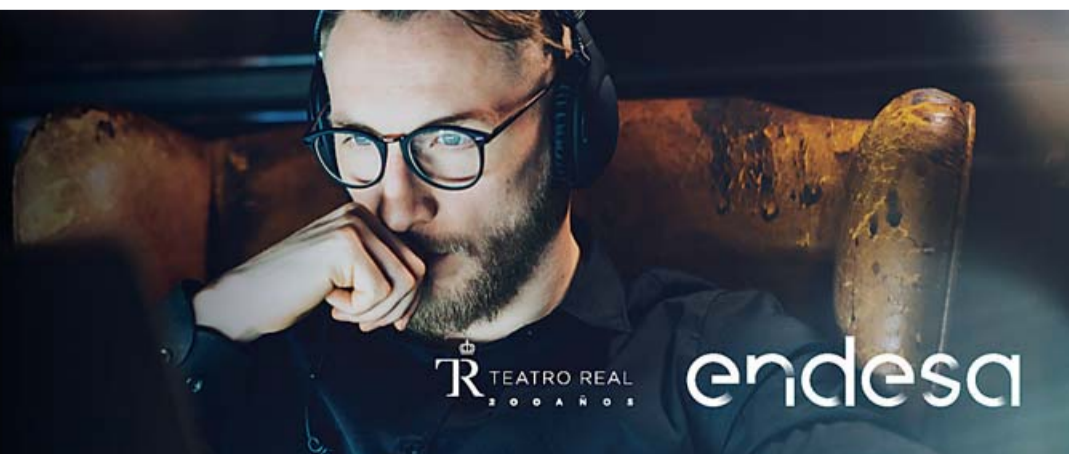
En concret, l'empresa destaca l'activació d'un pla per enfortir la seva estructura de col·laboració amb petites i mitjanes flotes d'aquest sector i que es puguin beneficiar de l'estructura tecnològica de Cabify. A més de les companyies que ja operen amb ella, aquesta empresa ha llançat també un pla orientat a captar encara més companyies col·laboradores amb la intenció de consolidar el seu rol dins del sector. Cabify va ser la primera aplicació d'aquest estil a col·laborar amb el sector del taxi a Espanya.

QUINA ÉS L'ENERGIA DEL TEU FUTUR?

ENDESA, COMPROMESA AMB EL PROGRÉS I LA SOSTENIBILITAT. Cadascun de nosaltres tenim una energia que ens impulsa a avançar i construir el futur que volem. I, avui, cadascun de nosaltres pot comptar amb aquesta energia sostenible per fer-ho. Sigui quina sigui la teva energia, creu-hi.

What's your power?

endesa.com

DIRECTORA
ESTHER VERA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

DIRECTORA GERENT
GEORGINA FERRI

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ
CATALINA SERRA
JORDI CORTADA

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON

POLÍTICA
GERARD PRUNA

INTERNACIONAL
FRANCESC MILLAN

SOCIETAT
ELENA FREIXA

ECONOMIA
ALBERT MARTÍN

DEBAT
TONI GÜELL

CULTURA
LAURA SERRA

ESTILS
THAIS GUTIÉRREZ

MÈDIA
ÀLEX GUTIÉRREZ

ESPORTS
XAVI HERNÁNDEZ

DELEGADA MADRID
MARIANA FERRER

LLENGUA
MARIA RODRÍGUEZ

FOTOGRAFIA
XAVIER BERTRAL

DISSENY DIGITAL
RICARD MARFÀ

ARA TV
ALBA OM

EDICIÓ DE PREMSA PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS

FINANCES
XAVIER LINARES

MÀRQUETING
PABLO CASALS

VENDES
EVA MÁRQUEZ

COMERCIAL
SERGI GERMÁN

NOUS NEGOCIS
ORÍOL CANALS

TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

DIRECTOR FUNDADOR
CARLES CAPDEVILA

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL
SUBSCRIPTOR:
93 275 11 10

subscriptions@ara.cat

TEXT LEGAL

Edició de premsa periòdica
ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada
per l'OJD

DL.: B-42598-2010
ISSN: 2014-010X

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

La imprescindible reforma del poder judicial

En un article publicat a *El món de demà*, Alfons Aragoneses, professor d'història del dret, reflexionava sobre l'anomenat "règim del 78". Amb aquesta expressió es referia al conjunt de problemes estructurals que s'arrosseguen a l'estat espanyol des de fa dècades: el no reconeixement institucional de la plurinacionalitat, la "cartelització" dels partits que sostenen el bipartidisme (amb lògiques de confusió partit-govern-estat), la connivència entre poders polítics i econòmics que fomenta una estructura productiva de poc valor afegit o el continuisme organitzatiu i cultural en el poder judicial. Tot i compartir aquest diagnòstic, l'autor aportava una interessant mirada crítica a la locució: l'origen de les disfuncions citades no s'ha de buscar tant en "el 1978" sinó en el desplegament que es fa del text constitucional sobretot després del 1981. En altres paraules, si bé és cert que la Constitució és fruit d'uns equilibris de força determinats que fan que en alguns temes es quedi curta, també ho és que la carta magna tenia molt més recorregut del que es va fer efectiu al llarg dels 80 i posteriorment. A aquest pensar en petit hi van contribuir els consensos conservadors post 23-F dels dos grans partits estatals (i alguns de perifèrics) i també el protagonisme de certs actors institucionals: un cas paradigmàtic és el del Tribunal Suprem tallant les ales a les visions constitucionals més obertes. Tot això pot semblar una disquisició intel·lectual, però des del meu punt de vista aquesta aproximació té efectes pràctics: obre la porta a la possibilitat d'actuar des d'ara mateix. No cal esperar un canvi de règim o una nova Constitució per exigir transformacions profundes.

En aquest sentit, hi ha una agenda de mínims que hauria de ser obsessió de qualsevol actor que identifica les disfuncions de l'anomenat "règim del 78". Sense anar més lluny, podrien ser tractades de manera prioritària a la taula de diàleg. Em centraré en dos àmbits en què crec s'hauria d'abordar una reforma profunda: el poder judicial i el control de constitucionalitat. En primer lloc, convé recordar que el poder judicial

GEMMA UBASART

PROFESSORA DE CIÈNCIA POLÍTICA
DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

en el seu conjunt és l'àmbit que menys muta en la transició democràtica. Més enllà de la continuïtat física d'alguns dels seus protagonistes, que és evident, allò que avui ens interpel·la són els pocs canvis en els processos de selecció i formació, cosa que provoca un biaix polític-sociològic dels seus professionals (classes altes, del centre de la Península i d'orientacions

conservadores), i ara el manteniment d'una cultura jurídica molt clàssica i poc comprensiva del context i les transformacions socials. No ens ha d'estranyar la proliferació de sentències com les de la Manada o similars de clar contingut sexista, la condemna a Isa Serra per una mobilització en contra d'un desnonament o la justificació judicial del cartell electoral en què Vox criminalitzava menors. Les dinàmiques del govern dels jutges i el paper de l'alta magistratura en la vida política mereixen un tractament especial: el partidisme en els nomenaments del CGPJ, la forma de progressar en la carrera i l'alt corporatisme en les altes instàncies judicials expliquen en part els fenòmens de l'activisme judicial i el *lawfare*.

En segon lloc, cal dir que el Tribunal Constitucional amb el pas dels anys ha anat fent una interpretació cada cop més restrictiva de la carta magna: en la qüestió territorial es veu clarament, però també

en moltes altres temàtiques. La politització de l'òrgan, a partir sobretot de la negativa per part del PP a renovar els membres abans de la sentència de l'Estatut, és un fet cada cop més evident, amb períodes d'hegemonia conservadora fins i tot quan no li correspondria per la correlació de forces existent. Però també és important destacar que l'excés de partidisme dels seus membres devalua la qualitat de la seva feina: la tria del personal té més a veure amb la vinculació directa amb un partit que amb l'excel·lència del professional. Que lluny que queden uns Tomás y Valiente o Rubio Llorente! A més, si bé en els bons moments de la institució s'ha aconseguit un cert equilibri ideològic dreta-esquerra, aquest equilibri no ha arribat a ser mai real en l'altre eix que opera en l'arena política espanyola: centralisme-plurinacionalitat.

Ja no és possible sustentar el "qui dia passa any empeny" des de posicions emancipadores. La impugnació del 15-M o l'independentisme són alhora símptomes i acceleradors de la triple crisi del règim (socioeconòmic, política i territorial). Si no es dona una sortida des de la democràcia i la inclusió, altres actors batallaran per disputar la seva. El sorgiment de Vox va en aquesta línia.

GETTY

No cal esperar un canvi de règim o una nova Constitució per exigir transformacions profundes a l'anomenat "règim del 78"

Votar

Un dels aspectes més rellevants que condicionaran la negociació política entre Catalunya i l'Estat és el de donar als catalans l'oportunitat de votar sobre el seu futur polític col·lectiu. Per a molts, això significa poder pronunciar-se sobre la independència, i penso que és convenient aproximar-se a aquesta qüestió fent un exercici de realisme; és a dir, considerant els obstacles que s'hi poden oposar i veure com es podrien superar.

Votar sobre la independència es pot fer de diverses maneres. L'exercici del dret d'autodeterminació pot ser una, però no és l'única possible. De fet, si ens atenem al concepte internacional comunament acceptat d'aquest dret, hem de constatar que no tots els països el poden exercir, sinó només aquells que es troben en una situació d'especial risc per preservar la seva identitat i assegurar el desenvolupament dins d'un entorn estatal especialment opressiu. Per regla general, aquest supòsit no es dona en els estats democràtics, en els quals les comunitats nacionals disposen d'institucions representatives pròpies, encara que no sobiranes. En el context de Catalunya, mai m'ha semblat adequat apel·lar al dret d'autodeterminació per aquesta raó.

Però, com deia abans, no cal trobar encaix en el dret d'autodeterminació per poder votar sobre la independència. La situació de Catalunya s'acosta més al cas d'Escòcia o el Quebec, per posar dos exemples coneguts. I aquests dos exemples posen en evidència que és possible votar sobre la independència sense apel·lar al dret d'autodeterminació.

En un estat que es defineix com a democràtic és necessari que, quan existeix en una part del seu territori una demanda social àmplia i consistent, la independència

ANTONI BAYONA

PROFESSOR DE DRET A LA UPF I EX LLETRAT MAJOR DEL PARLAMENT

pugui tenir recorregut com a projecte polític i disposi de l'oportunitat d'expressar-se. El principi democràtic fonamenta, doncs, la demanda que fa temps que es fa des de Catalunya perquè els seus ciutadans es puguin expressar sobre el seu futur col·lectiu com a entitat nacional.

Tanmateix, el principi democràtic no és l'únic que juga en aquest cas. Un procés d'independència altera l'*statu quo* que estableix la Constitució vigent i això obliga a trobar una fórmula d'equilibri entre el principi democràtic i el de legalitat. Aquest problema no hi va ser en el cas d'Escòcia per la inexistència a la Gran Bretanya d'una Constitució formalitzada que impedisís un acord polític fonamentat només en el principi democràtic. Però aquesta situació és una excepció. El nostre cas és més equiparable al del Canadà i penso que hi podem trobar un bon exemple inspirador de com es podria votar sobre la independència.

L'any 1998 el Tribunal Suprem del Canadà va adoptar una decisió que s'ha convertit en tot un refe-

rent en matèria del dret de secessió. És una decisió que intenta trobar un equilibri entre democràcia i legalitat constitucional, situant-lo, d'una banda, en el reconeixement del dret a consultar els ciutadans i, de l'altra, en la necessitat d'administrar un resultat favorable a la secessió mitjançant l'obligació de negociar entre les parts implicades una solució jurídica que permeti fer-lo efectiu. Aquesta solució s'hauria de traduir finalment en una reforma constitucional, que el mateix Tribunal Suprem reconeix que no queda garantida degut al caràcter essencialment polític de la negociació.

En el cas d'Espanya, cal recordar que el Tribunal Constitucional s'ha pronunciat clarament en contra de la convocatòria d'un referèndum quan una pregunta pot entrar en col·lisió amb la Constitució. Un referèndum que preguntés, sense matisos, sobre la independència de Catalunya, estaria en aquest supòsit. Tanmateix, seria precipitat deduir d'això que no és possible realitzar cap consulta sobre la independència de Catalunya. En la meua opinió, es podria aplicar en el nostre cas una solució propera a la del Tribunal Suprem del Canadà, si pensem en un referèndum l'objecte del qual no és un pronunciament sobre la independència com a tal, sinó el de constatar si té un suport social favorable que legítimi obrir un procés de negociació amb l'Estat per fer-la possible mitjançant una reforma constitucional.

Estic convençut que molts lectors i lectores consideraran insuficient aquesta proposta. Ho entenc, però els convido a pensar-hi una mica més a fons, perquè una votació com aquesta, en cas de ser afirmativa, tindria uns efectes polítics i socials molt més importants que els que pot semblar a primera vista. La relació entre Catalunya i l'Estat canviaria radicalment.

Votar sobre la independència es pot fer de diverses maneres. L'exercici del dret d'autodeterminació no és l'única possible

Entusiasme en temps de pandèmia

BRIGITTE VASALLO

ESCRITORA I ACTIVISTA

La Remedios Zafra té un assaig magnífic titulat *El entusiasmo* que ja ha passat a ser el llibre de capçalera d'unes quantes generacions que ens hem trobat atrapades entre la cultura de l'esforç, el possibilisme i els sostres de vidre, entre les samarretes del "Yes, you can", el "Si vols pots" i tots els eslògans del capitalisme amb aires *new age* i els anuncis de cervesa cuquis de cada estiu.

La Zafra defineix l'entusiasme en aquest context com una expectativa que cau sobre nosaltres com una obligació, com aquest plus d'alegria i esforç que hem d'anar posant en tot allò que fem laboralment i que ve a cobrir, de passada, ve a amagar, mancances greus en la retribució en la nostra feina. Una feina que ja és una identitat i no pas un mitjà de vida. Treballar gratis, allò que fem per exemple cada dia a les xarxes socials, i fer-ho de manera entusiasta, feliç d'estar-te construint un futur brillant, una marca lluent i una vida paral·lela on tot va bé. On tot va d'anunci. *Like*.

La renúncia a l'entusiasme ens retorna a la crua realitat de les nostres vides precaritzades, de feines mal pagades o pagades en notorietat, en *followers* o en currículum, en agraïments. Un editor que m'oferia "amor" per compensar un tracte editorial injust. Amor. A mi.

Aquesta renúncia entra en diàleg amb la renúncia a la felicitat de què parla la Sara Ahmed, la felicitat de les vides exitoses en els paràmetres que dicta el sistema. Renunciar a ser estimada, a ser admirada, a tenir seguidors, a la possibilitat de tenir un bon contracte algun dia, una bona beca algun dia...

Dit això: he estat contacte proper d'una persona que ha donat positiu per covid-19. Quan ja hem superat un any i mig des de l'inici de la pandèmia, el circuit de detecció, prevenció i seguiment segueix sent un desastre només pal·liat per l'entusiasme de la gent que hi treballa, que fa malabars com si tot plegat estigués agafant desprevingudes les institucions. Com si fos el primer dia. Com si no hi hagués hagut temps per resoldre la manca de mans i de coordinació, d'establir un circuit efectiu, de donar resposta a la precarització, als horaris impossibles, a les aglomeracions, als serveis d'assistència i a l'espoli de recursos de la sanitat pública.

A juliol del 2021 ens hem vist demanant favors al personal sanitari per testar-nos, i hem vist el personal fent trampes per poder-ho fer perquè uns equips sanitaris saturats no han pogut trucar a la gent i donar-nos cita oficial, i ens han demanat a les persones que avisem nosaltres mateixes la gent que pogués estar contagiada.

I ho hem fet, totes ho hem fet tan bé com que hem pogut. Però la cosa no anava d'això.

De vegades tinc la fantasia que demanem col·lectivament una reparació pel dany que hem viscut. I que hi haurà responsabilitats i que quedarà demostrat que tot això es podia haver evitat. No sé si el primer dia, que possiblement també, però a 10 de juliol del 2021 segur que es podia evitar.

DE FITA FIT

Amenaces a editors

JORDI DURÓ

Al vent del món

«¿Estem disposats a fer-nos càrrec de la nostra pròpia merda?»
Gustavo Esteva

En la vida, com en tot, es pot suspendre. I es pot no aprendre. I també es pot, en la pitjor versió de totes, no voler aprendre. Em temo que aquesta darrera hipòtesi és la decisió que han pres alguns dels que integren el bloc de les dues-centes entitats econòmiques que instaven fa ben poc, amb urgència i sense cap mena de debat, a ampliar les pistes de l'aeroport del Prat. Abans de l'estiu. Ja. Ara. Inajornablement. Perquè ho diem nosaltres. I punt. Contra la mania enquistada i el miratge persistent que aquells dos-cents eren la veu única, unànime i unívoca de la societat civil catalana i la resta no passem de figurants, dimarts passat tres-centes entitats van citar-se al Museu de Ciències Naturals de Barcelona per dir-hi la seva sobre la pretesa ampliació de l'aeroport del Prat. I per dir categòricament no, esclar. Els arguments fonamentals són múltiples: ambientals, econòmics, polítics, socials, culturals i de salut.

Però com sol passar, els que encara creuen que el país és només seu i la resta som comparsa dispensen desprestigi i silenci als qui aixequen el dit i demanen el dret a la paraula contrària. És curiós com defugen tot debat els que pretenen guanyar-lo. Debat sense debat i fer com si sentissin ploure davant els que s'hi oposen perquè no els sobra cap raó ni els falta cap motiu. L'altre clàssic tafurer és recórrer a la trampa de la urgència temporal –o ara o mai–. Però decidir quan presentes la proposta i en

quins terminis temporals ajustats cal enllestir-la és pura decisió política. En aquest cas, per escapolir-se del debat. Amb una dolorosa premissa prèvia, com han dit els *altres tres-cents* aquesta setmana: abans de començar, els impulsors han demostrat un escàs coneixement i una nul·la sensibilitat davant tot el que té relació amb energia, clima i ecosistemes.

Destacant com sempre i acostumat als estirabots, el president de la patronal Foment del Treball –ho escriuré un cop més: el mateix que, en esclatar el covid i mentre tothom instava a la solidaritat, demanava abaixar impostos i avançar cap a l'acomiadament lliure– va afirmar que “els sectarismes ideològics” no podien aturar el projecte. A Sánchez Llibre caldria retornar-li la mateixa frase, exactament la mateixa, capgirada del tot: el sectarisme ideològic no pot impulsar i accelerar aquest projecte. Perquè diria que, en aquest debat irresolt, l'únic sectarisme realment existent, i quasi fanàtic, és el que obliga a sacrificar-ho tot en l'altar del creixement econòmic il·limitat, tot vantant-se de la crisi climàtica global i el declivi –*peak oil*– dels combustibles fòssils, reconegut per la mateixa Agència Internacional de l'Energia (AIE) i fixat el 2006. La fantasia, gairebé mite, del creixement sense fi –“més, més, més”– en un planeta finit, amb límits biofísics i en un context d'extralimitació ecològica reconegut per tota la comunitat científica. Només caldria recordar-los que l'any vinent farà cinquanta anys de la publicació d'*Els lí-*

DAVID FERNÁNDEZ

PERIODISTA I ACTIVISTA SOCIAL

Si finalment no hi ha ampliació del Prat serà pels incompliments dels seus impulsors

mits del creixement del matrimoni Meadows. Un encàrrec, per cert, del Club de Roma. El 1992, vint anys després, constataren que no s'havia fet res del que s'hi recomanava, sinó tot el contrari. Veurem què diuen l'any vinent.

Sánchez Llibre afegia que els sectarismes ideològics –intent sistemàtic per criminalitzar l'ecologisme i no considerar-lo interlocutor– no poden avantposar-se “als interessos generals de tota la societat”. Vejam, ¿això com va?, ¿ho tria i decideix ell quin és l'interès general? Perquè ¿en quin instància democràtica s'ha decidit que ampliï una pista en la mateixa Europa on cada any moren 400.000 persones per contaminació de l'aire? Al capdavall, la frase és freudiana, reversible i gairebé acusatòria: pretén vendre interessos econòmics ben particulars i colar-los com els interessos generals de tota la societat.

Ja és curiós que els que s'atribueixen ser el cor del sistema siguin tan antisistema, atès que si volen ampliar l'aeroport del Prat només tenen una dràstica opció: petar-se la fràgil llei catalana de canvi climàtic, els minsos Acords de París rubricats per l'Estat i les preclares directives ambientals europees. *Hat trick* il·legal. No és poc. ¿Els nostrats hiperrealistes quan pensen assumir la realitat? Perquè viuen en una realitat que ja no existeix i prenen les mateixes decisions que ens han dut fins aquí. Pur nihilisme, des de la fantasia afegida de creure que els impactes ecològics no tenen impacte econòmic en un context de crisi múltiple i simultània: energètica, econòmica, ecològica i de biodiversitat.

Ara bé, el més silenciós és el més cabdal: si finalment no hi ha ampliació serà, principalment, per la irresponsabilitat i els incompliments dels seus impulsors. Aquest gener la Comissió Europea ha emès un duríssim informe contra Aena per les greus infraccions i el deteriorament ambiental que perpetra al Prat des del 2006. On hi anava el corredor biològic hi van posar aparcaments. És l'únic que caldria dir-los: abans de noves promeses, dediqueu-vos a complir el que cínicament fa 15 anys que incompliu. “Catalunya sap perfectament ampliar un aeroport respectant el medi ambient”, va dir Salvador Illa el 12 de juny al Parlament. Doncs no –fets, no paraules–, resulta que no en sap. Al final, terrible paradoxa postpandèmica, l'únic que ha aturat desnonaments, que ha fet reduir la contaminació de l'aire, que ha permès que es tanquessin els CIE temporalment o que ha garantit que durant un breu lapse de temps ningú dormís al carrer, no han estat decisions polítiques, econòmiques i ambientals sensates, sinó el maleït covid-19. Diu ben poc de tot plegat i de tots nosaltres. Aleshores, “de què parlem mentre no parlem de tota aquesta merda?": provin de passar pel Poliorama a veure el darrer treball imprescindible de La Calòrica. Riuran per no plorar i ploraran per no haver de riure. Però el drama els vindrà després, quan abandonin el teatre i topin amb l'estricta realitat i el seu idèntic efecte: que ploraran per no haver de riure de pena i que riuran de por per no haver de plorar, escoltant un president del govern dient que un *txuleton* al punt de sal és imbatible i constatant que el que sí que s'amplia, ininterrompudament, és la vergonya.

Menors separats: on és el “problema”?

Quan em vaig assabentar que l'Audiència Provincial de Madrid avalava el cartell de Vox contra els menors no acompanyats davant la denúncia presentada pels socialistes, em van venir al cap moltes coses. Massa. I ja no em refereixo només a sortir en defensa d'aquest col·lectiu, a qui estimo molt i amb qui em reuneixo cada setmana per sentir històries per no dormir i encaixar abraçades de mare o àvia que necessiten com en necessita qualsevol noi menor d'edat o, fins i tot, qualsevol persona sensible al contacte físic amb els seus.

El que em va venir al cap és que la vida i els veritables problemes socials i polítics que els han afectat des de la seva infantesa els han convertit en carn de canó destinada a rebre per tot arreu: des dels que s'aprofiten de la seva situació de vulnerabilitat i necessitat als que els consideren un problema per a la societat i als guardians de la llei quan acaben jutjats per les seves conductes o per la seva forma “il·legal” de guanyar-se la vida.

I és aquí quan em pregunto on és el veritable problema social –la qüestió política la deixo a l'anàlisi d'altres persones–. El problema social és, precisament, el que dona origen a la presència massiva (per cert, molt més a Barcelona que a Madrid) d'aquests menors no acompanyats, o dels que acaben de sortir de la tutela de l'Estat, que han de viure sense permís de treball durant un any, almenys, lluny de la família, que espera la seva ajuda sense entendre que són els seus fills els que en necessiten.

Podem partir del nom que va ser utilitzat primerament per designar aquest col·lectiu: *menors separats*.

Al saber que l'Audiència Provincial de Madrid avalava el cartell de Vox em van venir al cap moltes coses

M. VICTÒRIA MOLINS

TERESIANA I ESCRITORA

I aquí hi ha un dels problemes primers i autèntics, que es deriven sempre dels primers: les desigualtats socials Nord-Sud, de les quals són víctimes aquests nois. És per això que el nom de *menors separats* els escau més i millor que el de *no acompanyats*. En realitats

aquests joves són víctimes de la separació dels seus familiars, de la seva llar i de la seva cultura.

I és per aquesta separació que esdevenen víctimes d'una altra situació social problemàtica i que comporta un greu patiment psicològic: la dificultat a vegades tràgica del seu viatge, de la situació de precarietat i soledat, etcètera.

Sempre que tracto amb aquests menors i m'agafen confiança, va augmentant en mi el convenciment de la seva soledat

Personalment, el nom que més m'impresiona és el que van adoptar altres països europeus com França, quan els va denominar *mineurs isolés*. Amb aquest sintagma es feia referència, precisament, a la seva solitud, derivada sens dubte de problemes socials molt més greus que els que puguin suposar les seves conductes, que són conseqüència precisament d'aquests altres problemes.

Sempre que tracto amb ells i comencen a tenir-me confiança, va augmentant en mi el convenciment de la seva soledat. Amb quina il·lusió m'ensenyen les fotos dels seus pares o avis...! Com entenc que no se'ls pugui convèncer que avisin els seus parents perquè no deixin emigrar els seus fills! Volen que els seus pares o mares no pateixin sabent que malament que s'ho passen...

No convenceré més que els que ja estan convençuts i no tenen altres interessos. Però m'agradaria que qualsevol tribunal de justícia donés prioritat a aquests “problemes socials” dels quals són víctimes els *menors separats*.

Elogi del periodisme apàtrida

“Yo no soy patriota de mi medio”, em va dir Manuel Vázquez Montalbán en preguntar-li què opinarien a *El País* d’una crònica sobre el conflicte basc, bastant allunyada de la línia oficial del diari, que desestimava donar veu a les fonts abertzales, i encara més les de fora de la llei, que jo li havia presentat, en un viatge inoblidable de clandestinitats retrobades, poc abans de la seva mort.

Vázquez Montalbán, un dels grans periodistes del segle XX, era essencialment d’esquerres, passat per la presó en la lluita contra la dictadura, avalador de les causes perdudes de les “classes subalternes” d’on procedia, cantades pel nostre amic Raimon, i autor d’un llibre entrevista amb el subcomandant Marcos quan Chiapas era l’última revolució en curs. Vázquez Montalbán era tot això, i no va tenir cap problema d’identificació amb les capçaleres periodístiques per a qui va treballar, des de la *Solidaridad Nacional* falangista, on va debutar, fins a la revista *Interviú*, que comerciava sensacionalismes i allò tan rònc del *destape*, sempre femení.

Va guanyar el premi Planeta, i la seva producció literària, d’altra banda, es va fer força en aquesta casa que havia fundat un senyor franquista, amb el qual mantenia una bona relació, entre altres raons perquè el catàleg del grup va ser obert de mires des de bon començament. Tampoc no era patriota d’aquella pàtria, però gràcies a aquest empadronament contractual les seves novel·les negres van tenir un altaveu que probablement no haurien tingut si hagués triat publicar no-

més amb editors que pensessin com ell.

Des de la distància qualitativa del mestre al deixeble, la meua experiència és prou similar, si més no en aquest territori de l’empadronament professional. Em va agradar treballar a l’*Avui* perquè em permetia fer periodisme en la meua llengua, però vaig haver de marxar perquè el periodisme en la meua llengua a partir d’un moment determinat no em va permetre tractar la guerra basca com jo la tractava, cosa que incloïa donar veu a ETA. Una entrevista amb el dirigent i cofundador Iulen Madariaga –traspasat a l’abril– censurada per l’*Avui* va ser la primera peça que vaig publicar a *La Vanguardia*, i a *La Vanguardia* vaig desplegar el tou més important del meu periodisme basc, que resulta que és un dels periodismes més importants de la meua vida. La primera entrevista d’Arnaldo Otegi fora de la premsa del seu cercle l’hi vaig fer jo i va ser portada de *La Vanguardia*.

Els dos diaris que he esmentat, així com l’editorial, estan a hores d’ara estigmatitzats per una part sensible de l’independentisme, com també ho intenten amb l’ARA –el diari en què em llegeixen des d’aviat farà deu anys– per la seva aposta valenta d’informació sense edulcorants, de pluralitat de veus i, “al damunt dels nostres cants”, independent! El sobiranisme català és essencialment cosmopolita, mira a la Unió Europea, Escòcia i el Quebec. Però, en l’espai mediàtic, al costat de professionals d’acredita-

ANTONI BATISTA

PERIODISTA

Amb la perspectiva de biaix es crea una realitat virtual maniquea on els nostres sempre guanyen

da trajectòria hi aflora un independentisme provincià, bel·ligerant amb periodistes perquè s’expressen on s’expressen, i amb indústries editorials, públiques i privades, que difonen en funció de criteris professionals d’actualitat, notícia i col·laboradors de tot l’espectre polític.

Torna un periodisme de tendència que el mateix periodisme de tendència havia deixat en obsolescència programada per manca de credibilitat. I el periodisme de tendència carrega tinta contra l’empresa periodística que encara juga amb *fair play* que a la seva pàtria de paper o audiovisual s’hi expressin periodistes i escriptors apàtrides. A Espanya, el periodisme de tendència es va mantenir fins i tot en capçaleres importants, tot i que més o menys maquil·lat per col·laboradors heterodoxos amb la funció de blanquejar el blau, tret d’honroses excepcions històriques, com les de Josep Maria Puigjaner i Ricard Lobo, que van plegar de *La Razón* a primers del 2004 quan van assistir a la primera gran andanada anticatalana. L’última mostra d’aquesta escora, a la qual podem anomenar tranquil·lament manipulació, és el tractament de l’informe del Consell d’Europa, que Àlex Gutiérrez explica bé al *Parreu màquines* del dia 23.

A Catalunya, el Procés ens ha situat en unes coordenades de confrontació anteriors al GPS, revifa el periodisme de partit, dirigit a la seva clientela, per carregar-la d’arguments, donar-se recíprocament la raó, convocar-la i mobilitzar-la. Els

preus d’aquesta perspectiva de biaix els coneixem per la història: es crea una realitat virtual maniquea, de bons angelitzats i dolents demnitzats, herois i covards, lleials i traïdors, s’amaguen les derrotes i es magnifiquen, quan no s’inventen, les victòries. Els nostres sempre guanyen. Crispetes a dojo.

Treballar en grans capçaleres proporciona al periodista antenes de molta audiència, mentre les empreses guanyen credibilitat i lectors a base del pluralisme dels seus col·laboradors i de la gosadia d’abordar temes tabú, en el meu cas ETA. També els revolucionaris i els líders de dissidències de tota mena juguen a aquest joc quan donen entrevistes o articles signats a mitjans generalistes de gran tiratge i/o influència, tot i que puguin ser de línia editorial oposada per l’apex o pel vèrtex a les seves idees. Per aquesta confluència d’interessos, encara que contraposats en origen, el *Time* va entrevistar Bin Laden, com *La Veu de Catalunya* havia publicat una entrevista d’Eugeni Xammar amb Hitler.

Aquella conversa amb en Manolo Vázquez va acabar, com tantes altres, a les estovalles de Casa Leopoldo. Allà vam fer un àpat memorable amb Juan Mari Ollora, un dels artífexs del Pacte de Lizarrar, principi del viatge al final de la violència. Ollora, el dirigent i parlamentari del PNB ideòleg del procés de pau, col·lecciona primeres edicions de llibres policíacs, i en Manolo li va dedicar la de *Tatuaje*, en la qual el detectiu Pepe Carvalho entronitza Casa Leopoldo. En acabat, vam parlar de la pàtria basca i la pàtria catalana i també vam fer un elogi del periodisme apàtrida.

CARTES I MISSATGES

Sobre Barcelona Energia: resposta a Germà Bel

El passat 1/7/2021, al diari ARA, l’economista i col·laborador Germà Bel firmava un article titulat “Públic versus privat?” En aquesta publicació feia algunes afirmacions sobre Barcelona Energia en relació al subministrament municipal i al sobrecost que paga l’Ajuntament de Barcelona.

Des de la comercialitzadora pública volem desmentir i puntualitzar les afirmacions que Germà Bel ha escrit sobre la companyia, ja que Barcelona Energia destaca per ser la comercialitzadora pública més gran de l’Estat i la que té la tarifa amb electricitat 100% renovable més econòmica del mercat.

El fet que la major part de l’electricitat que es comercialitza sigui destinada a equipaments municipals de l’Ajuntament de Barcelona i l’AMB és perquè, com a mitjà propi, Barcelona Energia neix amb aquest objectiu, complint la llei 9/2017 de contractes del sector públic. Aquesta llei estipula que les empreses públiques (Barcelona Energia) que rebien

encàrrecs de gestió pels seus poders adjudicadors no han de tenir vocació de mercat i, per tant, tenen un topall del 20% dels ingressos que poden provenir de manera aliena del seu poder adjudicador, és a dir, de l’Ajuntament de Barcelona i l’AMB. En l’actualitat, Barcelona Energia gestiona més de 8.700 punts de subministrament (4.700 de públics i més de 4.000 de privats) i respecta el volum de negocis màxim que té establert.

Respecte al suposat sobrecost que esmenta Germà Bel que assumeix l’Ajuntament de Barcelona, es desconeix l’origen de la dada. Des que la comercialitzadora pública va començar a gestionar el subministrament de l’Ajuntament de Barcelona, aquest ha aconseguit un estalvi de gairebé 1,3 milions d’euros respecte als anteriors contractes. Això és degut al fet que Barcelona Energia, durant el 2019 i 2020, va oferir unes tarifes un 2,80% i un 3,51% més econòmiques, respectivament.

Les tarifes econòmiques de Barcelona Energia no només han ajudat a generar un estalvi significatiu a l’Ajuntament de Barcelona. Des de principis d’any, i gràcies a l’acció conjunta amb la Federa-

ció de Mercats Municipals de Barcelona (FEMM), els comerciants dels Mercats Municipals de Barcelona han obtingut un estalvi de més de 70.000 € amb un subministrament d’energia 100% verda.

La vocació de Barcelona Energia és continuar impulsant un model cap a la transició energètica i oferir un servei de qualitat, transparent i de proximitat, l’objectiu del qual no sigui el benefici econòmic, sinó el benestar i l’empoderament de la ciutadania. Per això també ofereix uns informes d’eficiència energètica que permeten estalviar fins a un 25% de la factura.

IU GALLART

DIRECTOR DE BARCELONA ENERGIA

Solidaritat

Tal com diuen alguns crítics de la manera com s’ha portat a terme el Procés, les persones que ara vol represaliar el Tribunal de Comptes ho van deixar mig fet. Però el cas és que, efectivament, ho van deixar mig fet! Mercès, sobretot, a aquestes persones, l’independentisme ha avançat d’una manera espectacular. Ara només falta l’altra meitat.

Entre les persones amenaçades amb una sobtada i total ruïna econòmica n’hi ha, per descomptat, algunes que poden agradar més, i d’altres menys. Però totes s’han atrevit a desafiar un estat que s’ha mostrat, i se segueix mostrant, decidit a fer servir sense contemplacions la màxima crueltat (física, judicial i econòmica) per mirar d’aixafar el Procés.

Tal com ho explica Albert Carreras (“La Caixa de Solidaritat és indispensable”, ARA, 8/7/2021), no n’hi ha prou amb el decret llei de la Generalitat que pretén donar suport als represaliats, que és possible que no pugui tirar endavant. Els represaliats necessiten i mereixen urgentment el suport popular, general i massiu, que pot canalitzar la Caixa de Solidaritat. Sense ells, on seríem?

HENRY ETTINGHAUSEN

LA PERA (BAIX EMPORDÀ)

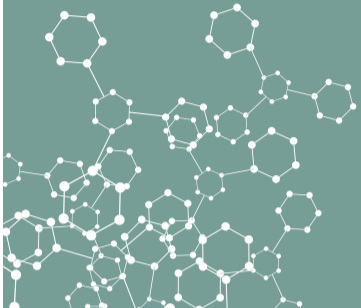
Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d’identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://twitter.com/diariARA) facebook.com/diariARA cartes@ara.cat Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d’errades: opinio@ara.cat

araciència

C

Botànica

Stefano Mancuso

NEUROBIÒLEG VEGETAL

“Les plantes són molt més intel·ligents que nosaltres”

Toni Pou

Stefano Mancuso (Catanzaro, 1965) dirigeix el Laboratori Internacional de Neurobiologia de les Plantes a la Universitat de Florència. És un dels pioners d'un camp de recerca que, en contra de la visió d'alguns experts en neurociència, atribueix a les plantes propietats com la intel·ligència, tal com explica de manera entrançable en els seus nombrosos llibres de divulgació. El científic italià ha visitat Barcelona per impartir una conferència al Centre de Cultura Contemporània (CCCB) sobre la manera de crear entorns urbans més sostenibles imitant algunes de les estratègies que fan servir les plantes.

Vostè és un apassionat de les plantes però reconeix que, com la xocolata negra, es tracta d'una passió adulta. Tens raó que són com la xocolata negra! La primera cosa que fem per entendre altres organismes és buscar-nos-hi a nosaltres mateixos. I això ho podem fer amb els animals. Per això als nens els agraden els animals i no les plantes. Però la relació amb les plantes està mediada per la raó, perquè has d'entendre que són organismes molt sofisticats i evolucionats abans d'enamorar-te'n.

També sosté que les plantes són intel·ligents. Què vol dir exactament amb això?

Vull dir exactament el mateix que utilitzaria per parlar de tu o de mi. Són intel·ligents com ho som nosaltres i potser més. En primer lloc, dic que les plantes són intel·ligents perquè defineixo la intel·ligència com la capacitat de resoldre problemes. Segons el meu punt de vista, la intel·ligència és una qualitat de la vida. Soc un evolucionista i em resulta impossible imaginar una forma de vida incapaç de resoldre problemes. Fins i tot la forma més humil de vida necessita resoldre problemes. I les plantes són extremadament brillants a l'hora de trobar solucions amb estratègies completament diferents de les nostres. Per això sempre dic que ens hem d'inspirar en les plantes.

Són més intel·ligents que nosaltres?

Sí, no és una metàfora. Realment vull dir que les plantes són més intel·ligents que nosaltres. Si la intel·ligència és una qualitat de la vida, l'habilitat de sobreviure n'és el resultat. Les plantes demostren que són increïblement més intel·ligents perquè nosaltres estem a punt d'extingir-nos. L'*Homo sapiens* és a la Terra des de fa 300.000 anys, però la durada mitjana d'una espècie al planeta és de 5 milions d'anys. Per complir amb aquesta mitjana hauríem de sobreviure 4 milions i 700.000 anys

més, i això és impossible ara mateix. Només de pensar que serem aquí 100.000 anys més es fa impossible. El que hem fet al planeta, ho hem fet en pocs milers d'anys. Això ens dona una idea molt immediata de la nostra estupidesa. De fet, estem demostrant que som l'espècie més estúpida del planeta. Des d'aquest punt de vista, el nostre cervell no sembla un avantatge evolutiu, sinó més aviat un desavantatge.

Les plantes tenen memòria?

És un dels resultats principals del meu laboratori: fa set anys vam demostrar per primera vegada que les plantes són capaces de memoritzar i d'aprendre. Volíem demostrar que les plantes podien aprendre, cosa que no es pot fer sense memòria. Aleshores vam agafar l'espècie *Mimosa pudica*, una planta que tanca les fulles si la toques, i ens vam preguntar si podia aprendre que un estímul concret no és perillós. Vam fer servir l'estímul de deixar caure el test on era la planta des de 10 centímetres d'altura. La primera vegada tancava les fulles. La segona també però, després de quatre o cinc vegades, ja no les tancava. En canvi, si la tocaves sí que les tancava. Per tant, aprenia que hi havia dos estímuls diferents, la caiguda –que no era perillosa– i el tocament –que sí–. Després la vam deixar dos mesos en un hivernacle i la vam sotmetre als mateixos estímuls. Con-

tinuava sense tancar-se quan la deixàvem caure. Va ser impressionant. No sabem quant dura aquesta memòria, però hi ha indicis que podrien ser anys. Un arbre potser pot emmagatzemar informació durant dècades.

¿Es coneix el mecanisme d'aquesta memòria?

No, però tampoc sabem exactament com funciona la memòria humana. Abans pensàvem que sempre teníem el mateix nombre de neurones, però ara sabem que no, que es renoven. O sigui que no sabem ben bé com es crea la memòria. Hi ha molts casos de gent amb danys cerebrals importants que conserven els records, però hi ha casos en què hi ha poc dany i es perden molts records. En el cas de les plantes encara és més complicat, perquè no tenen cervell ni neurones. Pensem que la modificació de l'ADN per mecanismes epigenètics podria ser una manera d'emmagatzemar informació.

Les plantes també són éssers socials que es comuniquen.

Efectivament, són absolutament capaces d'entendre qui tenen a prop i de canviar el seu comportament depenent dels veïns. També canvien la manera de comunicar-se. Ho fan a través de les arrels, utilitzant substàncies químiques o senyals elèctrics, i amb volàtils, substàncies que alliberen a l'aire i escapen

FRANCESC MELCION

missatges. Avui sabem que intercanvien tota la informació que tenen amb el seu clan, que intercanvien menys informació amb les plantes de la mateixa espècie que no són del seu clan i, encara menys, amb la resta de plantes. Amb el seu clan intercanvien informació sobre la qualitat del sòl, de l'aire, de l'aigua, etc., mentre que amb la resta de plantes només intercanvien informació sobre si hi ha un perill.

¿Això vol dir que, d'alguna manera, es cuiden les unes a les altres?

Sí, i d'una manera molt eficient. Avui sabem que en un bosc gairebé tots els arbres estan connectats a través de les arrels. I amb aquesta xarxa subterrània intercanvien no només informació, sinó també aigua i nutrients. Quan hi ha un arbre que no pot absorbir els nutrients ni l'aigua que necessita, les altres plantes del clan els hi faciliten. Hi ha molts experiments que assenyalen que una soca d'un arbre tallat, que hauria de ser una planta morta perquè no té fulles, continua creixent, produeix nous anells. Això vol dir que la planta viu.

Com s'ho fa?

Ha sigut un misteri durant molts anys i recentment s'ha demostrat que les plantes del voltant la mantenen amb vida. Per què? No perquè siguin bones. Aquesta idea no té cap significat en la natura. És més aviat una qüestió d'efi-

“Les plantes es cuiden les unes a les altres d'una manera molt eficient”

“Fa set anys vam demostrar per primera vegada que les plantes són capaces d'aprendre”

“Necessitem donar drets a les plantes per raons ètiques i pràctiques: la nostra supervivència en depèn”

ciència. Prefereixen mantenir una soca amb vida que tenir la incògnita de no saber qui ocuparà aquell espai.

¿Es pot dir que les plantes tenen alguna cosa semblant a la consciència?

Aquesta pregunta és molt important i molt difícil de respondre, perquè depèn de què entenguem per consciència. Si és la capacitat d'entendre la teva situació en relació amb l'entorn, les plantes en tenen. Quan una planta fa ombra a una altra, la que rep l'ombra hi reacciona immediatament i comença a créixer molt ràpidament per avançar la que li fa ombra. Però això no passa en un mateix arbre, que té moltes parts que són a l'ombra d'altres parts del mateix arbre. D'alguna manera, l'arbre sap que l'ombra que li arriba és d'ell mateix.

¿Les plantes tenen molts més sentits que nosaltres?

Això pot semblar molt sorprenent, però si hi penses una mica és trivial. Les plantes no es poden desplaçar. L'única possibilitat que tenen és sentir l'entorn d'una manera molt sofisticada. Els animals no ho necessiten perquè si hi ha un perill poden fugir. Però les plantes necessiten temps per canviar la seva fisiologia d'acord amb l'entorn, i per això són tan eficients percebent-lo.

Entenc que les plantes són sensibles a la llum, als cops i que poden tenir

sentits semblants al gust i l'olfacte. Però hi senten?

Sí. Aquest és un dels descobriments del meu laboratori. Hi havia moltes afirmacions naïf, que si hi parles o els poses música els va bé. Però fa deu anys vam demostrar que si aplicàvem un so d'una freqüència de 200 hertzs, que és una freqüència característica de l'aigua corrent, a les arrels d'una planta, totes les arrels creixien cap a la font del so. I això demostra que el percebien.

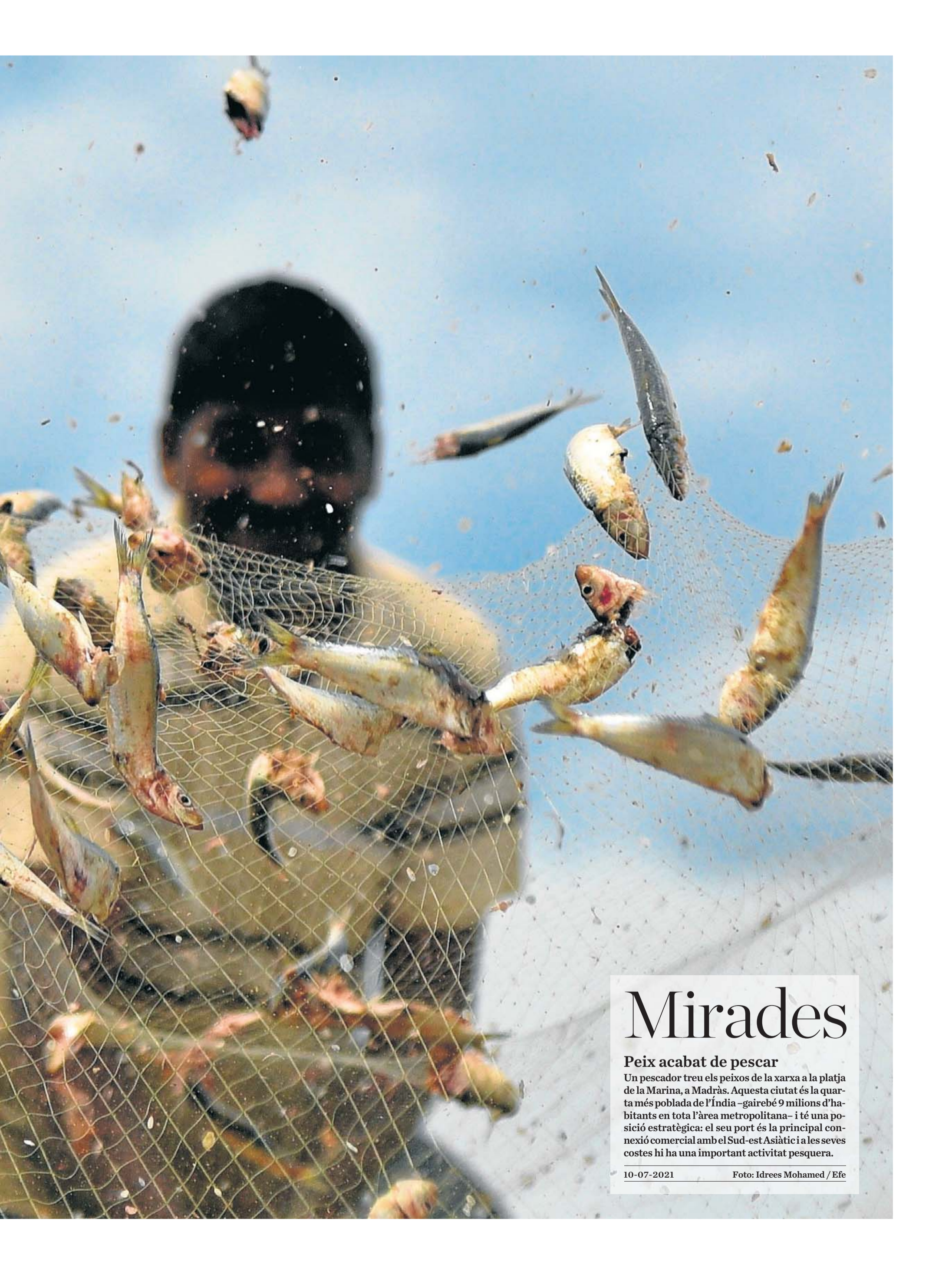
Els animals som centralitzats. Tenim un cervell i un cos que en depèn. Tot ho construïm utilitzant aquest model: els ordinadors, les ciutats, els estats. Les plantes són el contrari, descentralitzades. Què en podem aprendre?

És una de les lliçons més importants de les plantes. Efectivament, construïm el món a la nostra imatge. Estem fets amb un cervell que governa òrgans especialitzats. I ho fem tot així: el nostre govern, la nostra organització, els ordinadors, els telèfons, etc. No és casual que en qualsevol organigrama hi hagi un cap i òrgans. Però s'ha de tenir en compte que aquesta és la manera d'estructurar que té una part irrellevant de la vida. Els animals som només el 0,3% del pes de la vida. Les plantes en són el 85% i utilitzen una organització descentralitzada que té molts avantatges. A les nostres organitzacions, si un dels òrgans es col·lapsa, tot el cos o l'organització es mor, mentre que en una planta se li pot treure un 80% del cos sense cap problema. Penso que, comparada amb estructures jeràrquiques, aquesta organització és increïblement més avantatjosa. La jerarquia només té l'avantatge de la velocitat, però aquest avantatge s'acaba perdent a conseqüència de la burocràcia, que és inherent a les estructures jeràrquiques. No té cap sentit fer les coses així. Per això penso que ens hem d'inspirar en les plantes.

¿S'haurien de tenir en compte aspectes ètics, a l'hora de fer experiments amb plantes?

És indubtable que hi ha diferències entre plantes i animals, però penso que les plantes haurien de tenir drets. Això no vol dir que no ens les puguem menjar o utilitzar-les. Les plantes són increïblement diferents de nosaltres. Per a un animal, que se't mengin és la pitjor cosa que et pot passar. Però les plantes, en molts casos, volen que se les mengin. Normalment ens mirem les plantes com si fossin animals i això és un gran error. Els fruits, per exemple, són una part del cos de les plantes que tenen la funció que els animals se'ls mengin. D'alguna manera, les plantes volen que algú se les mengi perquè així comencen una relació. Quan vam domesticar els llops i en vam obtenir gossos, tots dos vam obtenir avantatges. Amb les plantes passa el mateix. No fem servir el blat o el raïm, sinó que hi establim una relació en la qual ells també ens utilitzen a nosaltres com un vector meravellós per escampar-se pel planeta. I els vectors són fonamentals per a les plantes, perquè no es poden moure. Des d'aquest punt de vista, penso que les plantes haurien de tenir drets, però hem d'entendre què volen dir aquests drets. Talar un bosc és un error ètic i també pràctic, perquè la nostra vida en depèn. Al final, quan dic que necessitem donar drets a les plantes, també és una idea antropocèntrica. Les hem de protegir perquè la nostra supervivència en depèn.

Mirades

Peix acabat de pescar

Un pescador treu els peixos de la xarxa a la platja de la Marina, a Madràs. Aquesta ciutat és la quarta més poblada de l'Índia –gairebé 9 milions d'habitants en tota l'àrea metropolitana– i té una posició estratègica: el seu port és la principal connexió comercial amb el Sud-est Asiàtic i a les seves costes hi ha una important activitat pesquera.

10-07-2021

Foto: Idrees Mohamed / Efe

Genètica

GETTY

Descobreixen el gen de dormir poques hores

Segons un estudi publicat a la revista 'Science', una mutació en el gen DEC2 fa que es requereixin menys hores de son

Salvador Macip

Shakespeare li va fer desitjar a Hamlet, en el seu famós monòleg, una mort que acabés amb tots els seus problemes, que ell comparava amb la pau absoluta que s'aconsegueix dormint. Perquè dormir, efectivament, és un estat de repòs total, necessari per als humans, que ens permet començar cada dia amb les forces renovades. Durant les hores que estem al llit es duen a terme una sèrie de processos de manteniment del cervell, des d'eliminar toxines fins a consolidar els records, per deixar-lo a punt per a una nova jornada d'activitat. Però aquest temps que hem de tancar els ulls varia molt d'una persona a una altra: alguns necessiten dormir només unes quantes hores, mentre que n'hi ha que sembla que no en tinguin mai prou. Ara s'acaba d'identificar una mutació en un gen que podria ser, en bona mesura, responsable d'aquestes diferències, perquè permet a qui la té passar amb menys estona de son que la resta.

Quantes hores hem de dormir?

No hi ha un nombre d'hores següides que, per definició, els humans hàgim de dormir. Tot i això, s'ha proposat que ens en cal una mitjana de set o vuit, més en nens (fins a catorze) i menys a mesura que ens anem fent vells. No arribar

a aquests mínims té conseqüències negatives en les nostres capacitats físiques i mentals, com sap tothom que hagi passat una mala nit. També hi ha persones que es desperten i, immediatament, estan preparades per posar-se a treballar, mentre que altres necessiten més temps per estar a punt. Les raons que explicarien aquestes diferències encara no estan clares.

El grup de la doctora Ying-Hui Fu, de la Universitat de Califòrnia, ha publicat recentment a la revista *Science* un estudi en el qual es proposa que el gen anomenat DEC2 està implicat en la necessitat de dormir. El DEC2 fabrica una proteïna encarregada de desconectar altres gens i té una funció reguladora important. A través d'estudis genètics van identificar una mutació en aquest gen que dona a qui l'hereta la capacitat de funcionar a ple rendiment amb poques hores de son.

Una trobada familiar de mormons

Tot va començar quan, el 2005, el professor Chris Jones, de la Universitat de Utah, va anar a la trobada anual dels Johnson, una família nombrosa de mormons que tenien fama de dormir poc i aixecar-se plens d'energia. L'investigador va demanar permís per recollir mostres de sang de les prop de

200 persones de les diverses generacions que s'havien reunit, a la vegada que els preguntava sobre els seus hàbits nocturns. Jones i Fu havien publicat feia quatre anys el primer estudi que relacionava un gen amb el son (en aquell cas, el responsable d'una síndrome per la qual els que la pateixen s'adormen aviat i s'aixequen aviat). Això els va fer pensar que hi havia d'haver una base genètica per a altres característiques relacionades amb dormir. D'aquí el seu interès pels Johnson.

Les anàlisis genètiques de membres de la família van revelar que tots els que invariablement dormien poc, per molt que s'esforcessin a arribar a les set ho-

res mínimes, tenien una mutació en el mateix gen, el DEC2. Van suposar que les dues coses podrien estar relacionades. Per

confirmar-ho van generar uns ratolins transgènics que tenien la mateixa mutació en el gen equivalent. Tal com suposaven, aquests ratolins dormien menys que els seus congèneres, la qual cosa demostra que la mutació redueix la necessitat de dormir.

Curiosament, en els humans la mutació del DEC2 s'associa en la gran majoria de casos amb altres característi-

ques que en principi no haurien de tenir res a veure amb el son, com ser extravertits i optimistes, ser molt productius, tenir bona memòria... i córrer maratons. Sembla com si el fet de dormir poc es correspongués amb més activitat (mental i física), tot i que no està clar fins a quin punt dependrien l'un de l'altre. Aquesta hiperactivitat la van veure també en els ratolins transgènics, que, a més, també eren capaços de recordar millor.

Primer gen humà del son descobert

Aquest treball és especialment interessant perquè abans només s'havien descobert gens similars en animals de laboratori, però no s'havia trobat correspondència de cap d'ells amb un gen humà. El DEC2 és el primer que demostra un control sobre la durada del son, tant en ratolins com en persones. El que encara no se sap és quina activitat té aquesta variant del DEC2 que permet dormir menys. La hipòtesi que s'està investigant és que permetria fer les tasques de manteniment del cervell a molta més velocitat i, per tant, no caldrien tantes hores de son, però això encara s'ha de corroborar.

Articles anteriors del mateix grup d'investigadors, publicats a partir d'estudis amb ratolins, també han implicat altres mutacions en aquest patró de son curt (per exemple, en els gens *ADRB1* o *NPSR1*). Això vol dir que, molt probablement, l'estona que necessitem dormir deu estar determinada per una xarxa de gens que interaccionen entre ells i que, a més, és possible que això es relacioni amb certs aspectes de la personalitat. Falta veure si hi ha alguna manera farmacològica de manipular algun d'aquests gens per obtenir resultats similars en persones que no tenen les mutacions però que preferirien haver de passar menys hores al llit. —

Salvador Macip és investigador de la Universitat de Leicester i la UOC

Un gen actiu

La mutació que fa dormir poc està associada a caràcters oberts i persones actives

Medicina

¿Tres dosis de la vacuna per a persones amb problemes immunitaris?

França ja les administra a persones amb certes malalties

Apoorva Mandavilli

THE NEW YORK TIMES
NOVA YORK

A l'hora de vacunar-se contra el coronavirus, la tercera va ser la bona per a Esther Jones, una infermera especialitzada en diàlisi de la zona rural d'Oregon. Quan les dues dosis de Pfizer/BioNTech no van aconseguir posar en marxa el seu sistema immunitari per produir anticossos, va buscar pel seu compte una tercera dosi, aquesta vegada de Moderna. I ha funcionat. Les anàlisis de sang revelen una resposta raonable pel que fa a creació d'anticossos, per bé que inferior a la que es detectaria en persones sanes. El mes passat va rebre una quarta dosi amb l'esperança de fer pujar encara més els nivells d'immunització.

A Esther Jones, de 45 anys, li van trasplantar un ronyó el 2010. Per impedir el rebuig de l'òrgan, des de llavors ha pres medicaments que inhibeixen la resposta immunitària. Com que ja preveia que tindria problemes per respondre adequadament a la vacuna, es va inscriure en un dels pocs estudis que s'han fet fins ara per posar a prova la utilitat d'una tercera dosi en persones amb sistemes immunitaris debilitats.

Una tercera dosi a França

Des del mes d'abril, les autoritats sanitàries de França administren rutinàriament una tercera dosi de la vacuna, a més de les de dues de rigor, a pacients amb determinats problemes immunitaris. Tal com ha comunicat fa poc un equip d'investigadors francesos, el nombre de receptors de trasplantament d'òrgans que havien creat anticossos va créixer fins al 68% quatre setmanes després de la tercera dosi, davant del 40% de la segona.

Com diu Dorry Segev, el cirurgià de trasplantaments de la Universitat Johns Hopkins que ha dirigit aquest estudi, el fet de ser encara vulnerable a la infecció després de la inoculació "fa

Cada vegada més estudis apunten que una tercera dosi de la vacuna contra el covid-19 augmenta els nivells de protecció de persones immunodeprimides. PERE TORDERA

molta por i és frustrant" per a les persones immunodeprimides: "Han de tirar endavant sense vacunar-se fins que trobem la manera de donar-los una immunitat millor".

L'equip de Segev va descobrir en un estudi anterior que menys de la meitat dels 658 receptors de trasplantament d'òrgans havien generat anticossos detectables després de les dues dosis d'una vacuna amb ARNm de Pfizer/BioNTech o Moderna. Però per fer el seguiment d'aquests resultats, han hagut de contractar voluntaris que, com Esther Jones, han obtingut les terceres dosis pel seu compte.

Els científics d'aquest equip han comprovat que una tercera dosi ha fet pujar els anticossos dels 30 receptors de trasplantament d'òrgans que fins aleshores tenien uns nivells baixos o indetectables.

Una estratègia amb molts partidaris

Es calcula que un 5% de la població és immunodeprimida. La llista de causes és llarga: alguns càncers, trasplantaments d'òrgans, malalties hepàtiques cròniques, insuficiència renal i diàlisi, i fàrmacs com el Rituxan, els esteroides i el metotrexat, que es prenen per a afecions que van des de l'artritis reumatoide i la psoriasi fins a alguns càncers. "Tota aquesta gent s'està quedant enrere", afirma Jose U. Scher, reumatòleg del NYU Langone Health Center, que

ha dirigit un estudi sobre l'efecte del metotrexat en les vacunes.

No tothom que té un d'aquests factors de risc es veu afectat per aquest problema. Però si no es fan més investigacions, és impossible saber qui necessita dosis addicionals de les vacunes ni quantes. A més del risc del covid-19, està demostrat que una immunitat baixa facilita que el virus es continuï replicant dins del cos durant llargs períodes de temps, i això pot portar a l'aparició de noves variants.

L'estratègia de la tercera dosi té molts partidaris entre els investigadors perquè hi ha un precedent molt clar. Per exemple, a les persones immunodeprimides els administren dosis de reforç de les vacunes contra l'hepatitis B i la grip. Diversos estudis indiquen que una tercera dosi de la vacuna contra el coronavirus podria donar bons resultats en pacients que no produeixen anticossos detectables després de la primera o la segona dosi. Però la recerca no ha avançat prou. Moderna està preparant-ho tot per provar una tercera dosi en 120 receptors de trasplantaments d'òrgans, i Pfizer –que produeix fàrmacs immunosupressors– està organitzant un estudi amb la participació de 180 adults i 180 nens afectats per una malaltia immunitària. —

Copyright The New York Times
Traducció de Lúcia Fernández Torrell

OPINIÓ

XAVIER DURAN

Periodista i químic

TUB D'ASSAIG

40 segles de literatura i epidèmies

"Que hi hagi una plaga", va demanar Enlil als grans déus, perquè la humanitat havia crescut massa. "No puc dormir a causa del seu gran escàndol", diu Enlil, un dels déus que apareixen en el poema mitològic *Atra-Hasis*, elaborat en llengua accàdia i escriptura cuneïforme entre el 1850 i el 1500 aC. Aquesta sol·licitud per acabar de forma dràstica amb una superpoblació molesta és el primer text que trobem a *Literatura i pandèmia*, una antologia a cura de Montserrat Camps Gaset publicada per Edicions de la Universitat de Barcelona.

Hi ha cinquanta textos que ens permeten veure com els diferents gèneres literaris han plasmat, al llarg de vora quaranta segles, la reacció humana a les epidèmies o bé a una malaltia com la lepra, marcada també per l'estigma i el rebuig. Aquest apassionant viatge ens permet constatar que una primera reacció, perdurable al llarg dels temps, era concebre la malaltia com un càstig i buscar culpables. Al costat d'això, també apareixen en el llibre textos mèdics, com els de Lluís Alcanyís, que, entre altres coses, el 1490 recomanava l'aïllament del malalt i renovar l'aire de la cambra.

Hem de passar més de mig llibre per arribar al segle XIX i constatar que la cerca de culpables perdura: Chateaubriand explicava que el 1832 a París s'acusava els comerciants d'enverinar begudes i aliments i que "uns quants individus foren esquarterats, arrossegats pel mig del carrer i precipitats al Sena". Fins i tot Philip Roth a *Nèmesi* fa que el 1944, amb una epidèmia de poliomièlitis, algú busqui una raó, un motiu, perquè "que sigui un virus que s'encomana no el satisfà".

I això sembla que encara passa el 2021, tot i que per sort els successors d'Alcanyís han aconseguit oferir no només consells consistents sinó també remeis per controlar la tràgica pandèmia. —

Cultura

MÚSICA

19.000 persones accepten l'aposta del Cruïlla

El cribatge de la segona jornada del festival detecta 83 positius de covid en els tests d'antígens

01

01. El públic del Cruïlla ahir durant el concert de Carolina Durante. 02. Un treballador del Cruïlla amb la samarreta "Posa't la mascareta". PERE VIRGILI

XAVIER CERVANTES
BARCELONA

En els primers concerts que es van poder fer durant la pandèmia, les mesures sanitàries eren tan aclaparadores que costava molt viure'ls com a manifestacions artístiques. A poc a poc, però, va ser possible abstractar-se de la parafernàlia pandèmica i gaudir dels concerts ben bé com abans, tot i que sempre asseguts i amb mascareta. Ja ho teníem per la mà i de sobte arriba aquest singular Tour d'Antígens format pels festivals Vida, Canet Rock i Cruïlla. I ha calgut interioritzar nous protocols, aprendre a gestionar prudències i entusiasmes i saber llegir dades com ara els 83 positius de covid que s'havien detectat ahir fins a les 21 h en 18.184 tests d'antígens (dijous van ser 126 de 15.000), segons la informació facilitada pel festival.

En algun moment entre la cua per passar el test i el recinte dels concerts, el cervell decidia seguir el consell de Cruyff: sortiu i disfruteu. I és així com ahir es va desenvolupar la segona jornada del Cruïlla al Parc del Fòrum, amb quatre escenaris en funcionament i 19.000 persones lliurades a la passió de la música en directe. Per exemple, durant l'excitant actuació del quartet madrileny Carolina Durante. "Feia més d'un

any que no veia això", va dir el cantant, Diego Ibáñez, després de veure com el públic saltava amb les primeres cançons. Aprofitant l'energia generada, van tocar *Nuevos vicios*, *Buenos consejos*, *peores personas* i *Ne-cromántico* sense treva, com si fos l'últim dia que podrien ballar a cop de punk-pop fins ves a saber quan. A aquestes altures, Ibáñez havia d'agafar aire per descansar però sobretot per assimilar que era real el que estava passant davant de l'escenari (amb la gent encara emmascarada). I aleshores va atacar *En el parque de las balas* i va poder

02

comprovar com les primeres files es lliuraven a un tempo ràpid i una tornada amb l'ansia dels assedegats.

Tot això en el primer bloc del concert i quan encara no havien entrat en joc la majoria dels himnes de Carolina Durante, protagonistes en un tram final exultant.

La tarda havia començat menys frenètica, amb Gertrudis obrint l'escenari de l'amfiteatre del Fòrum. El públic mirava de mantenir les distàncies formant grups bombolla que vistos des de dalt de la graderia semblaven illes d'un gran arxipèlag. Però quan va arribar la rumba catalana *Samar-*

reta d'imperi, el ball va fer la seva màgia i els grups van començar a acostar-se. Intens va ser el concert de la xilena Ana Tijoux, sobrada de talent i poderosa en el discurs emancipador, antipatriarcal i anticolonial. Tijoux ha anat modulant una fusió musical que tan aviat remena formes de hip-hop amb la profunditat del dub com s'enlaira amb funk, contundència rítmica i elements diversos del folklore sud-americà. A més, disposa d'eines com una secció de vent i un teclista que l'ajuden a fer més ballables les cançons i, quan ja té el públic ballant, deixar anar bombes com *Mi verdad* i *Cacerolazo*, la cançó amb què va donar suport a les protestes contra el govern xilè de Sebastián Piñera.

En el mateix escenari que Tijoux, però més tard, Amaral van sortir amb l'ímpetu de les onades imparables, encadenant èxits pretèrits i permetent que el públic regirés totes les nostàlgies del món cantant *Son mis amigos*, una cançó sobre amistats i precarietats diverses a la qual la pandèmia concedeix una quarta edat. Després van abaixar la intensitat, i en el moment de tancar aquesta crònica mantenien una gentada pendent d'ells. La mateixa gentada a la qual encara esperaven concerts multitudinaris de Manel, Two Door Cinema Club, Novedades Carminha i Zoo. ■

Salut no s'ha plantejat cancel·lar el Cruïlla

Per a la cap del servei de medicina preventiva i epidemiologia de l'Hospital Vall d'Hebron, Magda Campins, "no és prudent" fer esdeveniments com el Cruïlla en una situació epidemiològica com l'actual. És a dir, amb una incidència acumulada a 14 dies de 1.980 contagis per 100.000 habitants en la franja d'edat de 15 a 29 anys: 1.200 més que fa una setmana. En declaracions a Catalunya Ràdio, Campins va explicar que esdeveniments que apleguen 20.000 persones són "grans dissemina-

dors". Tanmateix, el departament de Salut no s'ha plantejat cancel·lar el Cruïlla.

La consellera de Cultura, Natàlia Garriga, va fer una crida a "l'autoprotecció" del públic, i va recordar que el Cruïlla té l'autorització del Procicat. En la mateixa línia, l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, també va fer una crida a la responsabilitat individual i col·lectiva, i va elogiar "l'esforç impressionant" que ha fet el festival per complir amb la normativa sanitària al costat de les autoritats.

**EL DELTEBRE
DANSA,
CANCEL·LAT**

L'increment de casos de coronavirus a Catalunya i, especialment, a Deltebre, sumat a la detecció de dos positius entre els alumnes dels tallers professionals, va portar a la cancel·lació del festival ahir divendres.

**EL 'GUERNICA'
D'IBARROLA VA
A BILBAO**

El mural, adquirit per 300.000 euros, s'incorporarà a la col·lecció del Museu de Belles Arts de Bilbao. L'artista el va realitzar per reivindicar que el *Guernica* original anés a la localitat basca que va inspirar Picasso.

PATRIMONI

Façana d'El Molino, que a partir d'ara serà un equipament municipal. WAYRA FICAPAL

SECTOR EDITORIAL

**La cinquena onada
no atura el Sant
Jordi d'estiu**

JORDI NOPCA
BARCELONA

“Llibrestiu no perilla perquè no hi ha cap concentració de gent prevista enlloc”, explica Marià Marín, secretari tècnic del Gremi de Llibreters. La festa del llibre de l'estiu, prevista per al dijous 15 de juliol, ha aconseguit sumar 105 llibreries de 35 poblacions repartides per tot el territori català. “Fins a l'últim dia no deixarà de créixer –continua Marín–. Estem molt contents de la diversitat de propostes, que inclouen presentacions i signatures, però també tallers, recitals, contacontes i concerts. I també ens fa molt de goig que hi hagi, a més de totes les capitals, ciutats mitjanes com Vilanova, Mataró, Vic i Vilafranca del Penedès, però també llibreries de comarques com la Noguera i l'Urgell, del delta de l'Ebre..., i això sense oblidar la mobilització també de Santa Coloma de Gramenet, Cornellà i l'Hospitalet”.

Hi haurà “parades de llibres al carrer, però no actuacions, per evitar aglomeracions”, i fins i tot “algunes biblioteques públiques acolliran activitats perquè tenen més espai”. D'aquesta manera, no es trencaria amb cap de les possibles restriccions de la setmana que ve degut a l'increment de casos de covid-19. La cinquena onada ha arribat coincidint amb el repunt de casos de l'estiu passat: el sector del llibre, que el 2020 va haver de fer marxa enrere en algunes de les iniciatives previstes, enguany ha fet els deures i ha treballat amb un escenari “com el d'ara des de fa cinc setmanes”. El gruix de les activitats –que es faran públiques aquest cap de setmana a través de la web del Gremi de Llibreters– seran al vespre i a la nit: “Les llibreries podran obrir fins a les 23 h”. Llibrestiu té com a precedent la celebració d'una jornada dedicada al llibre i la rosa el 23 de juliol del 2020. “La festa de l'any passat no va ser un Sant Jordi d'estiu, sinó una nova celebració, pensada perquè la gent marxi de vacances amb un llibre a la maleta –explica Joan Sala, president d'Editors.cat–. L'estiu és un moment ideal per a la lectura perquè tens temps i perquè, sovint, et trobes en llocs sense wifi”.

Objectiu: facturar 3,5 milions d'euros

La convocatòria del 23 de juliol va ser “un gran èxit”, coincideixen Marín i Sala. “Es va facturar el 30% d'un Sant Jordi normal”, comenta Sala. Si es compara amb els 22 milions de facturació del 2019, la injecció econòmica del 23 de juliol al sector del llibre va vorejar els 7 milions d'euros. “Si aconseguíssim la meitat de l'any passat ens podríem donar per satisfets”, afegeix. Comparant-ho amb els números de l'edició anterior, serien 3,5 milions d'euros. “El llibre s'havia convertit en un producte de venda estacional que es concentrava el 23 d'abril i la campanya de Nadal –recorda Sala–. Amb la Setmana del Llibre en Català, que se celebra al setembre, hem fet créixer les vendes d'aquell mes. Si consolidem una festa com Llibrestiu, salvarem el juny, el juliol i l'agost”. El sector confia que l'any que ve la pandèmia sigui només un record que permeti una celebració més gran i sense restriccions. ■

**L'Ajuntament de Barcelona
compra l'històric Molino**

L'espai va reobrir el 2010 però la propietària no podia assumir els deutes

SÍLVIA MARIMON MOLAS
BARCELONA

El Molino, inaugurat a finals del segle XIX i un dels espais amb més història de l'avinguda del Paral·lel, serà municipal. L'Ajuntament de Barcelona va anunciar ahir que ha comprat l'espai per 6,2 milions d'euros. L'antic *music hall* va reobrir el 2010 després de 13 anys de tancament. La important inversió que va fer Ociopuro SL, però, no es va poder recuperar i es va presentar un concurs de creditors. Fa dos anys, de nou, va haver d'abaixar les persianes.

Segons el consistori, el nou Molino, com la Casa de la Música de Barcelona, serà de titularitat pública, tot i que tindrà una gestió públicoprivada. En els pròxims mesos es farà un concurs públic per escollir la direcció de l'espai, i la intenció, segons l'alcaldeessa Ada Colau, és reobrir-lo l'any vinent. “Havíem de salvar El Molino per evitar que passés el que ha passat amb altres equipaments i que caigués en mans de fons voltor o d'interessos privats que el desvirtuessin”, diu Colau.

En aquesta nova etapa, segons l'Ajuntament de Barcelona, l'equipament compaginarà les arts escèniques més populars i transgressores amb nous elements de la cultura contemporània, com la hibridació cultural, l'experimentació, la

cultura audiovisual, el teatre de petit format i, fins i tot, la cultura gastronòmica. “Requereix poca inversió perquè l'Elvira González [la seva propietària fins ara] ha fet una gran feina de reforma”, assegura Colau. Obrir un dels veïns més pròxims d'El Molino, el Teatre Arnau, serà més lent i complex perquè ara mateix no hi ha dotació pressupostària per rehabilitar-lo.

González, que va repartir plomes vermelles als diferents representats municipals, va explicar que amb els 6,2 milions d'euros s'eixuga el deute d'El Molino: “He rebut moltíssimes ofertes i més elevades que la que m'ha fet l'Ajuntament, però no volia que es convertís en un puticlub”. La fins ara propietària està preparant un llibre en què explicarà com han sigut aquests últims 21 anys: “Vendre'l m'ha trencat el cor, però era el més racional que podia fer –va dir–. I vull deixar clar que no vam fer una reforma sinó que vam fer un Molino nou. Estarem molt atents al que faci el consistori, perquè és el nostre fill”.

Ànima 'canalla' i contemporània

Colau va emfatitzar que El Molino forma part de la memòria de la ciutat i que la intenció és conservar-ne l'ànima, però la pregunta és si continuarà oferint espectacles *canalles*, que en molts imaginaris s'associen amb mítiques vedets. “Forma part d'una nova generació d'equipa-

ments per a una nova generació de nous creadors, amb nous discursos i nous participants –detalla el delegat de Drets Culturals, Daniel Granados–. No està pensat per a un sol sector cultural, però l'ànima *canalla* formarà part de la seva essència. Això sí, des d'un punt de vista de cultura contemporània”.

Perdre l'ànima

“He rebut moltes ofertes i més elevades, però no volia que es convertís en un puticlub”

El Molino va néixer amb el nom de La Pajarera Catalana i després d'una reforma, el 1910, es va rebatejar com a Petit Moulin Rouge i se li van afegir les emblemàtiques aspes de molí. La dictadura no veia amb bons ulls ni el nom en francès ni el mot *rouge* per les seves possibles connotacions polítiques i va decidir el seu nom actual: El Molino, que va continuar oferint espectacles, diversió i copes fins al 1997. És un dels espais més simbòlics del Paral·lel, que a principis del segle XX va ser un fenomen cultural i social únic a Europa, perquè va saber entendre què volien les classes populars i els ho va oferir. Al llarg del primer decenni del segle XX, a Barcelona el negoci de l'espectacle ocupava entre tres i quatre mil persones. ■

TEATRE

Carme Pla, Àgata Roca, Marta Pérez i Mamen Duch a la seu de la companyia T de Teatre. FRANCESC MELCION

NÚRIA JUANICO LLUMÀ
BARCELONA

Diuen que el temps els ha passat volant, però alhora viatgen amb una maleta plena a vessar d'experiències. Les actrius Carme Pla, Àgata Roca, Marta Pérez i Mamen Duch són T de Teatre, una de les companyies de referència a Catalunya. Enguany fan 30 anys als escenaris i ho celebren amb la reestrena de *Delicades*, un dels seus espectacles més emblemàtics, que es veurà a partir del 15 de juliol al Teatre Goya.

Com recordeu els inicis?

Carme Pla: Recordo molt la il·lusió. No esperàvem res, tot va venir de les ganes de fer alguna cosa, va sonar la flauta i va funcionar.

Àgata Roca: De cop i volta sembla que no pugui ser, 30 anys són molts. Però quan hi penses t'adones que han passat moltíssimes coses. Vam tenir molta força i empena. En comptes d'esperar que sonés el telèfon, vam decidir generar-nos nosaltres la feina. En aquell moment no pensàvem que això seria la nostra vida, com ha estat i és.

C.P.: Tampoc teníem res a perdre.
À.R.: No vam invertir-hi ni diners, la primera funció la vam fer amb mobles de contenidors i la nostra roba. Quan vam cobrar el primer caixet ja vam poder anar a comprar roba al Zara i algun moble.

¿Ha sigut difícil seguir juntes durant tants anys?

Marta Pérez: És com un matrimoni de molts anys. No és un camí tot de roses, evidentment, però sempre hem tingut l'objectiu comú de tirar

“Les dones hem de ser joves sempre, quan som grans ja no interessem”

T de Teatre compleix 30 anys i ho celebra amb la reestrena de 'Delicades' al Teatre Goya

endavant i d'intentar buscar en cada muntatge el que volíem fer. Aquesta llibertat ens ha ajudat. Totes hem pogut treballar fora sempre que hem tingut altres projectes.

C.P.: La dificultat no és tant la convivència com saber què fas cada vegada. Al principi, els *Petits contes misògins* i els *Homes!* van anar molt bé. Però cada vegada que n'acabàvem un, deíem: i ara què fem?

À.R.: Encara ens passa ara.

Com és treballar amb amigues?

À.R.: Quan vam començar no érem tan amigues com ho som ara. Havíem estudiat juntes a l'Institut del Teatre, però la química que hi ha ara no té res a veure. Poder treballar a fora està molt bé, però alhora et trobes a faltar. T de Teatre és casa per a nosaltres.

M.P.: És important que el lideratge estigui bastant repartit. I a la vegada és molt difícil.

C.P.: També és clau estar d'acord amb el més bàsic. Sempre hem tingut clar que volem gaudir del que fem. Al principi teníem una fórmula

Equip
“És important que el lideratge estigui repartit”, diu Pérez

Relleu
“La gent jove empeny amb força, però no ho tenen gens fàcil”, afirma Duch

la que funcionava molt bé, però teníem ganes de fer altres coses. I ho vam *sacrificar* i ens vam arriscar.

¿Us ha pesat el fet de ser una companyia només de dones?

À.R.: En cap moment ens ha condicionat en res negativament.

C.P.: Tampoc n'hem fet bandera.
M.P.: Potser la fórmula tenia singularitat en el seu moment i va fer que algunes portes s'obrissin, però va ser bastant inconscient.

À.R.: El mèrit que puguem tenir no és pel fet de ser dones. És el fet d'aguantar una companyia tants anys.

C.P.: A vegades ens deien: “Sou cinc dones! No us baralleu entre vosaltres?” Què us penseu, que perquè som dones estem tot el dia discutint-nos?

Mamen Duch: Als homes no crec que els hi preguntessin si es barallen o no.

¿Heu notat l'absència de papers per a actrius, a mesura que us aneu fent grans?

À.R.: Hi ha una generació que desapareix. Tenim una companyia de 45 anys que li van oferir fer de mare d'una actriu de trenta-i-tants. Això t'alarma molt. Les de 50 i 60 ja desapareixem. Què passa, ¿no interessa veure una dona de 50 o 60 anys a la pantalla?

M.D.: A més, sempre és la mare d'algu. Mai et passa a tu la història. Sempre recau en l'adolescent o el jove. Com més dones hi hagi dirigint i escrivint, més aviat començarà a canviar, perquè explicaran la seva pròpia història.

C.P.: És un reflex de la societat. Les dones hem de ser joves sempre, quan som grans ja no interessem.

M.D.: Però qui més consumeix cultura són les dones a partir de 50 anys. És curiós que no facin coses per a elles.

Quina diagnosi feu de l'estat del sector?

M.D.: Creativament està en ebullició. La gent jove empeny amb força, però no ho tenen gens fàcil.

C.P.: A vegades quan està més difícil econòmicament, hi ha més creativitat. Però ara hi ha una crisi mundial. Ja és un sector delicat i no té tot el suport que hauria de tenir.

M.D.: Sempre he sentit que el teatre i la cultura estan en crisi. Però és veritat que quan vam començar va ser una època molt bona. Podíem fer teatre i viure tranquil·lament. Ara no.

C.P.: Els sous es van començar a degradar. Abans treballaves tres mesos sí i tres no, però cobraves prou per poder aguantar. Ara treballes un mes i només en tens per a aquell mes.

À.R.: I, malgrat tot, el teatre sempre s'acaba salvant, és incombustible. —

CINEMA

La mística lesbiana que va desafiar el poder vaticà

Paul Verhoeven estrena a Canes 'Benedetta', una reconexió amb el cinema eròtic dels anys 70

Crònica

EULÀLIA IGLESIAS
CANES

En el cinema de Paul Verhoeven, els personatges femenins, com la Catherine Tremell d'*Instint bàsic* o la Nomi Malone de *Showgirls*, no tenen por d'exercir el poder que els proporciona el sexe. També és el cas de la protagonista de *Benedetta* (Virginie Efira), inspirada en la figura real de Benedetta Carlini, una mística del segle XVII a qui es considera una de les primeres lesbianes de la història documentada com a tals. Així ho reivindica la historiadora Judith Brown als estudis en els quals s'ha inspirat Verhoeven per a un film eròtic en què vol recuperar l'esperit de certes pel·lícules verdes dels anys setanta.

Com en tota bona mística, en Benedetta es confonen desig i fe. Tan bon punt entra al convent de petita, li cau a sobre la figura de la Mare de Déu a qui resava. En lloc d'aixafar-la, l'estàtua sembla abraçar-la, i la noia acaba besant el pit maternal de la verge. Ja d'adulta, en un èxtasi

místic adquireix els estigmes de la passió sentint-se totalment penetrada pels claus de Crist. I no tarda a descobrir el sexe físic amb una jove pagesa que es refugia al convent, Bartolomea (Daphné Patakia). Com tantes heroïnes de Verhoeven, Benedetta viu la sexualitat de forma plaent i segura, i exercirà el poder que li garanteixen aquests èxtasis.

En un panorama actual en què l'eroticisme explícit està cada cop més bandejat de la pantalla, Verhoeven troba en aquest material una manera de reconnectar amb aquell cinema dels setanta que es recreava sense vergonya en el potencial lasciu d'escenaris com els convents de monges. *Benedetta* celebra la voluptuositat i la desinhibició de les seves protagonistes, i incorpora elements aplaudits a la sala com una petita talla de marededeu reconvertida en consolador. Però tot plegat també atorga un aire un pèl caduc a la pel·lícula, que d'altra banda presenta una de les posades en escena més descuidades del cinema de Verhoeven. El director sens dubte creu en el cos i la sexualitat de la protagonista, però no demostra gaire fe en la resta de la història que ens explica.

L'actriu belga Virginie Efira, protagonista de *Benedetta*, ahir a Canes. ANDREAS RENTZ / GETTY

També a Canes, però fora de concurs, s'ha presentat la pel·lícula que *The Velvet Underground* mereixia. Els seixanta van ser la dècada en què la contracultura ocupava el centre de l'escena artística. Així ho recorda un dels testimonis de *The Velvet Underground*, de Todd Haynes, un documental musical dedicat a la banda fundada per John Cale i Lou Reed que entra per propi dret al pòdium del millor d'aquest gènere. El director de *Velvet Goldmine* dedica la primera i millor part de la pel·lícula a retratar l'escenari d'avantguarda artística en ebullició del Nova York de després de la Segona Guerra Mundial. La proposta adopta la forma d'un videoassaig que integra fragments de moltes de les obres artístiques creades en aquell context, des dels *Screen tests* d'Andy Warhol fins a les peces d'experimentació sonora de John Cage i La Monte Young. Amb un ús extraordinari de la pantalla partida, Haynes combina aquest material d'arxiu amb entrevistes actuals o passades amb els protagonistes del moment, per plasmar la idea principal amb què s'enfoca el film: explicar la Velvet com el fruit d'aquell fèrtil substrat cultural. —

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

MORIRIES PER UN IDEAL?

AERONÀUTICA [VOL]

GUERRA CIVIL ART. CONFLICTE I MEMÒRIA

FRANCESC TORRES

INTERIOR

INSTAL·LACIÓ SALA OVAL

18.06 / 26.09 / 2021

#Aeronàutica #ArtConflicteMemòria

Rèplica a escala real 1:1 de l'avió bombarder Tupolev SB-2 anomenat "Katiuska" realitzada per José Ramón Bellaubi. CAHS, 2021

Organitzen

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA Parc de Montjuïc Barcelona www.museunacional.cat

Ajuntament de la Sénia

Camp d'Aviació de la Sénia

CAHS Centre d'Aviació Històrica de la Sénia

L'HORA MÀGICA AL MONESTIR DE PEDRALBES

El Monestir de Pedralbes us convida als jardins del claustre per descobrir un univers de bellesa i harmonia i gaudir d'una estona de calma i tranquil·litat.

Entrada lliure al claustre Aforament limitat **Imprescindible reserva prèvia** Dimarts i divendres de 18 a 21 h, de l'1-06 al 17-09

monestirpedralbes.barcelona

Ajuntament de Barcelona

REAL MONESTIR DE SANTA MARIA DE PEDRALBES

Llegir Marcel Proust et canvia la vida

La 'Recerca' ha passat a la història com una obra complicada i de difícil accés. Sis experts en Proust conviden a viure l'experiència de lectura que representa llegir aquest monument literari coincidint amb el 150è aniversari del naixement de l'autor francès

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Per fer el pas de començar a llegir *A la recerca del temps perdut*, un dels grans monuments literaris del segle XX, cal estar disposat a accedir a un món més reposat i sintàcticament més ufanós que el d'ara. Al davant el lector hi té una obra dividida en set parts que sumen gairebé 3.000 pàgines. "Ni és tan complicada com d'entrada pot semblar ni cal llegir-la d'una tirada", diu Josep Maria Pinto, que aquest estiu està revisant la correcció de la primera part del setè i últim volum, *El temps retrobat*. Si no hi ha cap contratemps, els lectors catalans tindran a l'abast, l'any que ve, tota la *Recerca* traduïda de nou. "Soc conscient que m'acosto al final, però intento no pensar-hi gaire", admet Pinto. El seu cas és paradigmàtic de la transformació que alguns lectors experimenten quan entren en contacte amb Proust. "És gairebé com entrar a formar part d'un culte religiós", reconeix Valèria Gaillard, que a la tardor publicarà a Proa la traducció del quart volum de la *Recerca*, *Sodoma i Gomorra*, i que aquests dies assisteix al congrés que se celebra a la Maison Proust d'Illiers-Combray, escenari on arrenca el periple narratiu del protagonista de la novel·la, per commemorar els 150 anys del naixement de l'autor.

Un vincle intens i diferent
Lluís Maria Todó conviu amb Proust des de fa 50 anys

"És un llibre d'una riquesa inenxugable, que ha generat, genera i sens dubte continuarà generant quantitats astronòmiques de gloses, comentaris, anàlisis, aclariments, enfosquiments i foteses vàries", escriu Lluís Maria Todó a *Un diàleg imaginari* (Club Editor, 2021), on explica que Proust ha sigut l'escriptor que "més importància ha tingut" en la seva vida "professional i privada". Todó va començar llegint *Sodoma i Gomorra* en un Talgo cap a Ginebra el 1969, però va ser dos anys després d'aquella primera temptativa que va

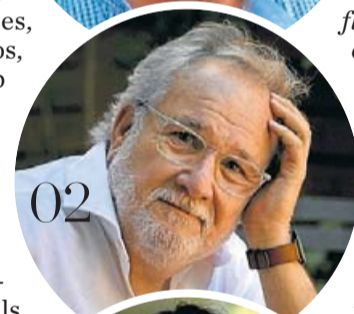
dedicar-hi tot un estiu, aquesta vegada començant pel primer volum. "Al cap de dos o tres dies d'haver encetat la *Recherche* -explica- ja era víctima d'una fascinació molt forta, acabava d'establir un vincle intens i diferent amb aquella veu clarivident i novíssima": el narrador del llibre li era "proper, clar i sorprenent" en les seves anàlisis de "coses, sensacions, sentiments, països, homes i dones" fetes amb "una intel·ligència prodigiosa". Todó tenia 21 anys: mig segle després continua rellegant Proust.

Josep Maria Pinto també va tenir una primera experiència fracassada amb la *Recerca*. "Em va caure a les mans, als 17 o 18 anys, la traducció de Jaume Bofill i Ferro per a Proa d'una part del primer volum, *Un amor de Swann* -recorda-. No me'n sortia. L'autèntica immersió en Proust la vaig aconseguir amb *Combray*, que et permet trobar un personatge que rememora la infantesa i de retruc t'explica de quina manera convoquem els records". Pinto va llegir *Combray* el 1990, als 28 anys, i des de llavors el seu vincle amb la literatura de l'autor francès no ha deixat de créixer. Primer com a lector devot. A partir del 2003, com a traductor espontani d'algun dels fragments, que anava penjant al seu blog. A partir de les converses amb l'equip de Viena, es va atrevir a traduir-ne *Combray*, primera de les tres parts del volum inicial, que va arribar a les llibreries el 2009.

Com fer assequible l'autor
El projecte editorial més important de Viena fins ara
"Per a Viena, el projecte de la *Recerca* ha sigut el més important que hem fet fins ara -reconeix Isabel Monsó-. Ens hi vam embarcar d'una manera una mica inconscient. Ens semblava que *Combray* era

una manera òptima d'entrar a l'univers de Proust: és un llibre de poc més de 200 pàgines, i té les virtuts que Proust anirà desplegant més endavant". Pinto es va animar a traduir també *Un amor d'en Swann* perquè el primer llibre havia "funcionat força bé". "Quan vam prendre la decisió de tirar endavant *A l'ombra de les noies en flor*, el segon volum de la *Recerca*, ens vam marcar fer-la sencera -diu-. Ens sentíem amb prou forces per publicar-la tota". Viena ha dividit en dues parts cadascun dels set volums, de tal manera que ha posat en circulació fins ara dotze dels catorze lliuraments. "Les trucades, comentaris i correus que hem rebut amb Proust han estat dels més emocionants de tota la història de l'editorial -admet-. La nostra idea de dividir els volums ha ajudat a fer veure als lectors que Proust no és inassequible. S'ha creat un nucli dur de lectors que ha anat seguint la col·lecció".

La crítica literària i llibretera Marina Porrás va ser una d'aquestes lectores que el 2009 es va "enganxar" a Proust. "Tot just començava la carrera -recorda dotze anys després-. Tinc un record molt fort de quan m'hi vaig posar. Em vaig adonar que descobria una cosa que no tenia res a veure amb el que havia llegit fins llavors". La fascinació no va decaure. "A mesura que he anat avançant en la lectura, al ritme de les traduccions de Pinto -continua-, he confirmat que la *Recerca* continua sent diferent de tota la resta". A Porrás li interessa com Proust "explica la fi d'un món, la història de tota una nació a través dels ulls d'un individu". Assegura també que "hi ha molt pocs autors que puguin veure tan finament com funcionen els éssers humans, des de l'educació sentimental o la gelosia fins a la descripció de les relacions de poder". El vincle amb Proust l'ha portat a lle-

01. Josep Maria Pinto
02. Lluís Maria Todó
03. Valèria Gaillard
04. Marina Porrás
05. Àlex Susanna
06. Isabel Monsó

a

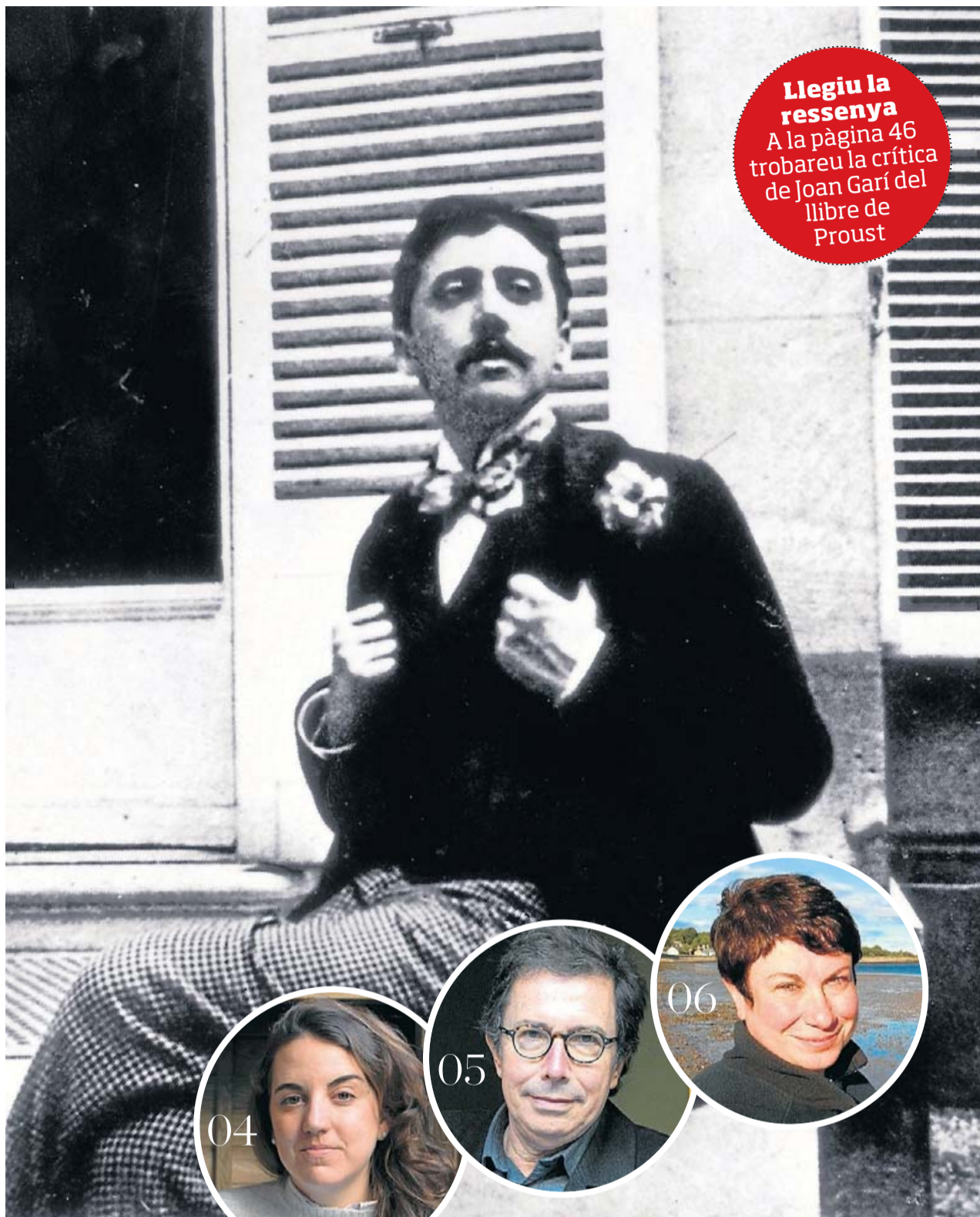
llegim

44-45

● Katharina Volckmer explica un canvi de sexe a 'La cita' ● 'El recull', nou llibre de relats de Serguei Dovlàtov

46-47

● Goliarda Sapienza torna a les llibreries
● Segona entrega de la gran novel·la sobre Mussolini

gir també molts llibres sobre la *Recerca*, entre els quals esmenta *Proust a Catalunya* (Arcàdia, 2016), la correspondència amb Jacques Rivière (*La Uña Rota*, 2017) i un text “meravellós” de Gabriel Ferrater inclòs a *Escriptors en tres llengües* (Empúries, 1994): “Comença explicant que l’asma que patia venia derivada de l’asfíxia que li provocaven la mare i l’àvia, que sempre li estaven a sobre”. I ha defensat Proust en nombrosos articles –que algun dia voldria recollir en un llibre–, en podcasts, conferències i també des de la llibreria L’Ombrà de Rubí: “Abans de recomanar la *Recerca* he d’establir un nivell de confiança gran amb el lector: no és una obra per a tothom, però això no és cap problema”.

Cap al centenari

Es preparen nous llibres de Proust i una gran exposició “Aquest 2021 és, en realitat, un pròleg de tot el que ha de passar l’any que ve, que serà el centenari de la mort de Proust”, avança Valèria Gaillard. A Catalunya, a més de la publicació d’*El temps retrobat* en versió de Pinto, podria arribar *La presonera*, cinquè volum de la *Re-*

cerca, si Gaillard té prou temps per traduir-lo. S’està preparant també una traducció al català d’un assaig de Jean-Yves Tadié i, en paral·lel, hi ha l’intent de reconstruir la biografia de Proust a partir d’una selecció de la seva correspondència. “Des de l’associació d’Amics de Marcel Proust preparem també un volum amb entrevistes a diferents personalitats de camps molt diversos, des de la literatura a la filosofia i les ciències, que han llegit la *Recerca*”, avança Gaillard.

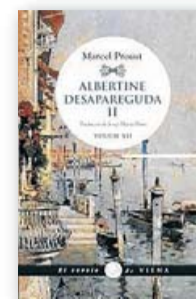
Un dels projectes més destacats del 2022 serà l’exposició que, a l’octubre, dedicarà la Fundació Vila Casas a Proust a través de les il·lustracions de Lluís Marsans. “No hi ha cap lectura del món narratiu de Proust com la de Marsans –diu Àlex Susanna, director de la Fundació Vila Casas–. És el més gran intèrpret plàstic de la *Recerca*, i ho és per coneixement de l’obra però també per la llibertat amb què s’hi va acostar. No hi ha tant un propòsit de literalitat com de recreació dels personatges i de les escenes importants de la novel·la”.

L’exposició “constarà de tres seccions” –continua–: “Hi haurà una

introducció a Proust, a l’imaginari de la *Recerca* i a l’impacte que ha tingut a Catalunya, una segona secció amb el Proust de Marsans i una tercera amb obres de Marsans desvinculades de Proust”. El director de la Fundació Vila Casas ha tingut una llarga relació amb Proust. “Vaig llegir la *Recerca* cap als vint anys, i va ser sense cap mena de dubte l’experiència lectora més intensa i més trabsalsadora de totes –recorda–. Mai un llibre m’ha omplert tant com la *Recerca*, i mai m’ha afectat tant en la percepció de la realitat i en el paper que la literatura pot tenir en les nostres vides”.

Als anys 80, des de l’editorial Columna, Àlex Susanna va encarregar la primera traducció catalana de l’obra a Jaume Vidal Alcover. “Quan la vam editar en tres volums de forma simultània el 1990 hi va haver molta polèmica –fa memòria–. Aquella traducció va patir el centralisme lingüístic principatí i, més concretament, barceloní. Per sort, amb els anys, traduccions com les de la *Divina Comèdia* i l’*Odissea* de Joan F. Mira ens han fet més dúctils i menys restrictius. Ara valorem més la riquesa de tots els territoris de parla catalana”.

CINC NOVETATS EN RELACIÓ A PROUST

‘Albertine desapareguda II’

VIENA
“En aquest volum, el narrador finalment va a Venècia –diu Josep Maria Pinto–. L’escenari apareix des del primer volum com un anhel del personatge. Aquí es materialitza i l’experiència no el decep”. Pinto recorda que Venècia és un dels quatre grans escenaris de la *Recerca*, juntament amb Combray, Balbec i París.

‘Sodoma i Gomorra’

PROA
Per acabar la traducció de *Sodoma i Gomorra*, Valèria Gaillard va passar sis setmanes al xalet Mauriac, a Saint-Symphorien. “Hi vaig estar treballant deu o dotze hores al dia, va ser una immersió absoluta”, assegura. El resultat es podrà llegir a Proa aquest octubre. “És un llibre de molta actualitat per la mirada oberta i plural a la sexualitat”, afirma.

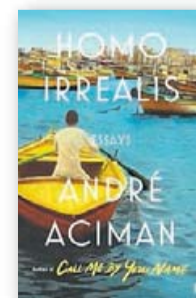
‘Les soixante-quinze feuillets’

GALLIMARD
“El primer editor d’inèdits proustians va ser Bernard de Fallois. A *Contra Sainte-Beuve* (1954) esmentava l’existència de 75 fulletons de gran format”, diu Gaillard. Aquests papers, on abunden els records d’infantesa que prefiguren la *Recerca*, han aparegut finalment aquest abril a Gallimard.

‘Proust y los signos’

ANAGRAMA
Aquesta edició revisada i ampliada de Gilles Deleuze de *Proust y los signos* –publicada en francès el 1976– indaga els fonaments de la *Recerca*: “La unitat de l’obra –escriu– no consisteix ni en la memòria ni en el record, ni tan sols quan és involuntari”. Deleuze defensa que es tracta, més aviat “de la narració d’un aprenentatge”, el de l’escriptor.

‘Homo irrealis’

FABER AND FABER
André Aciman és conegut mundialment per la novel·la *Call me by your name* (i la seva adaptació al cinema). Als 70 anys, l’escriptor passa revista a algunes de les seves influències més destacades, entre les quals hi ha Sigmund Freud, Fernando Pessoa, Éric Rohmer i Marcel Proust, a qui dedica algunes de les millors pàgines del volum.

HULTON ARCHIVE / GETTY

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

L'aigua de Vilajuïga: una història amb final feliç

Durant molts estius he esmorzat, dinat i sopat amb aigua de Vilajuïga. Des de Palau-saverdera, era un cop de cotxe anar al poble veí, amb la caixa verda d'ampolles reciclables, i canviar-la per una de nova al mateix recinte on brollava i s'embotellava, una mena de balneari decadent i casolà, amb uns jardins que intuïes que dècades enrere havien tingut una vida agradable. Tot això es va acabar el 2017: el centenari negoci va tancar aquell juny. A casa encara vam conservar una caixa que, esclar, va durar poc. Aquest serà el cinquè estiu sense aigua de Vilajuïga, que sortosament va renéixer aviat de la mà dels empresaris Grifols, però convertida en producte de luxe: 2,6 euros el litre. En continuem bevent, esclar, però en ocasions especials.

Cristina Masanés, de la mà de l'editorial Gavarres, és l'autora del llibre *Vilajuïga, l'aigua*, que explica la seva història i resurrecció. Amb pròleg de Rafel Nadal i epíleg de Ferran Adrià, és un relat amb final feliç, quasi miraculós, dels que passen poques vegades en la vida real. Si l'empresari Víctor Grifols no s'hagués commogut pels plors de Francina Compte a TV3 quan es va anunciar la fi de l'establiment, la popular aigua mineral i medicinal amb un toc lleuger de gas i un gust inconfusible tornaria a circular només subterràniament pels

darrers contraforts pirinencs del cap de Creus, a la serra de Verdera.

La primera anàlisi científica data del 1903, de la mà del pioner doctor Benet Oliver-Rodés. El 1902 Ramon Margineda, un ambiciós i espavilat agent de duanes de Portbou procedent de Cardona i casat amb una noia de Vilajuïga, Carme Pla, havia adquirit els terrenys d'on sorgia l'aigua. El permís per a la comercialització va arribar el 1904. A les etiquetes s'hi va dibuixar el castell de Quermançó, el de la llegendària comtessa que no

més menjava el moll de l'os, cosa que la va portar a la ruïna: "Si hagués sabut que el pa amb tomàquet era tan bo, encara seria la comtessa del castell de Quermançó". Potser el moll de l'os el combinava amb aigua de Vilajuïga, no?

Amb parada de tren al poble, en aquells inicis

del segle XX aviat va començar a arribar gent benestant a prendre aigües, sobretot a l'estiu, tot i que el balneari inicialment projectat mai es va arribar a fer. En paral·lel, s'iniciava la venda de l'aigua amb èxit arreu del país i més enllà. El 1915, a Vilajuïga, a més del Gran Hotel Central (seria bombardejat i destruït durant la Guerra Civil), ja

hi havia quatre fondes. El 1917 Aigua de Vilajuïga patrocinava la primera Volta a Catalunya d'automobilisme i el 1929 s'anunciava als tramvies de Barcelona i a l'Exposició Internacional.

En caixes de fusta, es transportava primer en vaixells i anys després en tren. La publicitat remarcava els seus beneficis per a l'estómac, els ronyons i el fetge. Els primers anuncis els va concebre Antoni Utrillo, al qual va rellevar l'italià Leonetto Capiello, autor de campanyes per a Cinzano, Campari, Nestlé o Toblerone. Dalí en bevia habitualment i anys després l'editor Jaume Vallcorba n'era un consumidor devot. Pla, més donat a l'alcohol, tanmateix també l'elogiava.

Els envasos de vidre retornables es van mantenir en l'època del plàstic. L'envàs actual, a càrrec de l'estudi MOS, va guanyar el 2020 un premi Delta de disseny industrial. Totes les instal·lacions han estat renovades i ampliades, en un subtil diàleg entre tradició i modernitat. El nou pou és a 72 metres de profunditat i a l'antic pou gran s'hi ha fet una cripta amb auditori, l'Espai Misteri.

Però quin és el misteri d'aquesta aigua? Lleugerament picant, com d'agulla, sense gas afegit, surt a una temperatura constant de 16 graus. Amb un punt de salada i ferruginosa, també conté petites quantitats de potassi, sodi, fluor i liti, minerals que fan que sigui diürètica, i molt calci i magnesi, que ajuden a enfortir l'esquelet. Tasteu-la, i ja em direu el què... ♦♦

LEONETTO CAPIELLO

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Pro-drets humans, prodrets humans o pro drets humans

El guionet o l'interrogant d'obertura són dos signes auxiliars a què hauríem de poder recórrer quan ens ajuden a fer més clar i llegidor el que escrivim. Seria bo, doncs, que els regulés una norma oberta, discrecional. Són, tanmateix, dos dels punts normatius que han suscitat més pamflets i tuits insultants i amenaçadors. Potser per això, per no esvalotar el galliner, l'IEC ha retocat (14-5-21) fent-ne ben poca difusió la norma del guionet que va establir el 2016 a l'apartat 4.3.1. de l'OIEC: abans deia que havíem d'escriure "ex-primer ministre" o "pro-drets humans" i ara diu que cal escriure "ex primer ministre" o "pro drets humans".

El canvi subscriu la idea -defensada en aquesta secció i aplicada per l'ARA- que la millor manera de mos-

trar que un prefix no afecta la paraula següent sinó el grup de paraules següent no és unir-lo amb guionet al primer mot del grup sinó separar-lo amb un espai (tal com ja establí la RAE per al castellà). L'EsAdir (TV3), en canvi, opta per enganxarlo sempre "per simplificar i evitar asimetries". I així propugna escriure -sorprenentment (i més en textos per ser llegits)- "prodret de vaga" o "prodrets humans". El cas de *pro* és curiós, perquè el DIEC2 el recull com a preposició davant de nom

EL GUIONET ÉS UN SIGNE AUXILIAR A QUÈ PODEM RECÓRRER, I EL SEU ÚS HAURIA DE SER, EN PART, DISCRECIONAL

("pro presos") i com a prefix davant d'adjectiu ("proamericà") i, en canvi, l'OIEC -obviant-ho- hi veia el 2016 ("pro-dret de vaga") i hi veu ara ("pro dret de vaga") també un prefix davant de nom.

L'EsAdir té raó en una cosa: la norma no és simple. Per aplicar-la, l'usuari ha de poder precisar si el prefix s'uneix primer a un mot i després el mot prefixat s'integra al grup o sintagma, o bé s'uneix al sintagma directament. Segons l'OIEC, seguint aquest criteri, cal escriure "subdirector general" i "ex primer ministre". La subtilitat és excessiva. Per a mi, la millor norma -un cop explicada la teoria- seria la que acaba conclouent (per fer-ho simple): "El prefix es pot separar quan separant-lo es llegeix millor, s'entén millor, el que es vol dir". Com a "pro drets humans". ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] **Tàndem**

MARIA BARBAL

Destino
176 pàgines i 18,90 € 2/24

[2] **La dona de la seva vida**

XAVIER BOSCH

Columna
510 pàgines i 21,90 € 8/16

[3] **Esclaus del desig**

DONNA LEON

Edicions 62
334 pàgines i 19 € 3/5

[4] **Una vil·la a Florència**

WILLIAM SOMERSET MAUGHAM

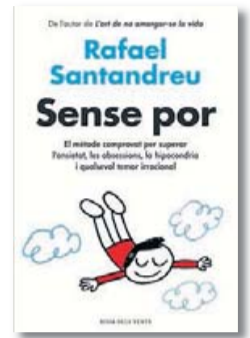
Viena Edicions
176 pàgines i 16 € 1/2

[5] **El vincle més fort**

KENT HARUF

Periscopi
288 pàgines i 18,90 € 6/4

NO-FICCIÓ

[1] **Sense por**

RAFAEL SANTANDREU

Rosa dels Vents
304 pàgines i 18,90 € 4/4

[2] **Per què ser feliç quan podries ser normal?**

JEANETTE WINTERSON / Periscopi

258 pàgines i 17 € 1/2

[3] **Dietaris**

STEFAN ZWEIG

Quaderns Crema
554 pàgines i 32 € 3/2

[4] **Entre el dolor i l'esperança**

JORDI PUJOL / Proa

356 pàgines i 20,50 € 2/5

[5] **Intrigues i poder al Vaticà**

VICENÇ LOZANO / Pòrtic

464 pàgines i 19,50 € 8/20

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] **Hay momentos que deberían ser eternos**

MEGAN MAXWELL / Planeta

480 pàgines i 16,05 € 1/2

[2] **Sira**

MARÍA DUEÑAS

Planeta
642 pàgines i 22,90 € 2/12

[3] **Lo que la marea esconde**

MARÍA ORUÑA / Destino

416 pàgines i 20,90 € 3/4

[4] **Antigua sangre**

JOHN CONNOLLY

Tusquets
608 pàgines i 21,90 € -/6

[5] **En plena noche**

MIKEL SANTIAGO

Ediciones B
672 pàgines i 21,90 € 7/5

NO-FICCIÓ

[1] **Cuaderno Blackie Books**

DIVERSOS AUTORS / Blackie

80 pàgines i 12,90 € 2/3

[2] **El humor de mi vida**

PAZ PADILLA

Harper Collins
272 pàgines i 18,90 € 1/14

[3] **El rey al desnudo**

ERNESTO EKAIZER

Ediciones B
464 pàgines i 22,90 € 4/3

[4] **Cuaderno Golden**

DIVERSOS AUTORS

Blackie Books
96 pàgines i 12,90 € 7/2

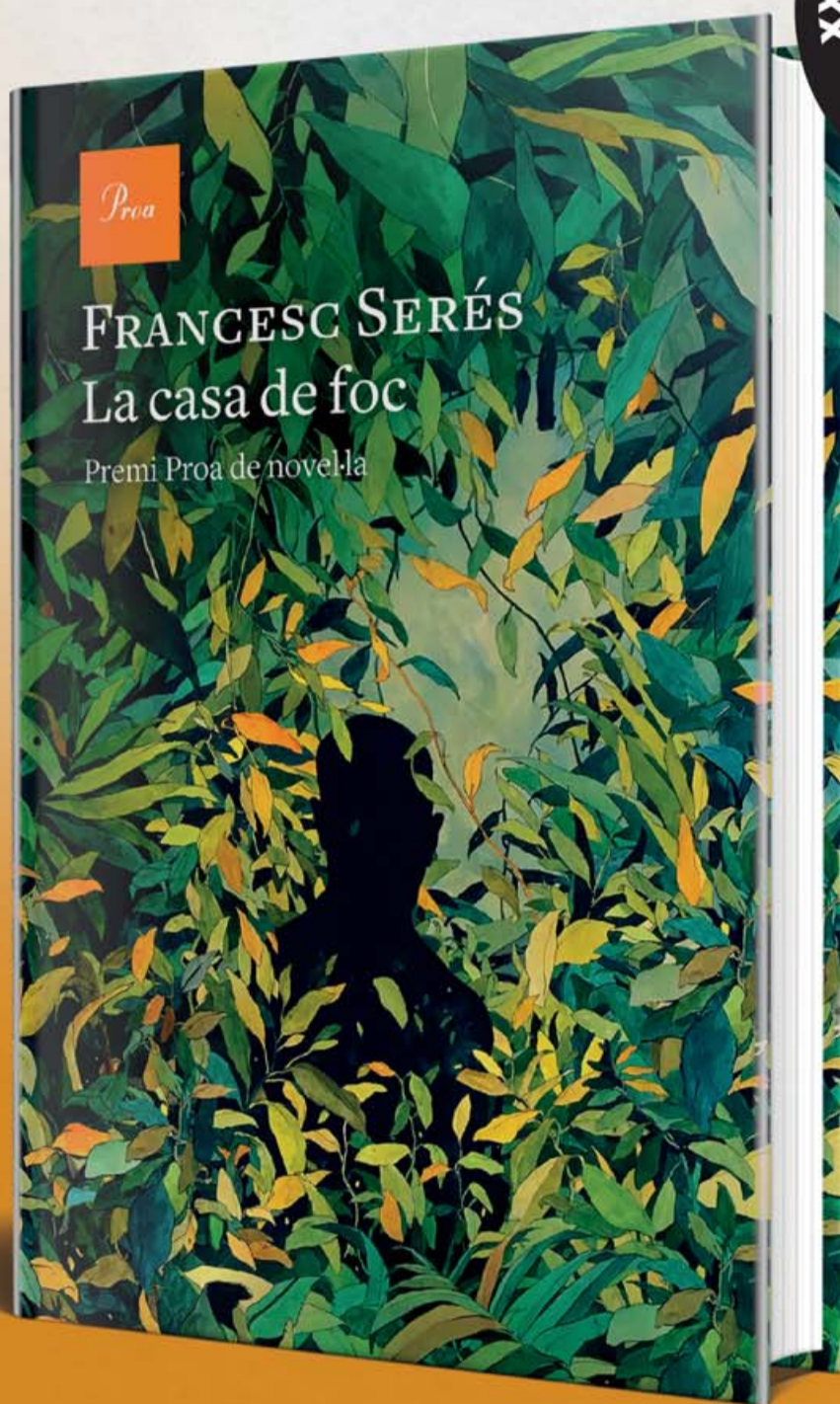
[5] **Sin miedo**

RAFAEL SANTANDREU

Grijalbo
304 pàgines i 18,90 € 6/4

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

Un foraster arriba a una vall
carregada d'història viva,
on res no és el que sembla.

Premi *Proa* de Novel·la

HE LLEGIT
NO SÉ ONEVA
PIQUERCom se li parla a un
fill? I a un marit?

“Necessito que em mirin uns ulls nous i m'expliquin una altra història sobre mi”, diu la narradora de la novel·la ‘Yo, mentira’

La perillosa necessitat
de jugar a ser efímera,
de jugar a ser una altra

“És estrany que em casés amb l'Escriptor. És estrany ser mare, tenir una feina d'oficina i que avui, en un congrés, algú vingui a escoltar el que jo he de dir. És estrany que hagi aconseguit aquests noms majúsculs: esposa, mare, professional; que siguin els mateixos que sempre he escoltat per designar les que sí que eren esposes de veritat, mares de veritat, professionals de veritat; i és estrany que no hi hagi un altre nom diferent per a això que soc jo”.

L'estranyesa envolta la narradora de *Yo, mentira*, la segona novel·la de l'autora sevillana Silvia Hidalgo, editada per Tránsito. Una estranyesa que als lectors de certa edat ens resulta familiar: que alci la mà qui es trobi en l'anomenada maduresa i no hagi experimentat mai una sensació similar. Quan gairebé tothom ja és més jove que tu, quan ja només se't consideraria massa jove en cas que et morissis, però tu encara et preguntes qui coi ets i què vols ser o fer quan siguis gran, resulta inevitable pensar que alguna cosa falla. Que la resta del món ha trobat el seu lloc al món i tu ets la rara, la marciana, la que no acabes d'encaixar enlloc.

La narradora i protagonista de la novel·la d'Hidalgo, que ronda els quaranta anys, treballava de caixera en un supermercat a mitja jornada mentre estudiava la carrera. “Mai he sigut res del tot, sempre he sigut una cosa provisional en espera de ser-ne una altra”. La reflexió i els dubtes sobre la identitat estan molt presents en aquest llibre fet de dies de

SILVIA HIDALGO

JESÚS PONCE

cada dia, farcit d'imatges quotidianes. Tan quotidianes com els polls dels cabells, que colonitzen el cap del fill i el de la mare que el va parir. Tan quotidianes com l'anar i venir de casa a l'escola i de l'escola al parc o a l'activitat extraescolar de torn. Com tenir un amant que no estimes ni desitges pas amb bogeria, però que et permet jugar a ser efímera de tant en tant. A ser una altra.

Tota vida normal
s'aguanta amb pinces
i es pot arruïnar de cop

No li passa res i li passa tot, a la protagonista de *Yo, mentira*. Li va passant la vida mentre ella (una dona sense nom propi: podries ser tu, o jo) es mira al mirall i intenta saber qui és realment i com s'ha de relacionar amb la gent que viu

fora del seu cos. Està cansada de ser només ella mateixa. Sí, d'acord: ha fet poc o molt el que tocava, allò que dicta la pressió social. S'ha casat, té una bona feina, té un fill. Té una perfecta vida mediocre. I ara, què?

Amb una prosa neta i una primera persona que ens manté tota l'estona en el punt de vista de la protagonista, Isabel Hidalgo encomana al lector la sensació que tota vida normal s'aguanta amb pinces i que en qualsevol moment pot saltar sencera pels aires. “M'imagino observant-me a mi mateixa des d'un dels balcons i veig una dona que probablement ho ha arruïnat tot, una dona que bé podria pujar a un autobús i convertir-se en una mare sense fill, en una esposa sense marit, en una professional sense feina”.

És aquella temptació que no arriba ni tan sols a ser temptació i se sol quedar en idea, però que a tots ens ha passat pel magí algun cop: la idea de deixar plantada la vida que hem dut fins ara per encetar-ne una de nova, sense fills ni hipotèques ni lligams ni obligacions. És una idea discreta que se sap impossible però que Hidalgo aconsegueix plasmar i transmetre.

“Com se li parla a un fill?”, es pregunta la narradora en el primer capítol. I uns paràgrafs després: “Com se li parla a un marit?”. Aquí la dona sense nom ja se'ns ha ficat a la butxaca, ja ens ha obert la porta de les seves contradiccions íntimes. I ens ha obert també la porta del seu cotxe, que apareix a moltes escenes del llibre i és una mena de segona casa. Un refugi amb rodes que la protegeix dels altres d'aquella manera: sempre suposa que tots els clàxons de l'univers sonen en contra d'ella. ♦♦

MINÚCIES
JORDI LLOVET

Ciutadania

La Constitució dels Estats Units –que va ser ratificada entre el 1787 i el 1790; ho precisem perquè hi ha gent que voldria que cada generació es fes a mida una Constitució; per a tal fi ja hi ha les esmenes i rectificacions que s'hi poden fer– proclama al preàmbul que vol “promoure el benestar general”, “establir la justícia” i “assegurar la tranquil·litat”. Són criteris que provenien d'una llarguíssima tradició del pensament polític, i més concretament de les teories republicanes de Polibi (segle II), de Montesquieu i de John Locke (segle XVIII). Però els redactors d'aquella Constitució –la més antiga de caràcter federal que hi ha al món–, també coneixien la *Política* d'Aristòtil.

Aquest, al llibre III, capítol 9, del seu tractat *Politikon*, va deixar molt clar que, malgrat les diferències de sexe, de riquesa o de poder que existeixen en tot estat –ell escriu sempre *polis*, és a dir, *ciutat*, que era l'entitat en què s'organitzava la política d'una col·lectivitat “de lloc” a Grècia, el *demos*–, el benestar d'aquest aglevament tan heterogeni no quedava assegurat solament per les lleis, ni per les diversions de la vida en comú, ni pels sacrificis públics, sinó que hi havia un element que havia de presidir la vida quotidiana i totes les funcions socials, i que era el més important de tots: la *philia*, l'amistat. Diu el d'Estagira: “L'elecció de la vida en comú pressuposa l'amistat. El fi de la ciutat és, doncs, viure bé... La ciutat és la comunitat de famílies i de llogarrets en una vida perfecta i suficient, i aquesta és, al nostre entendre, la vida feliç i bona”.

L'evolució de les formes polítiques ulteriors a la Grècia clàssica ha posat en relleu altres models de regiment de la vida pública (molts també estudiats per Aristòtil), i, al cap dels segles, les democràcies s'han transformat en un sistema en què els partits polítics i els seus representants en un Parlament s'atorguen la sobirania nacional, o estatal, amb una cada cop més gran indiferència cap a la suma de tots els ciutadans. Les baralles entre les diverses formes polítiques als estats dels nostres dies palesen un desinterès cada cop més gran envers aquest conjunt d'homes i dones que, segons Aristòtil, havien de sentir-se, tots, membres d'una mateixa comunitat política reunits pels efectes de l'amistat. Potser és que ara hi ha massa ciutadans als estats i les nacions, i no es pot ser amic de tanta gent. ♦♦

AIXÒ NO CAL DIR-HO

L'arribada de les formigues a l'Atlàntida (a la fi)

JAVIER
PÉREZ
ANDÚJAR

L'arribada de l'estiu es plasmava amb la lectura dels còmics de Namor, príncep submarí, i amb l'observació de les formigues. Sota els cartells que anunciaven a la vora de l'autopista visites al parc Río León Safari (si fa no fa, el Nairobi de Tarragona), l'única fauna a l'abast de la canalla que rondàvem pels solars eren les formigues i les seves llargues caravanes, que anunciaven la imminència de les caravanes de cotxes carregats de tovallons i de famílies per tota la carretera de la costa. Aleshores, aquesta carretera es deia Nacional II, i el dibuixant Perich va publicar un llibre molt divertit amb el mateix títol. Després en va treure un altre que es deia *Autopista*.

El món encara progressava cap al col·lapse del planeta. L'Atlantis de Namor no va ser mai l'Atlàntida dels antics

relats. En primer lloc, perquè no es deien igual, i aquesta diferència afegia un misteri nou i més ocult a tot el sigil que envoltava la llegenda del continent enfonsat, del qual van parlar el filòsof Plató al *Timeu*, i més al *Críties*, i després l'ufòleg Charles Berlitz a *El misterio de la Atlàntida*. En aquells dies, jo creia que em trobava més a prop de Berlitz que de Plató. Aquest miratge va ocasionar la presència als quioscos dels llibres de l'autor nord-americà, el més famós dels quals també feia molt estiu, ja que es deia *El triángulo de las Bermudas*.

Un estiu és un mar de temps, el mateix mar que torna any rere any. El juliol és un mes de dies rossos com la sorra de la platja, i l'agost és l'oceà inassumible que la se-

gueix, un temps o un lloc on sembla no haver-hi civilització ni cap altra cosa que tingui a veure amb nosaltres. Per exemple, el

regne de Namor. La mitologia també parla d'un regne fet de formigues transformades en éssers humans: els mirmídon. Aquesta història surt a *Les metamorfosis* d'Ovidi, i així mateix havia elogiat abans Homer la valentia dels guerrers mirmídon i del seu cap Aquil·les, a la *Iliada*. El mestre ens va explicar que hi havia formigues obreres i formigues soldat. No sé pas si devien ser les mateixes. Però el submón on vivien era una Atlàntida de terra, un altre continent amagat. Els dies es convertien en formigues i passaven en filera. Avui l'Atlàntida és una platja tancada per risc de contaminació. ♦♦

59 EDICIÓ

PORTA FERRADA

SANT FELIU DE GUÍXOLS — COSTA BRAVA

Entrades a la venda a www.portaferrada.cat

ZUCCHERO

16/07

SÍLVIA PÉREZ CRUZ

17/07

MANUEL CARRASCO

24/07

PABLO ALBORÁN

30/07

DÀMARIS GELABERT

02/08

XOEL LÓPEZ + IVÁN FERREIRO

05/08

SERGIO DALMA

06/08

BAD GYAL

07/08

LA LOCOMOTORA NEGRA

08/08

ROZALÉN

09/08

SIDONIE + SIDECARS

10/08

LA OREJA DE VAN GOGH

12/08

GOD SAVE THE QUEEN

14/08

PAU VALLVÉ + EL PETIT DE CALERIL

15/08

INDIA MARTÍNEZ

16/08

MARIA ARNAL I MARCEL BAGÈS

17/08

ROSARIO

18/08

OQUES GRASSES

19/08

BERET

20/08

VETUSTA MORLA

21/08

més!

ESPAI CLÀSSIC. KM.0 - PLAÇA ABADIA OLVIDO LANZA Homenatge a Piazzolla - CARLES FONT Impressions Parisiennes QUARTET BROSSA & FRIENDS Folkestral - NORTHERN CELLOS Rock, Pop, Dance - QUARTET BROSSA 15 ANYS.

CICLE DELICATESSEN. VEUS DE DONA - TERRASSA LAS VEGAS

RENALDO & CLARA - JOINA - CLARA GISPERT - NÚRIA GRAHAM - MARIA JAUME - ANNA ANDREU - LA MARTA RIUS

VILLAGE PORTAFERRADA Espai musical i gastronòmic!

Obert a partir de les 20h. Actuació musical 21h. Consulta la programació a la web.

Katharina Volckmer

Agent literària i novel·lista

Fa 15 anys que va marxar d'Alemanya i es va instal·lar a Londres, on treballa en una agència literària. Des d'allà ha escrit 'La cita' (La Campana / Anagrama), el monòleg d'una noia sobre els problemes d'identitat que l'han portat a voler canviar de sexe

LIZ SEABROOK

“El nostre desig pot anar contra les idees morals”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

La cita arrenca amb un somni de la protagonista en què es converteix en Hitler. La Sarah és alemanya i té un problema amb la seva identitat. Vaig començar a escriure aquesta novel·la a partir de la veu de la protagonista, i m'hi sentia molt còmoda: de fet, comparteixo part de la ràbia de la Sarah, encara que no sigui, ni de bon tros, ella. L'inici del llibre em va venir de manera molt espontània. Volia explicar la història d'algú que parla amb algú altre que l'escolta atentament i crea un clima de confiança amb ell perquè es pugui sincerar. I així se'm va acudir la menció a Hitler.

És un llibre que no estalvia provocacions: al principi és més humorístic, però després es torna més amarg. És més difícil escriure des de la vulnerabilitat que des de l'humor. *La cita* és un viatge cap a l'acceptació d'aquesta vulnerabilitat.

¿L'hauries escrit, aquesta novel·la, si no haguessis marxat d'Alemanya? És una bona pregunta. La traducció alemanya de la novel·la es pu-

blica aquest agost, i és una prova de foc per a mi. Tinc la impressió que hi pot haver polèmica. Alguns dels temes del llibre poden inquietar alguns lectors, o fins i tot escandalitzar-los.

Potser a Alemanya el que incomodarà el lector és que la protagonista no es pugui alliberar de la sensació de culpa de ser del país que va promoure l'Holocaust.

L'obsessió de la Sarah a la novel·la és una manera de mostrar que molts alemanys s'amaguen rere Hitler, el fan servir com a excusa. No va ser només ell qui va començar a conquerir països i a exterminar gent. Tenia una part del poble al darrere. A la novel·la hi surt també aquest element d'admiració i devoció cap al dictador com a fantasia sexual...

Sí, la Sarah imagina que Hitler li clava una surra al cul amb un fuet per a cavalls. També cridarà l'atenció. És molt difícil abordar temes com la voluntat de dominar o de ser dominat sexualment. El nostre desig pot

“ EN MOLTS PAÏSOS, ABANS DE FER LA TRANSICIÓ HAS D'ADMETRE QUE ESTÀS MALALTA ”

anar en contra de les idees morals que tenim. La mateixa idea de submissió és molt complicada.

A la novel·la, la Sarah és a la consulta del doctor Seligman: ell l'examina abans de l'operació de canvi de sexe. Amb tot el que li explica, sembla que ella s'estigui psicoanalitzant. Ella és un personatge complex. Té empatia per tothom que hagi patit. Està convençuda que la societat li ha fet la vida impossible.

Ha tingut una vida difícil en part perquè és una dona. I ara vol deixar de ser-ho.

En molts països, abans de fer la transició has d'admetre que estàs malalta. La Sarah ha estat educada com a dona, però per deixar enrere la identitat col·lectiva i personal, necessita deixar de ser-ho.

El llibre explica de quina manera la construcció del gènere afecta, des del primer moment, la manera com percebem els nostres cossos i els dels altres.

Es continua perpetuant el clixé de vestir els nens de blau i les nenes de rosa quan són molt petits. Més endavant, a l'hora d'anar a la platja o a la piscina les nenes s'han de cobrir els pits amb la part de dalt del bikini. Els seus pits se sexualitzen abans d'hora i sense motiu. Passa el mateix amb la depilació, o amb l'estigma de portar els cabells curts: perquè el cos de la dona s'ha d'inspeccionar policialment? Quan penso en tot això m'esgarrijo.

¿Aquestes idees canvien, en les generacions més joves?

Les qüestions de gènere continuen incòmodant, a gran escala. Hi ha gent jove molt més desacomplexada, tant pel que fa al gènere com a l'orientació sexual. Es fa difícil saber si són una majoria o són pocs. Els problemes en relació al gènere depenen molt del lloc on creixes. Potser ho tens més fàcil en una gran ciutat que en un entorn rural.

¿Algunes lleis que s'estan impulsant són un primer pas cap a una acceptació més general?

Sí, això és important. Però en molts països estem veient que s'organitza una resistència contra les llibertats, sobretot per part de l'extrema dreta: a tot arreu on l'extrema dreta aconsegueix governar, el primer que fa és tornar a posar límits al cos de la dona. Hi ha encara molta gent que no entén que la identitat pot ser fluida. És una idea que espanta tot i que sigui alliberadora.

La cita juga sovint amb la incorrecció política. ¿Hi havia alguna línia vermella que no volies travessar?

La literatura és un espai on pots parlar de tot, i l'humor és una eina molt poderosa per aconseguir-ho. Així i tot, hi va haver un límit que em vaig posar, mentre escrivia: em va semblar que podia riure'm dels criminals nazis però que, en canvi, havia de ser respectuosa amb les víctimes.

Al llibre hi ha una frase sobre les mares que em va cridar l'atenció: dius que “una de les coses més difícils a la vida és aprendre a estimar la mare”. Per què?

El patriarcat ha tingut un paper molt important en la divisió entre les dones. Hi ha dones que contribueixen a enfortir-lo: tractant diferent els fills de les filles, per exemple. La Sarah rebutja que la seva mare es comportés així amb ella, però al mateix temps aquesta mare és una víctima del sistema. Arribar a perdonar-la és molt important. L'empatia i la generositat no s'han de deixar de banda. Hem de canalitzar el malestar cap al sistema, no cap a les nostres mares.◆◆

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Una joia s'alça entre el caos i l'absurd

PERFIL

SERGUEI DOVLÀTOV (1941-1990) ÉS UN DELS AUTORS RUSSOS MÉS RECONEGUTS DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX. LABREU N'HA PUBLICAT NOU TÍTOLS, ENTRE ELS QUALS HI HA 'LA ZONA', 'EL COMPROMÍS', 'ELS NOSTRES' I 'L'OFICI'

ANNA BALLBONA

Des que el 2009 va sortir el primer llibre de Serguei Dovlàtov traduït al català, *La zona*, la seva obra i el seu traductor del rus, Miquel Cabal Guarro, no han parat de donar alegries als lectors. Labreu Edicions ha continuat, pertinaç, una de les operacions editorials més singulars dels últims anys. Quatre novel·les curtes i quatre llibres de relats després, no tots del mateix interès ni vibració, ara arriba un llibre que dobla l'aposta. *El recull* és un llibre ideat, fet i pastat per Cabal Guarro, que ha aplegat i ordenat relats dispersos amb una coherència i un sentit del ritme narratiu que només pot tenir algú que conegui molt bé l'obra i l'estil de Dovlàtov. Per això aquest volum és diferent, una delicadesa on s'ajunten el gran Dovlàtov de les peripècies i abismes a l'URSS amb el que no perd ni una espurna de

mala bava a l'hora de mirar-se el país d'acollida, els Estats Units, i les actituds –i nous abismes– que hi experimenta l'emigració russa.

Endreçat en tres parts arrodonides, el llibre dibuixa un crescendo que arrenca amb la calma tensa i divertida que viu un escriptor esporuguit en una casa d'estiueig als Estats Units. I culmina amb tres relats formidables, com són *El raïm Isabella*, *Un gall vell cuit en el fang* i *Tercera cantonada a mà esquerra*. El primer és purament rus, d'una bogeria còmica a la qual l'autor aplica una retorçada més, barrejant, com de costum, humor, poètica domèstica i autocrítica. És la picaresca i la hipocresia a l'extrem, però servides sense escarafalls, al punt de cruessa. El narrador –sempre confusible amb Dovlàtov, estireganyat i deformat a favor de l'escriptura, en un joc metaliterari sense fi, sempre enmig d'un paisatge de deliri– evoca la rapinya quotidiana a l'estat en una planta de processament de fruites i hortalisses.

Entre l'URSS i Occident

Un gall vell cuit en el fang mostra el xoc entre el passat a l'URSS i les aparents aigües calmoses d'Occident. Un reclús mig oblidat de Leningrad truca al narrador perquè li pagui la fiança d'una presó a Nova York. "Vaig veure que havia de protegir-me del caos que se'm tirava a sobre. M'havia perseguit a l'URSS, i me'n vaig anar. Ara m'havia sorprès als Estats Units. El caos i l'absurd", diu, el narrador, després de la trucada. L'efecte de la trucada en el lector és que el ressò de l'URSS passat pel sedàs i el grinyol dels Estats Units expandeixen la diversió i la vivesa de

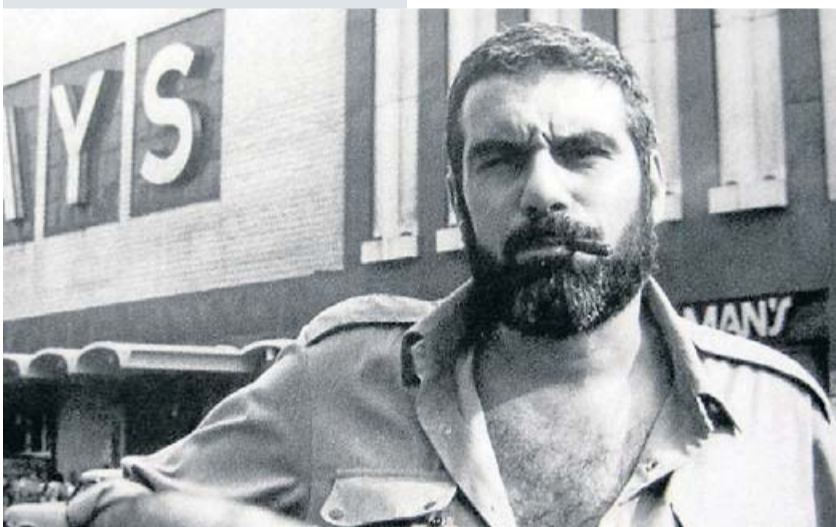
EL RECULL
SERGUEI DOVLÀTOV
LABREU EDICIONS
TRADUCCIÓ DE MIQUEL CABAL GUARRO
144 PÀG. / 17 €

AQUEST ÉS UN DELS MILLORS LLIBRES DE SERGUEI DOVLÀTOV I ASSEGURA UNA CAPBUSSADA MOLT COMPLETA EN EL SEU UNIVERS JUGANER I ETERNAMENT EMMASCARAT

la narrativa dovlatoviana. *Tercera cantonada a mà esquerra* es podria considerar totalment nord-americà, en el sentit que parodia una parella emigrada russa que de seguida aconsegueix benestar econòmic a Nova York i actua com la mimesi perfecta del sistema capitalista. De nou, amb paràboles domèstiques que actuen com a detonacions activades en el punt just, l'autor ens amorra a un mirall descregut dels sistemes encimbellats com el millor dels mons. La cruessa del relat següent, *Vam quedar i vam xerrar una mica*, va en la mateixa línia.

Hi ha moments en què Dovlàtov es rabeja en excés ensenyant el truc o la volta de més que fa al seu personatge i se li veu massa el llautó, algunes dèries resulten repetitives o la línia de la gràcia, òbvia. Però el fet que aquests relats surtin aplegats, l'un al costat de l'altre, els dota d'un ressò i d'un sentit nous. A més del pròleg de Cabal, la inclusió d'una entrevista, probablement l'última que li van fer, actua com un llacet oportú perquè deixa clara una lucidesa de pensament.

El recull es troba entre els millors llibres de Dovlàtov en català i assegura una capbussada molt completa en el seu univers juganer, eternament emmascarat i potser per això tan clar i tan familiar. Amb una capacitat exagerada per explicar històries, tant si parla des de la llunyana Rússia com des de l'altra banda de l'oceà, l'autor burxa en solituds i miserietes i fa caure dogmes i aparadors de fireta; en definitiva, l'absurd i el caos universals. Sembla haver viscut i imaginat –qui ho vol distingir?– totes les vides possibles. ♦♦

WIKIPEDIA

L'amor més enllà de la mort, segons Richard Matheson

PERE ANTONI PONS

Quins somnis vindran, una novel·la de fantasia espiritual de Richard Matheson (1926-2013), m'ha fet pensar en alguns

moments en Txékhov. Concretament, en una escena del muntatge txekhovià *Molts records per a Ivànov*, que Pep Tosar i Albert Tola feren l'any 2009. A l'escena en qüestió, si la memòria no em falla, un home ja gran torna en tren al seu poble natal, anys després d'haver-se'n anat, i a l'andana s'hi troba un noi exactament igual a com ell era de petit. Què li diu l'home gran al nen que podria ser ell mateix dècades enrere? "Molts records". És a dir, li demana que doni molts records a aquells que poblaren la seva infantesa i ara ja són morts. La novel·la de Matheson, pu-

blicada per Laertes en una traducció catalana solvent de Cesc Martínez, després d'aquest mateix aire melancòlic de temps irreparablement passat, de retrobaments incerts, d'esperes il·lusionades i tristes.

La comparació s'acaba aquí. La de Matheson, ho saben bé els aficionats a la ciència-ficció, el fantàstic i el terror, però també els cinèfils amb bon gust diguem-ne popular, va ser una de les imaginacions més desbordants i admirables del segle XX. Escriptor i guionista, seves són les històries que donaren lloc a pel·lícules com *L'increïble home minvant*, de Jack Arnold, o *Duel*, de Steven Spielberg. També va ser el responsable de setze episodis de la mítica sèrie *La dimensió desconeguda* i de les adaptacions d'Edgar Allan Poe que Roger Corman va dur a la pantalla als anys 60. Matheson és més que un mestre del

gènere. És una icona, tan influent com meritòria i genial, de la cultura popular de masses.

Així i tot, *Quan els somnis vindran*, si bé és excitant i misteriosa tal com és habitual en l'autor, ho és d'una manera singularment meditativa, quasi teològica. Matheson comença la història amb el recurs del manuscrit trobat. Passa que, aquí, el manuscrit ha estat dictat per un escriptor mort d'accident a una mèdium, que l'ha transcrit i l'ha lliurat en mà al germà del mort. Per tant, el que llegim és una experiència post mortem narrada en primera persona. L'experiència inclou des de la defunció, el funeral i un impàs erràtic encara a la Terra fins a l'arribada a un lloc misteriosament ultraterrenal, un espai on són reals les projeccions íntimes i les creences d'aquells que hi deambulen. Un cosí del protagonista, mort

QUINS SOMNIS VINDRAN
RICHARD MATHESON
LAERTES
TRAD. CESC MARTÍNEZ
320 PÀG. / 22 €

fa temps, li fa de guia per l'indret. Publicada el 1978, la novel·la té un peu en la poesia moral –la motiva una claríssima voluntat consoladora– i un peu en la metafísica sofisticada –l'autor crea amb el màxim detall la realitat paisatgística, anímica i espiritual de l'indret, una mena de purgatori amable i de paradís estupefacte–. Tot plegat fa pensar en una versió mediúmica i New Age de la *Divina Comèdia* de Dante, una referència que Matheson no dissimula.

Com que no hi ha novel·la sense conflicte, el protagonista es veu obligat a abandonar el paradís i baixar fins a l'infern per rescatar la seva vídua estimada, que hi ha arribat de la pitjor manera. El resultat és una novel·la de recerca espiritual i amor més enllà de la mort, una mica repetitiva, allargassada i moralista, però intel·ligent i emocionant. ♦♦

CÈLIA ATSET

Elogi d'un món entre barrots i sense homes

M. ÀNGELS CABRÉ

Encara que havia nascut a Sicília l'any 1924, va ser a la Roma de Moravia, Morante i Pasolini on va transcórrer la vida de l'actriu i escriptora Goliarda Sapienza, filla de la pionera del feminisme Maria Giudice. Allà va estudiar art dramàtic, una carrera que abandonaria per la literatura, tot i que a la recta final de la seva vida va ser professora d'interpretació al Centro Sperimentale di Cinematografia de la ciutat del Tíber.

La publicació dels seus primers llibres data dels anys 60, però el que ens ocupa aquí és el resultat dels problemes emocionals i econòmics que li sobrevindrien després. Una mala pensada la va dur a robar una joia a una amiga rica i, en justa conseqüència, l'any 1980 va passar una temporada empresonada. En aquelles setmanes a l'ombra va atresorar l'experiència per escriure *La presó de Rebibbia*, tot i que l'original italià no parla de presó sinó d'universitat, perquè això és justament el que li va semblar a l'autora: una escola de vida. També la seva mare havia estat tancada

LA PRESÓ DE REBIBBIA
GOLIARDA SAPIENZA
RATA
TRADUCCIÓ
D'ANNA CASASSAS
210 PÀG. / 18 €

més d'un cop, però en el seu cas per insistents activitats subversives.

Els testimonis d'empresonament acostumen a ser masculins, començant pel magnífic *De profundis* d'Oscar Wilde, però no només per l'imperant cànon masculí sinó perquè la població reclusa és majoritàriament masculina. En aquest relat de privació de llibertat, Sapienza sembla celebrar de bon grat aquest món entre barrots i sense homes. Cert que la primera nit es queixa de la falta de lectures, però no triga gaire a adaptar-se a la seva nova condició.

Hi sabrà apreciar el potencial revolucionari que hi sobreviu i, en

aquell batibull de dones de procedències tan diverses que semblen exemplars exhibits en alguna Exposició Universal, constatarà que tampoc allà es pot fugir de la classe social a la qual es pertany: "Totes les cel·les obertes deixen escapar olors de vegades de porteria, de vegades de prostíbul, de vegades de casa burgesa". Mentre la veritable natura de cadascuna de les preses aflora a la superfície sense cap possibilitat de soterrament: "Aquí torna a valdre per sobre de tot la selecció natural", ens diu.

Un cau de sororitat i ajuda mútua

Resulta admirable com la sensibilitat de Goliarda Sapienza es desplega entre preses comunes i polítiques, amb "criatures dolces abandonades pels racons lluitant amb els fantasmes de l'abstinència". Sorpren la serenor amb què ens trasllada fins a aquell cau de sororitat i ajuda mútua que, com tota presó, "sempre ha estat i sempre serà la febre que revela la malaltia del cos social". Es diria que la presó protegeix les dones dels mals que els esperen fora.

A *El vici de parlar-me a mi mateixa*, on el seu segon marit actor va reunir una selecció dels quaderns de l'autora, ens explica que practicava des del seu primer llibre un autobiografisme analític, fruit de la seva experiència amb la psicoanàlisi freudiana. La mirada de guineu exploradora de la condició humana és la que trobem en aquesta narració.

Al quadern que va escriure a la citada presó romana hi trobem alguns fragments gairebé idèntics, com quan ens diu que les dones resisteixen millor l'empresonament perquè estan acostumades a quedar-se a casa sense cap suport de l'exterior. Per no parlar del fet que gairebé totes les dones han estat empenyes per algun home a cometre el delicte pel qual han estat condemnades, tot i que al llibre altera el nom de les seves companyes. El que no sabrem mai és si quan va sortir, tal com va confessar, veritablement enyorava la pau de la cel·la 27 que aquells dies li va servir de niu. ♦

La veritat revelada

JOAN GARÍ

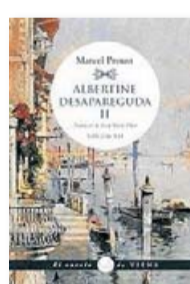
La mort d'Albertine ha deixat el narrador immers en un estat estranyament expectant. No és un home, però, de fidelitats numantines. De seguida substitueix en el seu anhel l'antiga noia en flor per altres figures femenines que li semblen desitjables. Llavors penetra en un procés d'una certa febrilitat que, identificat, el mena a l'autoindulgència: "La persistència en mi d'una vel·leïtat antiga de treballar, de reparar el temps perdut, de canviar de vida, o més aviat de començar a viure, em donava la il·lusió que continuava essent tan jove". Aquests balbucesos emocionals, però, es traslladen a la qualitat de la prosa: som davant, potser, dels passatges més reiteratius (tot i que en la *Recerca* això no és dir molt), més embarbussats de l'obra total. Fins i tot Proust sem-

bla per un moment haver declinat en la seua llegendària capacitat aforística, en favor de frases banals que no aporten res: "Quan us passa alguna cosa a la vida que té una mica de ressò, arriben notícies de persones situades tan lluny de les nostres relacions, i el record de les quals ja és tan antic, que aquestes persones semblen situades a una gran distància, sobretot en el sentit de la profunditat".

Per sort, aquesta debacle és passatgera. De seguida s'hi recupera el to. El narrador es refugia en braços de l'Andrée, que li confirma no només el lesbianisme d'Albertine, sinó també la seua promiscuïtat generalitzada. De "noia orgiàstica", la reputa el seu antic amant. I potser per esvair definitivament el seu record, se'n va amb sa mare a Venècia.

Alta xafarderia burgesa

La ciutat inundada, insospitadament, li porta el record del carrer de l'Oiseau, on vivia la seua tieta

ALBERTINE DESAPAREGUDA II
MARCEL PROUST
VIENA
TRADUCCIÓ DE
JOSEP MARIA PINTO
176 PÀG. / 18,50 €

Léonie. Molt aviat el jove vidu hi fa noves coneixences que contribueixen a soterrar les imatges de Balbec, o almenys les disfressen: "Hi trobava més fàcilment aquelles dones del poble, les venedores de llumins, les que confegien collarets amb perles, les artesanes del vidre o de les puntes, les obreretes amb els seus grans xals negres amb serrells que res no m'impedia d'estimar, perquè en gran part havia oblidat Albertine, i que em semblaven més desitjables que d'altres perquè encara la recordava una mica". I és que "per molt que s'oblidi un amor, pot determinar la forma de l'amor que seguirà".

De Venècia estant rep un estrany telegrama anunciant que Albertine és viva. En realitat era de Gilberte Swann, avisant que es casava amb Robert de Saint-Loup. En el tren que el retorna amb sa mare a París el narrador reflexiona sobre aquests i altres matrimonis aristocràtics, en l'exercici d'al-

ta xafarderia burgesa que també és la *Recerca*. Aviat Saint-Loup serà infidel a Gilberte amb Morel, l'antic amant del Baró de Charlus. El narrador comprén el seu amic, però anota: "Els homosexuals serien els millors marits del món si no fessin la comèdia d'estimar les dones". I afegeix: "Personalment jo trobava absolutament indiferent des del punt de vista de la moral que es trobés el plaer amb un home o amb una dona, i massa natural i humà que es busqués allà on es pogués trobar".

I és així, amb aquesta liberalitat per primera vegada explícita, com es clou *Albertine desapareguda*, i com d'alguna manera es desmascaren els jocs sexuals de l'obra per revelar-nos potser els autèntics gustos de l'autor. Perquè, com ell mateix escriu: "Voldriem que la veritat ens fos revelada mitjançant signes nous, no amb una frase, una frase semblant a la que ens havíem dit tantes vegades". ♦

Es pot olorar el feixisme?

GETTY

DAVID MIRÓ

¿Es pot olorar el feixisme? ¿Es pot experimentar en el propi cos el malestar que provoca la pèrdua de les llibertats? El que difícilment els llibres d'història poden arribar a transmetre ho aconsegueix Antonio Scurati en un dels projectes literaris més ambiciosos que ha vist el segle XXI. Després de *M. El hijo del siglo*, en què es narra l'ascens al poder de Benito Mussolini, ara arriba la segona part: *M. El hombre de la providencia*, que se centra en la construcció de l'estat feixista entre els anys 1925 i 1932.

El mètode continua sent el mateix que en el primer volum. Scurati ens presenta escenes literaturitzades des del punt de vista d'un dels protagonistes, bàsicament Mussolini, però no només, basant-se en una

documentació existent de la qual s'aporten alguns extractes al final de cada capítol. El resultat és un calidoscopi fascinant que va des de les estances del Palau Chigi (seu del govern), o els passadissos de Montecitorio (seu de l'Assemblea) fins als prostíbuls o fumadors d'opi del Pequín de l'època o els cafès de París per on s'arrosseguen els opositors.

En procés de deificació

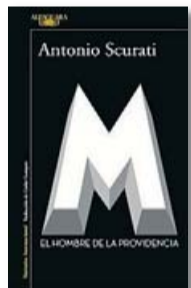
I al centre de la pista, la figura d'un Mussolini en ple procés de deificació. L'escena que obre el llibre és un exemple d'aquest estil hiperrealista amb què Scurati et trasllada a una època i un escenari concrets. El dictador està estirat en una habitació afligit per una úlcera duodenal que no el deixa viure: "La respiració es torna pesant, el dolor abdominal opressiu, els vòmits verdosos, amb estries de sang. De la seva pròpia sang. [...] El seu

cos gloriós, inflat d'hipersecrecions àcides i gasos, s'empassa aire i busca oxigen reclinant el cap cap enrere al reposabraços del sofà. [...] I per tot arreu una pudor pertinaça de circ eqüestre".

El fil conductor, però, és la construcció de l'estat feixista des de dins: el desmuntatge del vell règim liberal davant l'estupefacció de liberals i socialistes i la connivència còmplice dels grans industrials, un avanç gairebé exacte del que va passar a Alemanya pocs anys més tard. El primer pas serà concentrar tot el poder al voltant de Mussolini sota la consigna "Una revolució, un cap", i els primers que han de retre les armes són els mateixos feixistes que fins llavors feien i desfeien als seus territoris. El poder se centralitza i el que abans feia el partit ara ho farà l'estat, que ja és un estat, i una nació, feixista. El segon pas és la instauració d'un règim de terror i la persecució de qualsevol dissidència. "El moment de les discussions inútils ha de cedir pas, per tant, al moment de l'obediència". A partir d'ara qualsevol crítica al govern serà delictiva. L'objectiu és crear una raça nova d'italians, purificats de qualsevol influència marxista o liberal. Els sona?

Tot i això, el feixisme irradia fora d'Itàlia, fins i tot en personatges com Winston Churchill, que es desfà en elogis a Mussolini en una conferència de premsa a Roma el gener del 1927: "Si hagués sigut italià -diu- estic convençut que hauria estat al vostre costat des del principi". Vet ací un avançament del que passarà amb Franco durant la Guerra Civil Espanyola i com les democràcies europees van cavar amb entusiasme la seva pròpia tomba durant anys. La desarticulació dels sindicats, la desaparició de la conflictivitat laboral, juntament amb una estètica i una parafernàlia que recorda l'antiga Roma, captiven la premsa estrangera, especialment la nord-americana. Mussolini triomfa dins i fora.

Tornem a l'inici: quina olor fa el feixisme? Doncs de cuir, de cavallerisses i de colònia barata. Però sobretot fa olor d'aquest element invisible que és la por. El fonament de tot poder. ♦♦

M. EL HOMBRE DE LA PROVIDENCIA ANTONIO SCURATI ALEAGUARA TRAD. CARLOS GUMPERT 590 PÀG. / 22,90 €

OBRO FIL

MARINA ESPASA

Tenim còmics al forn!

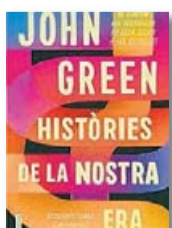
Extinció Edicions, que en pocs mesos de vida ha publicat autors tan singulars (i sovint inèdits en català) com Donald Barthelme, Roland Topor i Unica Zürn, s'ha inventat una revista de còmic en català: *Forn de Calç*. Coordinada per Marc Charles, combina historietes curtes en què l'humor, l'absurd i l'horror van de bracet. Queda clar que, sobretot a nivell visual, el còmic en català pot esgrimir una molt bona carta de presentació a qualsevol festa on se'l convida. ¿Que no era una cosa tan estranya d'inventar-se, una revista de còmic? Potser no, però s'havia de fer. Al costat de l'antologia que s'ha empescat aquest diari a partir del premi que va convocar ara fa un any amb l'editorial Norma, són mostres claríssimes del que va dir Mar Mascaró (Manresa, 1996) durant la presentació de la revista: que és un moment dolç per al còmic en català, que es nota que hi ha un públic que l'espera, com s'ha demostrat que hi havia un públic per llegir fantàstic, com bé saben els responsables d'una altra editorial jove, Mai Més, i com també han sabut llegir des de l'Ajuntament de Barcelona, que li ha encarregat a Ricard Ruiz Garzón (a qui, si no?) que dirigeixi un festival de gèneres fantàstics de nom fabulós, inspirat en la no menys fabulosa *Guia de l'autoestopista galàctic*, de Douglas Adams: el 42! Hauria de ser el punt de trobada d'un món que, després d'anys de travessia del desert i de picar molta pedra, sembla en ebullició. ¿Coincidències astrals, modes universals, vetes subterrànies que sempre hi havien estat?

La majoria dels autors i autores que han escrit una historieta per a *Forn de Calç* es guanyen la vida, a més de treballant com poden, fent còmics en castellà o en anglès, segons d'on vingui l'encàrrec. Es mereixen una finestra com aquesta per poder fer còmic en català. "És la primera llengua en la qual vivim i pensem, i a partir de la qual traduïm i, per tant, perdem naturalitat", com va recordar també a la presentació de la revista el barceloní Gabri Molist. Molist viu a Bèlgica, Berta Cusó (Barcelona, 1989) a Berlín: talent exportat que és bo que algú controlli i ajudi a fer aflorar amb plataformes com aquesta. El primer número de la revista ha esgotat l'edició, és a dir, que esperem el segon amb candeletes. ♦♦

L'APARADOR

ARA

JUVENIL

Histories de la nostra era JOHN GREEN Fanbooks

L'autor de *No està escrit a les estrelles* revisa diferents facetes de la vida al nostre planeta. Para atenció en aspectes tan diversos com les pintures rupestres, el teclat QWERTY o el joc Super Mario Kart, i vol fer comprendre moltes coses sobre l'Univers i el paper dels éssers humans.

ASSAIG

Consejos de un sabelotodo JOHN WATERS La Caja Negra

El cineasta John Waters ha aconseguit, gràcies a pel·lícules com *Pink Flamingos*, fer coexistir la grolleria amb la sofisticació. *Consejos de un sabelotodo* es proposa ensenyar als lectors com educar el gust en "la perifèria llunàtica" del nord-americà: "Si em llegeixen triomfaran en la insanitat", promet.

TEATRE

Solo te hace falta... ANGÉLICA LIDDELL La Uña Rota

La "mort per amor" del final de *Tristany i Isolda*, l'òpera de Wagner, es barreja amb l'ofici del torero Juan Belmonte a *Solo te hace morir en la plaza*. Angélica Liddell descriu la seva última peça teatral, estrenada a Avinyó, com "la història de les meves arrels i la història dels meus abismes".

SEGONA VICTÒRIA DELS PHOENIX SUNS (118-108)
Amb una actuació brillant de Mikal Bridges, que va anotar 27 punts i va agafar 7 rebots, l'equip d'Arizona encarrila les finals de la NBA, que dominen per 2-0 contra els Milwaukee Bucks. El tercer partit serà dilluns a la matinada.

MARK CAVENDISH IGUALA EL RÈCORD D'EDDY MERCKX

Quin escenari millor que Carcassona per celebrar un dia històric al Tour. Mark Cavendish va aconseguir la seva victòria d'etapa número 34 a la ronda francesa i va igualar les que va aconseguir el mític Eddy Merckx. El ciclista britànic, el rei dels esprints, va ser el més ràpid en una etapa que no va deixar canvis significatius a la general, en què l'eslovè Tadej Pogacar manté el mallot groc.

Esports

Koeman es posa nerviós amb la renovació de Messi

El tècnic no entén que encara no s'hagi tancat, mentre que Laporta assegura que pot estar tothom tranquil

MARTÍ MOLINA
BARCELONA

Avui fa deu dies que Leo Messi va deixar de ser jugador del Barça. L'argentí no té contracte, ja que va expirar el 30 de juny. Des de ja fa setmanes les dues parts parlen per arribar a un acord i allargar la vinculació un parell d'anys més. Tant des de l'entorn del club com del jugador asseguren que hi ha entesa, i afegeixen que si encara no s'ha tancat del tot la paperassa és, primer, per la complexitat fiscal del contracte, però, sobretot, pel límit salarial de la Lliga. Un escull, aquest últim, que el president Joan Laporta ha de negociar amb el màxim mandatari de la patronal de clubs, Javier Tebas. Sempre que es pregunta pel tema a Laporta, respon que estigui tothom "tranquil" i que la cosa "va bé". Però van passant els dies, s'acosta l'inici de la temporada i el cas segueix encallat. Messi no diu ni piu. Tebas insisteix que mentre el Barça estigui per sobre del límit salarial, no deixarà inscriure el jugador. I això ha fet posar nerviós Ronald Koeman.

El tècnic holandès, que atenia els mitjans just un dia abans que els jugadors acabessin les vacances, verbalitzava la seva preocupació per un cas que ja fa setmanes que hauria d'estar resolt. "Quan no tot està bé cal estar preocupat", deia d'entrada, tot i que després s'encarregava de suavitzar les seves paraules. "Tinc confiança en el president [Laporta] per solucionar aquest tema. És important per al club i per a la Lliga que es quedi el millor jugador del món", va afirmar Koeman, abans de l'inici d'un torneig de golf solidari que apadrina a Sant Esteve Sesrovires. "Laporta m'ha dit que tranquil, que estan treballant en el tema. Tenim confiança que seguirà amb nosaltres uns anys més".

Koeman no està sol. No és l'únic membre destacat del club que té la mosca al nas. Des de la secretaria esportiva, i també des de la directiva, es creia que la renovació de Messi es podria solucionar a principis de juny, abans que comencés la Copa Amèrica, però el cas es va anar dilatant. Laporta ha fet saber al seu entorn més pròxim que Messi ja

Ronald Koeman acomiadant Leo Messo després d'un partit de la temporada passada al Camp Nou. DAVID RAMOS / GETTY

li ha donat el vistiplau per renovar amb el Barça. És a dir, que accepta quedar-se dos anys més i dilatar el seu salari en cinc, per tal que l'entitat pugui quadrar números. Ara bé, l'acord no es materialitza i comença a créixer el soroll mediàtic. En aquest punt, que persones influents com Tebas tirin llenya al foc i amenacin amb impedir que Messi jugui a la Lliga si abans no s'ha retallat dràsticament la despesa salarial –cosa que serà difícil de complir– no ha ajudat a calmar els ànims al Camp Nou.

Laporta demana confiança

No és la primera vegada que Joan Laporta actua d'aquesta manera. Ja ho va fer en la seva primera etapa al Barça. De la mateixa manera que el president li agrada que els temes fonamentals del

seu mandat s'aprovin per unanimitat a la junta (l'entrenador del primer equip, el patrocinador principal...), marca les línies per poder portar les negociacions amb la màxima discreció possible. Alguns directius que han estat consultats per l'ARA asseguren que no tenen coneixement o "molt poca informació" sobre la renovació de Messi. Laporta els ha dit que Messi seguirà i els ha demanat que li facin confiança, mentre ell, el vicepresident Rafael Yuste i el director esportiu, Mateu Alemany, s'encarreguen de tancar una renovació molt més complexa del que esperaven. Una situació que no sorprèn els directius que ja havien fet carrera amb el president, però que sí que sorprèn alguns dels nous companys de viatge, sobretot perquè s'està dilatant molt en el temps. —

Ronald Koeman
ENTRENADOR DEL BARÇA

"Quan no tot està bé cal estar preocupat, però tinc confiança en el president per solucionar aquest tema. És important per al club i per a la Lliga que es quedi el millor jugador del món"

"Laporta m'ha dit que tranquil, que hi estan treballant. Tenim confiança que seguirà amb nosaltres uns anys més"

CARLES ALEÑÁ MARXA AL GETAFE PER CINC MILIONS

Carles Aleñá jugarà al Getafe aquesta temporada després que el club madrileny hagi arribat a un acord amb el Barça per al traspàs del futbolista del planter blaugrana. L'equip que presideix Àngel Torres pagarà cinc milions i el contracte serà de cinc temporades. El Barça es reserva un percentatge important d'una futura venda. L'anunci serà oficial en les pròximes hores.

DJOKOVIC JUGARÀ LA FINAL DE WIMBLEDON CONTRA BERRETTINI

Novak Djokovic té a l'abast igualar els 20 Grand Slams de Roger Federer i Rafa Nadal. El tenista serbi va classificar-se ahir per a la final de Wimbledon després de derrotar en tres sets (7-6, 7-5 i 7-5) el canadenc Denis Shapovalov. El seu rival serà Matteo Berrettini -el primer italià que arriba a una final de Wimbledon-, botxí del polonès Hubert Hurkacz a l'altra semifinal (6-3, 6-0, 6-7 i 6-4).

Ilaix Moriba durant l'escalfament previ a un partit de Lliga de la temporada passada al Camp Nou. GETTY

El Barça aplica una mesura de força mentre Ilaix no renovi

ALBERT NADAL
BARCELONA

Ronald Koeman va atendre ahir la premsa durant el torneig de golf solidari que organitza i poc abans de l'inici de la pretemporada amb el Barça. Quan va ser consultat sobre si necessitaria algun reforç més, sense allargar-se gaire, el neerlandès es va referir a la posició de "migcampista". Malgrat que el tècnic havia demanat la incorporació de Wijnaldum, que finalment va preferir els milions del PSG, el Barça té diversos migcampistes a la plantilla. Un d'ells està previst que sigui Ilaix Moriba, que, després de rebre la confiança de Koeman en el tram final del curs, l'entitat blaugrana té la intenció que passi a formar part definitivament del primer equip. Però la seva renovació continua encallada i el Barça ha decidit aplicar una mesura de força: Moriba no començarà la pretemporada amb el primer equip i, de moment, seguirà al filial.

Amb només 18 anys, l'hispanoguineà va anar guanyant importància en el transcurs de la temporada i això l'ha consolidat com un dels jugadors més preuats del Barça. Les bones actuacions del migcampista van provocar que la nova junta determinés que la seva renovació era una prioritat, ja que el seu contracte finalitza el 30 de juny del 2022. I, tot i que fa temps que tant el director

de futbol, Mateu Alemany, com altres gestors blaugranes intenten renovar Moriba, la negociació amb Rogon -l'agència alemanya que s'ocupa dels assumptes professionals del jugador- no ha avançat. Bàsicament perquè l'oferta de renovació que va proposar el club xoca amb les pretensions econòmiques dels representants i els assessors del futbolista. Ara, després d'aquest gest de força del Barça, s'espera que les dues parts reactivin els contactes per arribar a una entesa.

Amb tot, el Barça no ha citat Moriba per a les proves PCR i serològiques que el club durà a terme avui a la Ciutat Esportiva, ni tampoc està convocat per a les proves mèdiques i físiques de demà diumenge. Ter Stegen, Dest, Piqué, Pjanic, Dembélé, Riqui Puig, Neto, Coutinho, Sergi Roberto, Ansu Fati i Umtiti són els jugadors del primer equip citats.

Reforç prometedori per al filial

Fins a 10 jugadors del filial també formaran part del grup. Són Monchu, Ilias, Gavi, Comas, Ramos Mingo, Nico, Arnau Tenas, Collado, Iñaki Peña i Yusuf Demir, que arriba cedit pel Rapid Viena a canvi de 500.000 euros i una opció de compra no obligatòria de 10 milions. Es tracta d'un atacant de 18 anys que ha jugat els dos últims cursos al primer equip del conjunt austríac, amb un total de 31 partits i 6 gols. També ha debutat amb la selecció d'Àustria.

TOT COSTA

JORDI COSTA
PERIODISTA

La síndrome de Laudrup i la via Luis Enrique

Si sou aficionats del Barça, en els últims dies deueu haver experimentat amb Pedri la síndrome de Laudrup. És el fenomen pel qual l'Espanya mediàtica descobreix la màgia d'un futbolista només quan vesteix la samarreta de la selecció espanyola o del Madrid, tot i que prèviament hagi jugat al mateix nivell amb la blaugrana. Ja va passar fa un any quan Ansu va debutar amb *la roja*, i tres dècades enrere quan Laudrup -d'aquí el bateig de la síndrome- va canviar el Camp Nou pel Bernabéu i van descobrir la seva genialitat tot d'un plegat.

No, el potencial de Pedri, certament impactant per a un juvenil en una Eurocopa, no ens l'han descobert ni Luis Enrique ni els mitjans espanyols, que, de fet, han desconfiat del nano durant bona part del torneig. Però el tècnic asturià sí que ha alimentat una via que el Barça hauria de revisitar: l'aposta per futbolistes amb més potencial que trajectòria o galons, rodejats pel mínim imprescindible de veterans que sumen més del que condicionen, ha desembocat en una resposta col·lectiva més que solvent. I, el més important, esperançadora de cara al futur.

Al costat de l'elogiat Pedri, Luis Enrique no s'ha estat de donar minuts i responsabilitat a futbolistes fets a La Masia com Eric Garcia o Da-

ni Olmo, però també a joves amb nul recorregut internacional com Ferran Torres, Oyarzabal o Unai Simón. I li ha sortit rodó perquè l'endemà de l'eliminació ningú no parlava de la derrota sinó del que havien sembrat de cara al Mundial.

Avui, que arrenca la pretemporada a Can Barça, amb poques pistes de com pot ser la plantilla definitiva i fins i tot sense saber si Messi podrà ser inscrit a la nòmina blaugrana, fora bo aferrar-se al camí que ha marcat Luis Enrique. Que hem traspasat Junior, el lateral esquerre suplent ha de pujar del filial encara que Balde estigui verdot. Que Neto vol marxar i Ter Stegen no podrà arrencar la temporada, confiem en Iñaki Peña per encetar-la. Que no tenim recanvi per a Busquets, donem volada a Nico González. I els minuts -pocs- que hauríem donat a Trincão, que els gaudeixi Collado. Ah, i també forma part del relat enviar Ilaix a fer la pretemporada amb el filial si, després d'haver apostat per ell, demana un ronyó per renovar.

Honestament, es fa difícil imaginar un escenari en què aquest Barça de baixes competeixi amb els grans d'Europa la temporada entrant. Si arribes lluny, oli en un llum. I si no, perdre amb joves sempre tindrà lectures més estimulants que fer-ho amb una plantilla farcida de jugadors revinguts.

PABLO GARCÍA / EFE

COPA AMÈRICA

La final de la qual parla tota l'Amèrica Llatina

A.N.
BARCELONA

Quan l'Argentina va guanyar la seva última Copa Amèrica el 1993, encara faltaven set anys perquè Messi aterrés a Barcelona, mentre que Neymar tan sols feia un any que havia nascut. Tots dos lideraran aquesta matinada (2 h, TV3) les seves respectives seleccions en el superclàssic del futbol. Serà el quart cop –des del canvi de format i de nom de la competició, l'any 1975– que la final de la Copa Amèrica tindrà com a protagonistes el Brasil i l'Argentina, amb un balanç favorable als brasilers (es van imposar als argentins en les finals del 2004 i el 2007 i van caure en la del 1991).

En l'últim precedent, fa gairebé 15 anys, Messi ja hi va ser i va haver de veure com el seu equip era escombrat (3-0). Les vitrines de l'astre argentí, malgrat forjar-se la seva llegenda a base de fulminar registres al Barça, no compten pràcticament amb cap títol de prestigi amb la samarreta del seu país, que s'ha dividit entre l'estima i la crítica cap a ell durant tots aquests anys, comparant-lo eternament amb Maradona.

Messi arriba a aquesta final com a líder indiscutible d'un equip que, sota les ordres de Lionel Scaloni, segueix alternant moments de bon futbol amb d'altres de fragilitat. La semifinal contra Colòmbia n'és un bon exemple. L'Argentina va caure en les seves pròpies contradiccions i va deixar créixer el seu rival tot i haver-se avançat en el marcador. El partit es va resoldre als penals, amb Messi molt motivat. Era el rostre d'algú que sent que el futbol, amb la seva selecció, li deu alguna cosa després de diverses decepcions, com en les dues finals perdudes des dels onze metres contra Xile de manera consecutiva.

Amb quatre gols i cinc assistències, Messi ha participat en nou de les onze dianes que ha fet l'Argentina. Neymar voldrà frustrar-lo en una final que el brasiler ha explicat que sempre havia "somià" jugar. "És la final que a tothom a qui li agrada el futbol espera en una Copa Amèrica".

Leo Messi va marcar un gol de falta a les semifinals. EUROPA PRESS

GIRONA FC

Michel Sánchez, el nou entrenador del Girona, va dirigir l'Oscà fins al gener d'aquest any. ERIC ALONSO / GETTY

Michel Sánchez, l'escollit per liderar el nou projecte del Girona

L'entrenador madrileny signa per una temporada amb opció a una més

JORDI BOFILL
GIRONA

Tothom pot estar tranquil: el Girona ja té entrenador. Després de la patacada contra el Rayo Vallecano i l'adeu de Francisco, el club gironí vol reactivar els ànims. Si primer ho va fer anunciant la renovació de Cristhian Stuani fins al 2026, ara ho fa anunciant l'arribada de Michel Sánchez a la banqueta. El tècnic madrileny signa per un curs, fins al 2022, prorrogable a un any més. Sánchez, amb passat al mateix Rayo Vallecano i a l'Oscà, ha pujat dos cops a Primera, un amb cadascun dels equips mencionats. A més, ho ha fet de manera directa. Un camí que és l'únic que als de Montilivi els ha anat bé per pujar a Primera, perquè el *play-off* no el volen veure ni en pintura.

Michel era l'escollit des del primer moment. De fet, l'acord era una realitat des de principis de setmana. Una altra cosa és que el Girona ho hagi fet oficial o no, però totes les parts havien donat el seu vistiplau. Quique Cárcel, el director esportiu, ho va tenir clar amb una primera presa de contacte en què les dues parts es van entendre. Cárcel va temptejar altres noms, això és cert. García Pimienta, acomiadat del Barça B, va ser un d'ells. També Iraola, que ha acabat renovant pel Rayo Vallecano. Amb qui no hi va haver manera va ser amb Francisco, amb el cor trencat i amb necessitat d'agafar aire després

d'haver perdut dues finals de *play-off* consecutives en l'últim sospir.

Els propietaris blanc-i-vermells volen accentuar el projecte, que no pensa fer cap pas enrere. No va passar amb el descens de Primera a Segona, en què tenir el pressupost més gran de la segona categoria del futbol estatal no va ser prou per tornar a l'elit. Tampoc va passar l'any passat, en què la plantilla va patir una forta sasejada i l'economia encara tremola. Tampoc passarà aquest 2021/22, en què el Girona espera donar a Michel prou motius perquè no tingui cap queixa. Michel ja sap que el vestidor, malgrat no tenir el caixet d'altres cursos, serà un vestidor sa i amb talent. Francisco va fer bona feina i l'herència es manté viva.

Michel era la primera opció del Girona després de l'adeu de Francisco

El vestidor, malgrat no tenir el caixet d'altres cursos, serà jove i amb talent

Serà el Girona dels joves, el Girona que es vol menjar el món. El Girona d'Arnau i Terrats. També el de Cristhian Stuani. I tant de bo sigui el d'Aday, Juanpe, Gumbau i Mamadou Sylla, peces llamineres en el mercat, però molt vinculats

emocionalment a Montilivi. Aquesta, i no cap altra, és la gran virtut que tindrà Michel a la seva disposició: el compromís. Sobretot, després de l'enèsim punyal a l'ànima. Com més dificultats ha patit el Girona, més s'ha unit. Aquest any tampoc hauria de ser diferent.

Dilluns, retorn a la feina

Això no vol dir que Michel Sánchez parli obertament de l'ascens a Primera. Si ha d'arribar, ja arribarà. Ja s'ha comprovat amb Francisco, que com menys se'n parlava més a prop el va tenir. I amb Unzué al contrari, que de tant recordar la paraula les ments de tots es van acabar desgastant. Michel tindrà recursos i s'haurà de posar a treballar immediatament, gestionant el futur d'un grup que canviarà. A totes les baixes que hi hagi cal sumar-hi què fer amb els cedits que tornen. Àlex Gallar podria ser important, perquè amb Francisco no s'hi entenia i va haver de marxar. Si el Girona el recupera, serà un reforç important.

Els gironins es posaran en marxa dilluns, el primer dia a la feina. Ho faran amb les típiques proves de l'estrena, abans de posar-se a córrer l'endemà. Un estiu més, no hi haurà estada de pretemporada. Queda molt lluny quan viatjava a Manchester sentint-se una estrella. No és per no estar-hi convidat, però, és la maleïda pandèmia. Un altre any serà. De moment, l'únic partit programat és contra el Barça, el dia 24 al Johan Cruyff, en què se suposa que serà el debut de Michel Sánchez a la banqueta del Girona.

LA GUANTERA

JOSEP LLUÍS MERLOS
 PERIODISTA

Fiddle i Symphony 125: funcionals i SYMplement lògics

A la recerca de les millors solucions per a les necessitats de mobilitat dels seus usuaris, la marca taiwanesa SYM disposa d'una gamma d'escúters molt àmplia per al mercat d'aquí. Els responsables d'importar aquests productes, Motos Bordoy, han apostat per desplegar un catàleg en què alberguen sota un mateix segell sis categories d'escúters diferents, representades a través de vuit models que es declinen amb dinou versions per triar. Ara han fet un pas més amb la incorporació de dos productes molt interessants, tant per preu com per garantia i prestacions: el Fiddle i el nou Symphony SR125.

Amb unes llantes de 16 polzades, la nova versió del Symphony SR (que substitueix l'anterior model, l'S) respon a la voluntat de gairebé un de cada quatre compradors d'escúters d'una mostra d'unes 24.000 unitats anuals que –sobretot a Catalunya– busquen productes equipats amb roda *alta*, per la seguretat que aquesta característica els transmet. En el cas del Fiddle, amb roda de 12 polzades, SYM ha creat un producte pensat per plantar cara als diferents *revivals* que Piaggio ha fet del seu model més popular: la Vespa. I la veritat és que han aconseguit superar la moto italiana, que, tot i continuar tenint una gran personalitat, tecnològicament ha quedat molt superada i, sobretot, perd molt en la comparativa pel preu que té.

Pel que fa a la Symphony, tot i que el catàleg de SYM ja incloïa aquest model, ara ha estat exhaustivament remodelat, i la totalment nova SR125 –que és la versió més econòmica de totes les alternatives de 125 d'aquesta gamma– s'afegeix a les Symphony 50 i 125, ST 125 refrigerada per aigua, i les Cargo –destinades a un ús més comercial– disponibles en les dues cilindrades. Els potencials conductors d'una Symphony troben la resposta més adequada al que necessiten en aquest model (la funcionalitat) més que no pas en el Fiddle, en el qual prima el disseny més sofisticat.

La Symphony i la Fiddle al passeig de Llafranc. MOTOS BORDOY-SYM

Els dos models venen equipats amb el mateix motor: un propulsor que segueix la normativa Euro5, que regula les emissions de CO₂, i que ara ofereix més prestacions tot i que el consum i el caràcter sostenible han millorat molt a pesar de l'exigència severa d'aquesta regulació. L'homologació ecològica en qüestió també afecta el motor de 50 cc, que ara equipa injecció electrònica en lloc de l'obsolet carburador.

El nou Symphony del vuitè de litre ha millorat la potència (de 10 a 11,4 CV) i la capacitat de resposta (amb un parell motor ara de 10,3 Nm). El preu entre la 50 i la 125 és molt pròxim, amb només 300 euros de diferència entre la *petita* i la *grossa*. Però, tant per tant, si no estem limitats per la llicència de conduir que tinguem, la millor opció és sempre

la de 125, que, a més, està coberta per una garantia de 5 anys.

Hem tingut l'ocasió de fer quilòmetres amb la Symphony i amb la Fiddle de 125 per carreteres comarcals i per localitats de l'interior, i tant un model com l'altre fan la seva funció amb solvència. Destaca la suavitat del seu motor, que utilitza diverses tecnologies per reduir els fregaments interns, i això es nota força en aquest comportament amable.

Estètica i practicitat

La línia retro del Fiddle (2.699 €), amb el llum frontal totalment rodó –al gust del mercat europeu–, crida força l'atenció. Tot i que l'estètica està per damunt de tot en aquest escúter, té molts detalls força pràctics: forat per a un casc integral sota el seient, presa

USB 2.0, situació del tap de la gasolina. La seguretat ve garantida pels frens de disc davant i darrere i la frenada combinable CBS. Però, a banda del motor, cal fer esment de les mides (molt apropiades per a usuaris i usuàries de poca alçada) i de la lleugeresa del conjunt, que li aporta molta agilitat i maniobrabilitat. Tant aquesta moto com la Symphony disposen d'una caixa *topcase* (que, personalment, crec que espantalla l'estètica del conjunt) amb una capacitat de 33 litres.

El Symphony (2.499 €) disposa d'il·luminació led, un dipòsit de gasolina de gairebé 5 litres de capacitat i un pes molt contingut que li permeten moure's molt bé en ciutat... però també per carretera, un àmbit en el qual es desenvolupa molt i molt bé. —

Gil Membrado: córrer ral·lis... amb 13 anys!

J.L.M.
BARCELONA

Si fa pocs dies us explicàvem la història de Sobieslaw Zasada, que amb 91 anys va participar en el Ral·li Safari, a Kènia, puntuable per al campionat mundial (i que no va poder acabar per un problema mecànic al cotxe a causa de la dificultat extrema de la prova), aquest cap de setmana us portem un cas situat als antípodes del pilot polonès.

L'osonenc Gil Membrado, de 13 anys, va debutar el cap de setmana passat en una cursa internacional, concre-

tament al Ral·li Liepaja, puntuable per al Campionat d'Europa.

La legislació espanyola, i les normes de la federació estatal d'automobilisme, impedeixen que un pilot de la seva edat pugui competir en carreteres obertes al trànsit convencional. Per aquest motiu, les persones que tutel·len la trajectòria esportiva de Membrado –entre ells el seu pare, excampió de Catalunya de ral·lis, però també l'excorredor Dani Balasch i Juanjo Lacalle, que va ser mànager ni més ni menys que de Carlos Sainz– van decidir que Gil Membrado s'estrenés a Letònia, país on fora dels trams condueix el seu copilot Ro-

gelio Peñate i a les cronometrades és el català qui agafa el volant.

La federació d'aquell país va obligar Membrado a participar en les dues primeres jornades de la cursa de l'europeu per poder-li concedir la llicència necessària per fer la resta de les cites del seu campionat nacional. I la veritat és que el jove pilot del RACC va superar l'examen amb escreix, ja que no només va completar l'examen amb seguretat, sinó que en gairebé en tots els trams que va disputar va estar fregant els llocs d'honor de la seva categoria amb el Peugeot de l'equip ASRT i el suport de l'estructura catalana PCR.

Després de l'experiència, Membrado seguirà corrent en terres bàltiques i a primers d'agost participarà en el Samsonas Rally sense cap mena de limitació, tot i la seva joventut i precocitat. —

Gil Membrado competint al Ral·li Liepaja. FOTODESPORT

Estils

LAIA BELTRAN
BARCELONA

Les cantants Rihanna i Beyoncé, la dissenyadora de moda Victoria Beckham, la jove actriu Millie Bobby Brown i les *influencers* Kim i Kylie Kardashian només són algunes de les celebritats planetàries que han decidit crear la seva pròpia marca de cosmètica. I és que el món dels tractaments de bellesa i el maquillatge és un pastís tan dolç i tan rendible que encara té marge de creixement més enllà de les marques clàssiques del sector (L'Oréal, Estée Lauder, Shiseido...), de les grans firmes de moda (Chanel, Dior, YSL...) i també de les maquilladores professionals que fins i tot han creat imperis amb el seu nom de pila, com ara Bobbi Brown, Pat McGrath i Laura Mercier. ¿I sabeu quina és la cirereta vermella i apetitosa que corona aquest desitjat pastís? El pintallavis.

El clàssic

El vermell intens continua sent el rei indiscutible dels colors per a llavis tot i l'augment d'oferta dels últims anys

Segons un estudi de Grand View Research, el mercat global dels pintallavis va facturar 9.700 milions de dòlars només el 2018 i preveia un augment d'un 7,4% fins al 2025. L'informe també assenyalava la Gran Bretanya, Alemanya, França, Itàlia, Polònia i Espanya com els mercats estrella d'Europa, tot i que la clau del creixement es trobava en les economies emergents del Sud-est Asiàtic. Als Estats Units els pintallavis també són un fenomen de masses, fins al punt que el 29 de juliol se celebra el National Lipstick Day. Segons dades dels organitzadors, el 80% de les nord-americanes se'ls pinten regularment, i es gasten una mitjana de 1.780 dòlars en pintallavis al llarg de tota la seva vida. ¿Es veu així la magnitud del negoci?

Totes les opcions

De fet, el ventall d'opcions que ofereix el sector és inabastable: hi ha pintallavis de barra, amb *stick*, en pols i en crema, amb acabat mat o brillant, amb efecte volum... La carta de colors també és pura fantasia: més enllà dels tons clàssics -vermellosos, rosats, morats i ataronjats- també hi ha marrons, blaus, negres i metàl·lics. Però hi ha un color que és el rei indiscutible: el vermell intens, ardent, passional. Uns llavis pintats d'aquest vermell són una carta de presentació. Almenys així ho creia la dissenyadora Coco Chanel, que considerava que no hi havia millor arma de seducció. Aquest va ser precisament el paper que les revistes de moda dels anys 20 i 30 van atorgar a uns llavis vermells i que ha perdurat fins avui:

Pintallavis: l'arma de seducció per excel·lència

Tot i la pandèmia i la (semi)obligatorietat de la mascareta, aquest complement resisteix com a símbol de poder, feminitat i negoci

GETTY

eren sinònim de misteri i de sensualitat. Era una manera de mostrar-se sexual sense ni tan sols obrir la boca. Les dives dels anys daurats de Hollywood van reforçar encara més aquesta associació entre pintallavis, seducció i feminitat. Potser no et podies convertir en Jean Harlow o en Marilyn Monroe o en Rita Hayworth, però bé que et podies pintar els llavis de color vermell com elles.

Segons explica la maquilladora Lisa Eldridge en el seu fascinant assaig *Face paint*, els antropòlegs tenen evidències de l'existència de "cosmètics prehistòrics" gràcies a les restes d'oligist, un mineral amb un alt component d'òxid de ferro que s'ha trobat en coves sud-africanes on no hi ha pintures, de manera que dedueixen que servien per decorar cares i cossos humans. També està documentat l'ús del pintallavis en moltes civilitzacions antigues, especialment la sumèria i l'egípcia, però també la grega, la romana i la xinesa. Encara ara, moltes tribus primitives de l'Amazones, del Sud-est Asiàtic i de l'Àfrica Central es decoren la pell. Com sosté Eldridge, maquillar-se pot arribar a ser una necessitat humana tan important com menjar o dormir. Avui mateix i també fa milers d'anys.

Al llarg dels segles l'ús del pintallavis ha tingut diferents usos. L'Església catòlica el va arribar a prohibir perquè l'associava dimoni i, tot i convertir-se en un distintiu de les prostitutes, també el van utilitzar reines com Elisabet I, que al segle XVI va marcar tendència. De fet, aquesta monarca anglesa es va inventar la seva pròpia recepta a base de goma aràbiga, clara d'ou, llet de figa i pols de cotxinilla, un ingredient molt preuat, exòtic i caríssim, i potser per això considerava que era màgic pintar-se'ls de vermell. El 1912 les sufragistes nord-americanes també van fer ús del pintallavis com a símbol d'emancipació, i als anys 30 Salvador Dalí va inspirar-se en la molsuda boca de l'actriu Mae West per dissenyar el mític sofà en forma de llavis que es va convertir en un dels símbols del surrealisme.

Història

La reina Elisabet I al segle XVI es va inventar una recepta casolana per fer-se els seus propis pintallavis

En plena Segona Guerra Mundial i en un context d'economia de mínims, Winston Churchill va prohibir la producció de mitges de niló a favor dels paracaigudes, però va mantenir la dels pintallavis perquè creia que feien pujar la moral dels soldats. I en això li va donar la raó la mateixa Marilyn Monroe quan el 1954 va entretenir les tropes nord-americanes destacades a Corea enfundada en un cenyidíssim vestit morat... i els llavis ben vermells. ■

Gent

TEXT:
JOAN CALLARISSA

Com te'ls pintaràs aquest estiu?

“Encara veig molta gent pel carrer amb mascareta, però sí que es nota que hi ha ganes de tornar a la normalitat, i això també vol dir pintar-se els llavis”, assegura Miguel Álvarez, maquillador oficial de YSL Beauty per a Espanya i responsable de la imatge de la cantant Aitana, la nova ambaixadora d'aquesta marca de bellesa en substitució de l'actriu Esther Expósito. “Uns llavis vermells sempre són uns llavis vermells, però els colors de tendència per aquest estiu són uns vermells més càlids, amb una mica de pigment groc per aconseguir tonalitats més ataronjades o préssec”, sosté Álvarez, que té idealitzats els llavis vermells de Marilyn Monroe. “Ara també es porten amb un acabat *nude* i perfilats amb un llapis marró. I a mi pintats així m'encanten!”, assegura el maquillador de confiança de Paula Echevarría i responsable del *make up* de l'actriu asturiana en la nova campanya de Hawkers, en què els seus llavis ressalten tant o més que les mateixes ulleres de sol.

Llarga vida al pintallavis!

La companyia WGSN és un dels gegants en predicció de tendències, i en els seus informes s'hi emmirallen moltes empreses que volen anticipar els gustos dels clients. Amb la vista posada en el 2022, la divisió de bellesa de WGSN va publicar fa uns mesos un informe sobre el futur dels pintallavis on detallava com la pandèmia havia afectat l'ús d'aquest cosmètic. Els resultats són esperançadors: portar mascareta no serà un impediment per pintar-se els llavis perquè les consumidores buscaran la manera d'adaptar-s'hi. Com? Buscant productes que els garanteixin una aplicació fàcil i també una bona fixació del color. De fet, la recerca a Google de l'expressió “*non sticky lip gloss*” (“lluientor de llavis no enganxosa”) va créixer un 90% durant l'últim trimestre del 2021. Segons el mateix informe de WGSN, també tenen bones expectatives els pintallavis que donen hidratació extra, ja que la mascareta els resseca molt. Per aquesta raó també preveuen l'èxit d'olis i barres labials hidratants, i encara més si porten algun pigment que els doni una mica de color.

Shakira argumenta que vivia a les Bahames

La defensa de **Shakira** va intentar desmuntar l'acusació de frau fiscal dijous adduint que la cantant disposava d'un certificat de residència permanent a les Bahames i que fins al 2015 la seva presència a Espanya no va superar els 183 dies anuals que l'obligaven a tributar-hi. Segons Efe, un pèrit designat per la defensa de l'artista i un inspector de l'Agència Tributària van comparèixer dijous davant la titular del jutjat d'instrucció número dos d'Esplugues de Llobregat, que la investiga per presumpte frau de 14,5 milions d'euros entre els anys 2012 i 2014.

La querella de la Fiscalia es basa en informes de l'Agència Tributària que sostenen que la cantant va eludir el pagament d'impostos a la hisenda espanyola simulant que no residia al país i ocultant la seva renda a través d'un entramat societari amb seu en paradisos fiscals. El tècnic d'Hisenda i el pèrit fiscal designat per Shakira han declarat conjuntament davant la jutge i han contraposat les seves tesis.

La defensa de l'artista colombiana argumenta que durant els exercicis investigats –quan ja era parella del

blaugrana **Gerard Piqué**– disposava d'un certificat de residència permanent a les Bahames, una acreditació que els inspectors de l'Agència Tributària no reconeixen a l'efecte de residència fiscal. A partir d'aquí, les discrepàncies entre Hisenda i el pèrit de la defensa s'han centrat en la metodologia per comptabilitzar els dies.

Els inspectors de l'Agència Tributària compten com a estada a Espanya no només els dies en què està acreditada la seva presència al país, sinó també les absències esporàdiques de l'artista amb motiu dels seus viatges a l'estranger i, amb aquests càlculs, consideren que va superar els 183 dies de residència.

Per contra, el pèrit de la defensa manté que aquests dies d'absència esporàdica no s'han de comptabilitzar com a temps de residència a Espanya. Segons Efe, mes enllà dels dies de residència efectiva, no és objecte de discussió judicial ni la quota defraudada –que la cantant ja ha retornat a Hisenda– ni l'entramat d'empreses domiciliades a les illes Verges britàniques, les illes Caiman, Malta, Panamà i Luxemburg.

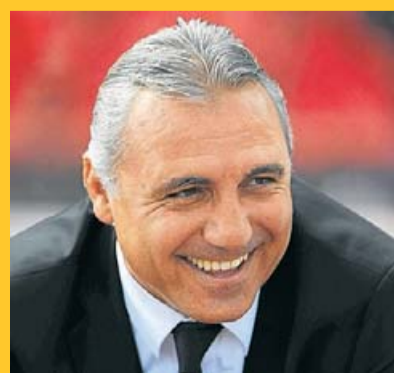
Cosby, decidit a rendibilitzar el seu escàndol

El còmic **Bill Cosby** té intenció de tornar als escenaris després d'haver sortit de la presó arran d'un acord civil del 2005 que invalida el judici en el qual va ser considerat culpable d'abusos sexuals. D'aparença física està exultant. D'estat mental està exultant. De sentiments i humor està exultant”, va assegurar el representant artístic de Cosby, **Andrew Wyatt**, al diari *Los Angeles Times*. Segons Wyatt, el còmic de 83 anys vol actuar als Estats Units, al Canadà i al Regne Unit i també pretén encapçalar una campanya per la “reforma de la justícia” i del “sistema penitenciari” basada en les seves pròpies experiències.

El 2018 Cosby va ser sentenciat a presó després que un jutge de Pennsilvània el considerés culpable d'un delictes d'abusos sexuals contra la canadenc **Andrea Constand** i es va convertir en el primer famós empresonat en l'era del Me Too. La setmana passada el Tribunal Suprem de l'estat de Pennsilvània (EUA) va anul·lar aquesta condemna de Cosby, que va reconèixer els fets i va indemnitzar la víctima. Més enllà del seu retorn als escenaris, el còmic intentarà rendibilitzar l'atenció mediàtica que ha rebut el seu cas amb un llibre en què narrarà el seu pas per la presó, així com les estratègies utilitzades pels seus advocats. A més, segons *Los Angeles Times*, també prepara un documental de cinc episodis sobre la seva vida.

L'exblaugrana Hristo Stòitxkov, nou mestre cerveser de Moritz

Moritz acaba de llançar la seva nova campanya per a la cervesa Moritz 7, una cervesa amb més caràcter i la primera *lager* 100% malta de la cervesera catalana. La campanya té com a protagonista Hristo Stòitxkov, recordat pel seu bel·ligerant caràcter i que en aquesta ocasió exerceix com a mestre cerveser del tanc 8 de la firma. Per a la campanya, Moritz ha confiat amb l'agència DDB, que es converteix així en el nou soci creatiu de la marca.

“El nostre objectiu és que la gent conegui i tasti el caràcter de Moritz 7. En aquest cas, de la mà d'un mite de Barcelona com Hristo Stòitxkov i utilitzant el to humorístic que ens caracteritza”, explica el director de màrqueting de la cervesera, Sergi Martínez. La campanya aborda el perquè del nom de la seva última creació, Moritz 7. Per fer-ho, entra en el terreny de l'humor i del surrealisme explicant petites llegendes urbanes sobre el màgic origen del seu nom.

Mèdia

SÈRIES

La increïble història de l'espia russa que va inspirar 'The Americans'

Elena Vavilova i el seu marit, Andrei Bezrúkov, van treballar durant dècades com a agents infiltrats

NÚRIA JUANICO LLUMÀ
BARCELONA

Elena Vavilova (Tomsk, Rússia, 1962) era una estudiant d'història d'una universitat siberiana quan li van proposar entrar al KGB. No va dubtar ni un segon a respondre. "Va ser una decisió emocional, basada en un pensament: encara teníem molt present la Segona Guerra Mundial, i no volia que el meu poble tornés a patir un conflicte tan terrible. No m'esperava que em convidessin a entrar als serveis secrets, però quan un agent del KGB se'm va acostar i m'ho va preguntar, de seguida vaig contestar que sí. Vaig pensar que seria una manera de protegir el meu país i assegurar-me que no hi hagués cap altra guerra", explica al'ARA Vavilova. Aleshores tenia 21 anys i una idea vaga sobre què era ser una espia, basada sobretot en les pel·lícules i les sèries de televisió. "Era una mica immadura i em sentia orgullosa que m'haguessin triat a mi per damunt de tanta altra gent", recorda. En aquell moment no ho sabia, però la seva vida estava a punt de canviar radicalment.

Durant més de dues dècades, Vavilova va exercir com a agent secret als Estats Units juntament amb el

seu marit, Andrei Bezrúkov. Tots dos eren el que s'anomenava espies il·legals: van inventar-se identitats falses i tenien feines tapadora, però en realitat treballaven recopilant informació i vigilants persones per al govern soviètic. La seva història, tan plena de girs de guió com la d'un thriller trepidant, va servir d'inspiració per a *The Americans*, una de les sèries d'espies de més prestigi, que està disponible a la plataforma Amazon Prime Video. Anys després de totes aquelles vivències, Vavilova ha bolcat els seus records a *El secret de la clandestina* (Símbol Editors), una novel·la autobiogràfica que treu a la llum les incògnites d'una de les espies russes més importants dels últims temps. En castellà, el llibre està publicat per Roca Editorial amb el títol *La mujer que sabe guardar secretos*.

"Ser espia no és ni tan excitant ni tan glamurós com es veu a les pel·lícules. Nosaltres érem espies profunds, havíem de passar completament desapercibuts. És una feina tediosa, molt intel·lectual, has de ser molt pacient. Aconseguir aproximar-se a una persona sense aixecar sospites pot durar mesos, l'èxit mai és immediat. Els espies no som gent rica que sedueix fàcilment la persona adequada o que salta a les

01. Elena Vavilova ha publicat les seves memòries.

SÍMBOL EDITORS.

02 i 04. Dues fotografies de l'arxiu personal d'Elena Vavilova. En la de baix, amb el seu marit, Andrei Bezrúkov.

ELENA VAVILOVA

03. La família protagonista de la sèrie *The Americans*.

FOX

teulades dels edificis amb helicòpters", diu Vavilova. Ara recorda aquella època amb orgull i amb nostàlgia, però arribar-hi no va ser fàcil. Abans de marxar de Rússia per infiltrar-se, tant ella com el seu marit van haver de passar un llarg i estricta període d'entrenament. Van aprendre tècniques d'observació, de defensa personal i de vigilància: feien recorreguts a peu per diferents districtes de Moscou (independentment de la meteorologia, en dies assolellats però també en plena nevada) i havien de descobrir agents encoberts que els seguien, com també recordar tots els detalls de les persones amb qui s'havien creuat.

L'entrenament també va consistir en desxifrar missatges secrets i comunicar-se en codi. Però el més difícil, segons Vavilova, va ser haver d'aprendre anglès i francès i aconseguir una pronúncia perfecta, com si fossin els seus idiomes materns. En paral·lel, van haver d'interioritzar tota la cultura dels països occidentals, que desconeixien completament. "Durant l'època soviètica ens trobàvem darrere del Teló d'Acer. No hi havia cap connexió amb Occident, pràcticament mai vàiem estrangers. Imagineu-vos com va ser haver d'aprendre l'idioma i la cultura fins al punt que fos-

sin creïbles com a propis", explica l'exespia. Gestos tan habituals a Europa com fer el senyal de la creu a l'entrar en una església o saber com reclinar el seient d'un avió van ser, per a ells, assignatures indispensables per a la seva nova feina.

El matrimoni de postal

Les primeres missions del matrimoni van tenir lloc a la República Txeca i al Canadà. A principis dels 90 ja havien demostrat profusament la seva habilitat per infiltrar-se en diverses institucions, aconseguir informació confidencial i enviar-la a la Unió Soviètica. Va ser aleshores quan els van traslladar als Estats Units, on desenvoluparien la seva missió més llarga i profunda. Elena Vavilova es va convertir en Tracey Lee Ann Foley, i Andrei Bezrúkov va adoptar el nom de Donald Heathfield. Eren, suposadament, un matrimoni canadenc que s'havia traslladat als Estats Units. Ella treballava com a agent immobiliària i ell era consultor d'una empresa amb una àmplia cartera de clients. Establerts a Boston, els espies vivien en una bonica casa als afores de la ciutat, on van tenir dos fills. Eren la postal perfecta d'una família nord-americana cosmopolita, educada i amb una vida social exemplar.

**'SECRET STORY',
EL NOU 'REALITY'
DE TELECINCO**

Mediaset ha endarrerit el retorn de *Gran Hermano vip* i en el seu lloc estrenarà *Secret story. La casa de los secretos*, un nou *reality* "en què els secrets marcaran el

ritme de la convivència". Es tracta d'una adaptació d'un format francès en què diversos concursants conviuen en una casa amb un doble objectiu: que no es reveli el

seu secret i descobrir els secrets que guarden els seus companys. A França es va estrenar el 2007 i se n'han emès 11 temporades ininterrompudament.

Però en realitat es dedicaven a fer-se propers a certes persones, entrar en les seves vides com a bons amics i, després, treure'ls informació per enviar-la a Rússia sense que ells se n'adonessin. La clau, diu l'exespia, era aconseguir "ser molt amable i agradable" per aconseguir que la gent confiés cegament en ells.

"A poc a poc et vas acostumant a la teva nova identitat. L'èxit de la missió depenia de com de bé desenvolupàvem el nostre paper. No es tracta de canviar la teva personalitat, sinó de crear una història i assumir-la com a pròpia. Buscàvem la que podia haver sigut la nostra casa d'infantesa o la nostra escola i les incorporàvem a aquest relat. Al cap dels anys, ho havia interioritzat tant que barrejava el meu passat i pensava que alguns d'aquells records inventats eren reals", subratlla Vavilova. Sense la ferma convicció que el que estava fent era útil per al país, afegeix, no haurien pogut tirar endavant.

Ser espia va suposar "haver de fer sacrificis", com ara ocultar la seva identitat real als fills –que no la van descobrir fins que van tornar a Rússia, fa onze anys– i estar pràc-

ticament incomunicats amb els seus pares, que creien que Vavilova i Bezrúkov treballaven d'interprets de rus als EUA. "El meu marit ho portava millor, però per a mi era molt complicat emocionalment. El contacte amb les nostres famílies era mínim, un cop o dos l'any. No els podia trucar o escriure mai directament. Per l'aniversari dels meus fills enviava un missatge en codi secret. A Rússia un agent el descodificava i el transmetia als meus pares", recorda.

Ser invisible per complir la missió

Quan Vavilova veu com l'Elizabeth i en Philip Jennings es disfressen per complir una missió, somriu per sota el nas. Els magnètics protagonistes de *The Americans* difereixen força del seu dia a dia com a espies, en què no hi havia ni violència ni bigotis ni nassos falsos. "Es tractava de ser invisible. Imagina't que començo a posar-me perruques i ulleres per canviar d'aparença i, de sobte, em trobo algú que em reconeix en una part diferent de la ciutat. Hauria sigut terrible", diu Vavilova. Tenir un agent de l'FBI de veí, tal com passa a la sèrie amb el perso-

natge de l'Stan, també resulta impensable per a l'exespia. "Em sembla extremadament arriscat. Hauríem buscat un pretext ràpidament i ens hauríem traslladat. Els nostres caps de Moscou no haurien permès mai que seguíssim al mateix lloc", explica.

En canvi, Vavilova lloa la sèrie per haver aconseguit captar amb destresa total l'atmosfera que envolta la vida dels espies i, sobretot, el vessant més psicològic. "Mostren molt bé que els espies convivim amb l'estrès constantment però alhora experimentem diverses emocions. Durant el dia a dia hi ha tensions, i a vegades discussions amb la parella, com també molta preocupació pels fills, sobretot quan les coses no anaven com estava previst. Al capdavall, els espies som persones com tothom", apunta.

La tornada del matrimoni a Rússia va ser sobtada i dolorosa. El 2010 l'FBI va detenir 10 espies russos en una operació que va anomenar *Ghost Stories* (Històries Fantasma). Dos d'ells eren Vavilova i Bezrúkov. "Nosaltres no vam cometre cap error, vam ser víctimes d'una traïció. Un dels agents va entregar les nostres identitats a les autoritats nord-americanes", subratlla. Després d'un temps a la presó, van tornar a Rússia gràcies a un intercanvi d'espies entre Washington i Moscou. Allà, però, començava un nou períple: els seus fills, de 16 i 21 anys, no només acabaven de descobrir que els seus pares eren espies sinó que s'havien d'integrar a un país que els resultava completament aliè, i del qual no coneixien ni l'idioma. Fa cinc anys, i després d'una aferrissada batalla als tribunals, els nois van recuperar la nacionalitat canadenca, que se'ls havia retirat amb la detenció dels seus pares. —

Cinc sèries imprescindibles sobre espionatge

'Deutschland 83' (Movistar+)

Ambientada a Berlín el 1983, aquesta ficció acompanya un guàrdia de la frontera de la República Democràtica Alemanya anomenat Martin Rauch. L'home serà reclutat per l'HVA amb l'objectiu que s'infiltrés a la República Federal Alemanya. La divisió del país en dos i les diferències entre una part i l'altra centren la trama de la sèrie, que té dues temporades més: *Deutschland 86* i *Deutschland 89*.

'El infiltrado' (Amazon)

Tom Hiddleston i Hugh Laurie protagonitzen aquesta adaptació de la novel·la de John Le Carré, profundament guardonada amb premis com dos Emmy i tres Globus d'Or. La minisèrie, de vuit episodis, relata com un agent del servei d'intel·ligència de Sa Majestat s'infiltra en una banda de contraban d'armes per enxampar-la. Però aproximar-se a un criminal no surt mai gratuït, especialment si hi ha un triangle sexual al darrere.

'The Looming Tower' (Amazon)

Basada en la novel·la homònima de Lawrence Wright, *The Looming Tower* se situa just abans dels atemptats de l'11-S per imaginar què podria haver passat abans de l'atac. Amb Peter Sarsgaard i Jeff Daniels com a actors principals, la sèrie navega pels conflictes i les velles rivalitats entre la CIA i l'FBI alhora que reflecteix la creixent amenaça d'Al Qaeda quan el grup encara no era gaire conegut.

'Counterpart' (HBO)

El magnètic J.K. Simmons encapçala una sèrie que combina amb habilitat ciència-ficció i espionatge durant la Guerra Freda. El protagonista és un oficinista amb una vida aparentment gris que s'encarrega de desxifrar missatges encriptats. Però un dia fa una descoberta extraordinàriament inquietant: existeix una versió d'ell mateix millorada i un món paral·lel amb una porta a l'edifici on treballa.

'Homeland' (Netflix)

La història de Carrie Mathison –i la seva tortuosa relació amb el sergent Brody als inicis de la sèrie– ja s'ha convertit en un clàssic per als amants de les ficcions sobre espies. Estrenada el 2011 i protagonitzada per l'actriu Claire Danes, la ficció segueix una peculiar i intel·ligentíssima agent de la CIA en diverses missions per combatre el terrorisme. Després de vuit temporades, *Homeland* va posar punt final l'any passat.

04

EL RADAR

L'esportista conduirà un programa d'entrevistes i tindrà una sèrie documental. ATRESMEDIA

El futbolista Joaquín Sánchez serà presentador d'Atresmedia

Joaquín Sánchez aterra a Atresmedia. El popular futbolista ha tingut des de sempre un idil·li amb la petita pantalla, que ara agafa més envergadura. A Joaquín ja se l'ha vist com a convidat en diferents programes en els quals ha aconseguit captar l'atenció del públic, i ara farà el pas definitiu de la mà del grup mediàtic d'Antena 3. Ho farà amb dos projectes en què ell és el gran protagonista: *Joaquín, el principiante* -un programa d'entreteniment i entrevistes- i una sèrie documental sobre la seva trajectòria dins i fora dels terrenys de joc. Tots dos projectes estan produïts per Atresmedia TV en col·laboració amb Proamagna.

En cada un dels programes d'entrevistes, un professional molt conegut i respectat ajudarà Joaquín a desvelar tots els secrets de la seva feina. L'esportista coneixerà la vida de diferents cantants, actors, cuiners, presentadors, celebritats i esportistes d'altres disciplines. "He participat en molts programes de televisió, però res és comparable amb la il·lusió que et produeix conduir el teu propi programa", diu Sánchez, que és el jugador que més partits ha disputat en tota la història de la Lliga. —

La cadena de supermercats diu que cada cop els clients busquen més els formats digitals. LEON NEAL / GETTY

El gegant britànic Sainsbury's deixa de vendre cedés i devedés

Un nou clau en el taüt de l'entreteniment en format físic. La cadena de supermercats Sainsbury's, una de les principals al Regne Unit, ha decidit que ja no vendrà ni cedés ni devedés als seus establiments. "Els nostres clients cada cop se'n van més a l'online, així que anirem reduint fins a zero la presència de cedés i devedés, de manera que podrem dedicar més espai al menjar i a productes com roba o estris per a la llar", deia un representant del gegant de la distribució a BBC News.

Això sí, els vinils sobreviuen a aquesta purga. De fet, al Regne Unit les vendes en aquest format de música van ser el 2020 les més altes des de principis de la dècada dels noranta. De moment, la resta de supermercats britànics, com Tesco, Asda o Morrisons, no s'han pronunciat sobre els discos i les pel·lícules en format físic. L'any passat es van vendre cedés per valor de 115 milions de lliures, un mínim històric des de l'emergència d'aquest format. —

L'ARA RECOMANA

TV3 22.10

'Preguntes freqüents'

Cristina Puig entrevistarà Carmen Cabezas, secretària de Salut Pública, i el doctor Robert Güerri, coordinador de la unitat covid de l'Hospital del Mar, en ple ascens exponencial del covid-19 per saber si cal aplicar noves restriccions i quin paper hi té la vacunació. També conversarà amb Rosa Maria Calaf i Txell Feixas, dues generacions de corresponsals que explicaran com és la vida d'un periodista lluny del seu país i en zones de conflicte.

INFORMACIÓ SERVIDA PER ONEDATA

TV3

06.00 **Notícies 3/24.**

12.10 **Adolescents XL** (Actualitat). Presentadors: Roger Carandell, Juliana Canet. Selecció de les entrevistes més destacades i els millors moments del programa que s'emeten diàriament a l'emissora de Catalunya Ràdio.

13.10 **TV3xunTUB** (Entreteniment). Núria Vilanova és la presentadora de l'InfoK i ha trobat una estona del seu informatiu infantil diari per gravar la seva story en el programa. Ha confessat la seva passió per l'aigua i la natació, com li agrada treballar amb nens i que poc que li agraden les olives.

13.45 **Zona zàping** (Zàping). El programa compta amb la participació d'Els Amics de les Arts, que posen música al Top 1 amb la cançó de l'estiu de TV3 i Catalunya Ràdio, No sé com t'ho fas. A

més, l'Eurocopa de futbol és protagonista del programa, amb l'eliminació de l'equip espanyol i diverses anècdotes. També es descobreix quins problemes té amb la seva cama Josep Maria Minguella, un cotxe que es cola en una cursa ciclista de muntanya, accidents espectaculars en diversos ral·lis i una baralla ridícula entre dos pilots de super-tracks.

14.30 **Telenotícies migdia.** Presentador: Ramon Pellicer. Esports: Artur Peguera.

15.45 **Tarda de cine: De pares a filles.** EUA, 2015. Dir.: Gabriele Muccino. Int.: Russell Crowe i Amanda Seyfried. Història d'amor entre un pare i la seva filla ambientada a Nova York al llarg de 25 anys. La història va de darrere endavant, entre la dècada dels 80, quan Jake Davis, novel-

LA SEXTA 21.00

'La Sexta noche'

El programa d'actualitat presentat per Iñaki López i Verónica Sanz rep com a convidats l'alcalde de Madrid, José Luis Martínez-Almeida; l'empresari hostaler Antonio Catalán, fundador de les cadenes hoteleres NH i AC, i el xef José Andrés, amb dues estrelles Michelin i que ha estat nominat al premi Nobel de la pau per les seves tasques humanitàries. També visitarà el plató el guanyador del *Pasapalabra* Pablo Díaz.

lista guanyador del Pulitzer i vidu, intenta criar la seva filla de 5 anys, la Katie, i el present.

17.50 **Tarda de cine: La malaltia del diumenge.** Espanya, 2017. Dir.: Ramón Salazar. Int.: Bárbara Lennie i Susi Sánchez. L'Anabel va abandonar la seva filla, la Chiara, quan aquesta tot just tenia 8 anys. Trenta-cinc anys després, la Chiara torna amb una petició estranya per a la seva mare: li demana que passin deu dies juntes. L'Anabel veu en aquest viatge una oportunitat per recuperar la seva filla, però no sap que la Chiara té un propòsit ocult i que s'haurà d'enfrontar a la

decisió més important de la seva vida.

19.55 **Atrapa'm si pots** (Concurs). Programa de preguntes i respostes que convida l'espectador a participar des de casa seva.

21.00 **Telenotícies vespre.** Presentador: Ramon Pellicer. Esports: Artur Peguera.

22.10 **Preguntes freqüents** (Actualitat).

01.55 **Copa América** (Esportiu) Brasil-Argentina. Final. Es juga la final de la Copa América amb el gran clàssic del futbol sud-americà, un Brasil-Argentina o, el que és el mateix, el duel entre Neymar i Messi. Comentaristes: Jordi Sunyer i Javier Saviola. Des de l'Estadi de Maracanã. En directe.

04.00 **Rumba a l'estudi.**

SUPER3/33

06.00 **Quin crac, l'Angelol!**

06.50 **Dot.**

07.11 **El dia que el Henry va conèixer...**

07.33 **Comptem amb la Paula.**

07.54 **Leo, el guardabosc.**

08.34 **El Mic i els seus amics.** Juguem amb la sorra.

09.00 **Manduka.** Xocolatada tropical-Nebula.

09.25 **Zoom, el dofí blanc.**

10.02 **La família del Super3.** En Roc és tan Roc.

10.28 **Xavier Enigma i el museu secret.**

10.51 **Robin Hood, el trapella de Sherwood.**

11.26 **Els bons ossos bruns: Un estiu solprenent.**

12.00 **Bestial.** El varà gegant.

12.23 **Siyaya. Veniu a explorar.** Cederberg: La biblioteca secreta.

12.50 **Herois amb cua.** El cangur.

13.16 **Els germans Kratt.**

13.58 **Oddbods.**

14.13 **La Pantera Rosa.**

14.48 **El xai Shaun.**

15.31 **Zoom, el dofí blanc.**

16.27 **El xou de la Pantera Rosa.**

16.48 **La Pantera Rosa.**

17.00 **Robin Hood, el trapella de Sherwood.**

17.34 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.** Miracle Queen: La batalla dels prodigis (II).

17.56 **Prodigiosa: Chibi.** Apreciat desconegut.

17.59 **Perduts a Oz.**

18.43 **Zoom, el dofí blanc.**

19.30 **Jo, Elvis Riboldi.**

20.05 **Les Sisters.**

20.40 **Marika.**

20.58 **D'aventura castigats.**

21.21 **Lucas etc** (Sèrie).

21.45 **Les regles de la Floor.** El musical.

21.55 **Còmics Show.**

23.35 **Cool Hunters.**

01.00 **Còmics Show.**

02.35 **Cool Hunters.**

04.00 **Nens de la ruta de la seda.** Inclou Porto la música a la sang i La sort de la Poonam.

04.40 **L'Amèrica Llatina salvatge.** El Pantanal: El cor salvatge del Brasil.

ESPORTS

09.00 **Santander Golf Tour.**

09.20 **Zona zàping.**

09.55 **Olla de Núria.**

13.05 **Copa América.**

14.45 **Bluebro.**

15.45 **Monster Energy Nascar Cup Series.**

17.15 **Trial França.**

17.45 **NBA.**

17.50 **Custom: prèvia Dark Fest.**

18.00 **X-Games 2019.** Final.

20.55 **CrossFit 2018 Reloaded 5.** Reloaded 6. Reloaded 7. Reloaded 8.

23.50 **Custom: prèvia Dark Fest.**

00.05 **324 Esports.**

00.30 **Monster Jam Indianapolis.**

LA 2 22.00

☆☆☆

'Clara y Claire'

Director: Safy Nebbou / Actors: Juliette Binoche, Charles Berling, François Civil, Nicole García

França, 2019. La Claire és una professora divorciada que s'acosta a la cinquantena. Per xafardejar la vida d'un amant, es crea un perfil fals a Facebook amb una foto d'una noia jove. Així, demana amistat a l'Àlex, amb qui acaba vivint una relació d'amor virtual.

ANTENA 3 22.10

☆☆☆

'Un sueño posible'

Director: John Lee Hancock / Actors: Sandra Bullock, Quinton Aaron, Tim McGraw, Jae Head, Lily Collins

EUA, 2009. Basada en fets reals, explica la història d'un jove negre, Michael Oher. L'adinerada i blanca família Touhy acull el Michael, que no té llar, amb la intenció d'ajudar-lo a aconseguir els seus somnis, un dels quals és triomfar com a jugador de futbol americà.

CUATRO 22.20

☆☆☆

'Fast and Furious 8'

Director: F. Gary Gray / Actors: Vin Diesel, Dwayne Johnson, Jason Statham, Charlize Theron

EUA, 2017. La banda d'atracadors ha sigut exonerada dels càrrecs que tenia en contra i els seus membres viuen una aparent vida normal. La situació es complicarà quan una dona misteriosa sedueixi el Dom per fer un cop més. Ell acceptarà i farà que els seus companys entrin de nou en el món del crim.

TVE-1

- 10.00 Flash moda.
- 10.30 Españoles en el mundo.
- 11.25 Comando actualidad.
- 13.30 Audiencia abierta.
- 14.00 L'informatiu.
- 14.30 Corazón.
- 15.00 Telediario 1.
- 16.00 Tour de France. Carcassonne-Quillan.
- 17.00 Sesión de tarde: Mensaje en una botella. EUA, 1999. Dir.: Luis Mandoki. Int.: Kevin Costner i Robin Wright Penn.
- 19.05 Cine de barrio: Botón de ancla. Espanya, 1961. Dir.: Miguel Lluch.
- 21.00 Telediario 2.
- 21.30 Informe semanal. Inclou La vida online.
- 22.05 Pel·lícula: Gru III, mi villano favorito. EUA, 2017. Dir.: Kyle Balda, Pierre Coffin, Eric Guillon.
- 23.25 Pel·lícula: Festival de la canción de Eurovisión: La historia de Fire Saga. EUA, 2020. Dir.: David Dobkin.
- 01.15 Pel·lícula: Sonrisa de madrugada. Alemanya, 2017.

ANTENA 3

- 08.20 Los más...
- 11.10 Mask Singer: adivina quién canta.
- 13.20 Cocina abierta con Karlos Arguiñano.
- 13.50 La ruleta de la suerte.
- 15.00 Antena 3 Noticias 1.
- 15.45 Deportes.
- 15.55 El tiempo.
- 16.00 Multicine: Suplantación de identidad. EUA, 2013. Dir.: Doug Campbell.
- 17.45 Multicine: Asesinato por amor. Canadà, 2018. Dir.: Curtis Crawford.
- 19.30 Multicine: Hermanas hasta la muerte. Canadà, 2016. Dir.: Curtis Crawford, Anthony Lefresne.
- 21.00 Antena 3 Noticias 2.
- 21.45 Deportes.
- 21.55 El tiempo.
- 22.10 El pel·lícula: Un sueño posible. EUA, 2009. Dir.: John Lee Hancock. Int.: Sandra Bullock i Quinton Aaron.
- 00.45 Pel·lícula: La novia perfecta. EUA, 2017. Dir.: Martin Wood. Int.: Pascale Hutton i Kavan Smith.

CUATRO

- 12.35 Viajeros Cuatro.
- 13.55 Cuatro al día.
- 15.00 Noticias Deportes Cuatro.
- 15.20 Deportes Cuatro.
- 15.25 El tiempo.
- 15.40 Home cinema: Rescate millonario. Regne Unit, 2016. Dir.: Jim Gillespie
- 17.50 Home cinema: Escapada al límite. Rússia, 2019. Dir.: Andrey Simonov.
- 19.35 Cuatro al día.
- 20.30 Basket preparatorios Tokio 2021. Francia-Espanya.
- 22.20 Pura adrenalina: Fast & Furious VIII. Xina, EUA, Japó, 2017. Dir.: F. Gary Gray. Int.: Vin Diesel i Dwayne Johnson. Ara que el Dom i la Letty gaudeixen de la seva lluna de mel, el Brian i la Mia s'han retirat del joc, i la resta de l'equip ja no ha de viure fugint de la llei, tots poden gaudir d'una vida normal.
- 00.55 Pura adrenalina: A todo gas: Tokyo race. EUA, Alemanya, Japó, 2006.

TELE5

- 07.55 Mejor llama a Kiko.
- 08.25 Got Talent España.
- 11.00 Más que coches.
- 12.00 Got Talent España. Momentazos.
- 13.30 Socialité. Programa en què es repassen les notícies de la crònica social i dels famosos en el panorama nacional i internacional gràcies a la feina de reporters i bloguers de renom.
- 15.00 Informativos Telecinco.
- 15.40 Deportes.
- 15.50 El tiempo.
- 16.00 Viva la vida. Repàs dels assumptes més destacables de la setmana. Inclou actuacions musicals i entrevistes en profunditat, en què tant personatges coneguts com convidats anònims expliquen la seva participació en algun fet destacable actual.
- 21.00 Informativos Telecinco.
- 21.40 Deportes.
- 21.50 El tiempo.
- 22.00 Volverte a ver.
- 01.30 Supervivientes: Diario.

LA SEXTA

- 06.45 Bestial.
- 08.30 Crea lectura.
- 08.40 Zapeando.
- 10.15 Equipo de investigación.
- 14.00 La Sexta noticias 1ª edición.
- 15.00 La Sexta deportes.
- 15.15 La Sexta meteo.
- 15.25 Pel·lícula: 2021: La guerra de los mundos. EUA, 2021. Dir.: Mario Bonassin. Int.: Tom Sizemore i Emily Killian.
- 17.00 Pel·lícula: La tierra olvidada por el tiempo. EUA, 2009. Dir.: C. Thomas Howell. Int.: C. Thomas Howell i Timothy Bottoms.
- 18.45 Pel·lícula: Atrapados en el enjambre. EUA, 2005. Dir.: Paul Ziller. Int.: Michael Shanks i Carol Alt.
- 20.00 La Sexta noticias 2ª edición.
- 20.45 La Sexta meteo.
- 20.55 La Sexta deportes.
- 21.00 La Sexta Noche. L'espai entrevista José Luis Martínez-Almeida, alcalde de Madrid.
- 02.30 World Poker Tour.
- 03.15 Live Casino.
- 04.00 Minutos musicales.

BARÇATV

- 07.15 Buscamites. Hagi i Popescu.
- 07.30 Tots els gols de... Jordi Cruyff.
- 07.45 UEFA Cup 1995/96. Bayern de Munich-FC Barcelona.
- 09.30 Històries.
- 10.00 UEFA Champions League. AC Milan-FC Barcelona (2005/06).
- 11.45 EuroLeague 2010. Barça-Olympiacos.
- 13.45 És la bomba!
- 15.00 Barça News Flaix. Orígens. Pedri.
- 15.15 We'll Always Have Paris.
- 17.00 Barça News Flaix. Buscamites. Hagi i Popescu.
- 17.15 Històries.
- 17.30 Raúl Entreríos, la història d'un mite.
- 18.30 Tots els gols de la temporada 2005/06.
- 20.00 Barça News Flaix.
- 20.15 Tots els gols de Giuly.
- 20.45 UEFA Champions League 2006. FC Barcelona-Arsenal FC.
- 23.00 Barça News Flaix.
- 23.15 El 9. Samuel Eto'o, el lleó indomable.
- 00.45 Tots els gols de Samuel Eto'o.

#0

- 05.22 Mareas.
- 07.55 Tesoros al descubierto.
- 10.16 Alejandro Magno.
- 11.47 Tutankamón: vida, muerte y legado.
- 12.41 Ver-Mú.
- 13.10 Ilustres ignorantes.
- 14.01 Pel·lícula: Chitty chitty bang bang.
- 16.24 Pel·lícula: Cartas a Julieta.
- 18.07 Espiando en la manada.
- 19.59 Cielos ancestrales. Dioses y monstruos.
- 21.00 El caso Love Parade.
- 22.00 Pel·lícula: Kong: La Isla Calavera.
- 23.53 Pel·lícula: El padrino.
- 02.41 Paraíso (Sèrie).

LA 2

- 11.20 ¡Qué animal!
- 12.20 Tendido cero.
- 13.05 Amor Gastronòmik.
- 13.35 Perduts en el temps.
- 14.05 Noms propis.
- 14.35 Aquí parlem.
- 15.00 Destinos clásicos con Aled Jones.
- 15.35 Saber y ganar fin de...
- 16.20 Grandes documentales.
- 17.50 Históricos anónimos.
- 18.40 Carlos V. Los caminos del emperador.
- 19.05 La Flota de Indias.
- 20.15 La tumba prohibida de Atila.
- 20.55 Grandes viajes ferroviarios continentales.
- 22.00 El cine de La 2: Clara y Claire.
- 23.40 La noche temática.

BETEVÉ

- 12.05 Feel. Abhir Hathi.
- 12.35 Slow BTV.
- 12.55 Arxiu BTV.
- 14.00 BTV Noticias migdia.
- 14.20 Va passar aquí.
- 14.50 La cartellera.
- 15.20 Cinefílies: El ingenuo salvaje.
- 17.35 Pel·lícula: Women Make Film: A New Road Movie Through Cinema.
- 18.35 Slow BTV.
- 18.55 Feel. Abhir Hathi.
- 19.25 Doc's.
- 20.00 BTV Noticias vespre.
- 20.20 Ciudadà Novell.
- 21.05 La família Barris.
- 22.05 Última sessió: La decisió de Sophie.
- 00.35 Barcelona... i acció: Llama un tal Esteban.

8TV

- 09.49 Televenda.
- 11.03 Robin Food.
- 12.41 Barcelonautes.
- 13.09 Allo, allo (Sèrie).
- 14.47 L'Escrucó Negre (Sèrie).
- 17.01 Pel·lícula: Toda una mujer. Minisèrie de tres episodis que narra la vida d'Emma Harte, que passa de ser ajudant de cuina al començament del segle XX a una respectada dona de negocis durant els 80.
- 22.15 Pel·lícula: Lady Chatterley y el despertar de la pasión.
- 01.51 Robin Food.
- 06.00 8 de 8.

IB3

- 09.25 Tira tira.
- 10.00 Ben trobat.
- 10.50 Fora por!
- 11.45 Enfeinats.
- 12.35 My way.
- 13.30 Cuina amb Santi Taura.
- 13.59 IB3 Noticias migdia...
- 15.10 Pasejades.
- 15.40 L'anell (Sèrie).
- 17.40 Téntol.
- 18.15 Gent de la mar.
- 19.25 Dissabte de cinc dies.
- 20.30 IB3 Noticias vespre. Cap de setmana.
- 21.35 El temps vespre. Cap...
- 21.40 Rufino, tocant la glòria.
- 22.25 Pel·lícula: Sota amenaza.
- 23.55 Pel·lícula: No apagueis mai el llum.
- 01.15 IB3 Noticias vespre.

À PUNT

- 10.30 Pel·lícula: Fucsia, la minibruxa. Alemanya, 2010. Dir.: Johan Nijenhuis.
- 11.50 Animalades, un món bestial (Educatiu).
- 13.00 A córrer (Cultural).
- 14.00 À Punt Noticias. Cap de setmana.
- 15.00 Atrapa'm si pots.
- 16.00 Comissari Dupin: Orgull Bretó (Sèrie).
- 17.40 Va de Bo.
- 18.40 El meu lloc al món.
- 21.00 À Punt Noticias. Cap de setmana.
- 21.45 No tenim trellat (Humor).
- 23.25 Comediants (Humor).
- 00.45 Territori en concert (Musical).

ABANS D'ARA

PECES HISTÒRIQUES TRIADES PER JOSEP MARIA CASASÚS

CATEDRÀTIC EMÈRIT DE LA UPF I MEMBRE DE L'IEC

De l'assaig del crític literari Jaume Bofill i Ferro (Barcelona, 1893-1968) a *Revista de Catalunya* (VIII-IX-1934). Avui fa 150 anys del naixement del novel·lista Marcel Proust (París, 1871-1922), autor d'*À la recherche du temps perdu* (1913-1927), obra integrada per set parts que va influir en la literatura, en la filosofia i en la teoria de l'art del segle XX.

Podríem dir de l'obra de Proust que fou com un esforç per fer caber dins d'una sèrie de volums en una concertació de música verbal, tota una vida, l'experiència essencial d'una vida. Se'ns ofereix com una activitat dirigida, amb una admirable honradesa i seriositat, un realisme i una seguretat esborronadores, vers el fi de presentar al lector, fixada, registrada, per tal que pugui ésser útil a la gent venidora, la lliçó que havien procurat a la seva consciència els fets diversos de la vida; una lluita per a descobrir la significació d'aquesta en funció de les tendències filosòfiques i literàries personals. Podríem definir l'obra de Proust com una meditació sobre la pròpia vida. [...] En la seva meditació del temps, Proust dedica a aquells complexos inestables, els matisos socials, fills de l'esdevenir, que no són sinó resultants del desenvolupament de la vida humana en el

Marcel Proust i els medis socials (1934)

temps, productes mixtos de biologia, d'intel·ligència, una bona part de la seva obra, i el seu enginy, la seva penetració admirable, n'extrau anàlisis saborosíssims. [...] En aquelles anàlisis (especialment minucioses en les coses més efímeres i tingudes per trivials, potser perquè porten més marcat el segell del Temps) és de notar la nova valoració que signifiquen els medis més elevats com a motiu literari. Realment eren temes tan desprestigiats, que es deixaven gairebé exclusivament a les novel·les per remeses i a les pel·lícules sentimentals, i molt pocs s'arris-

HULTON ARCHIVE / GETTY

caven a tractar-los, potser per temença d'ésser tinguts per *parvenus*. I no pot negar-se que alguna cosa del *parvenu* hi ha en l'actitud de Proust, però de *parvenu* intel·ligent, que sap convertir la seva admiració en força que l'enriqueix, escutar amb imparcialitat i justesa, i àdhuc esdevenir implacablement dur, inexorable, en certs moments. Pels seus mèrits, per la seva simpatia i la gràcia del seu tracte, Proust havia pervingut a penetrar en aquells medis que admirava. Admiració, per altra banda, més aviat freqüent en els anomenats medis intel·lectuals, fins en els membres

més il·lustres, com ho comproven Goethe, Chopin i els mateixos intel·lectuals russos d'avui que enyoren l'antiga aristocràcia en ple règim socialista. Tot això constitueix, si s'estudia amb un poc de detenció, un fet ben explicable. Un escriptor, un artista, amb totes les seves excel·lències, creador en tants d'aspectes, és impotent a constituir una classe, una aristocràcia. L'aristocràcia de la intel·ligència és un tòpic imprecís, sense cap contingut efectiu. [...] Com una manera d'estudiar la personalitat social de Proust, considerat com un dandi exemplar, i com a corollari de les idees anteriors, pot ésser oportú ací un comentari sobre el perfecte gentleman, en un concepte purament extern, considerant-lo més aviat com un fet estètic que com un fet moral. [...]

Jaume Bofill i Ferro 1934

Gaudeix online dels mots encreuats de l'ARA a <http://passatemps.ara.cat>

PASSATEMPS

mots encreuats

núm. 3837, elaborat per Senyor Ventura

1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															

Horizontals 1. Alimentada per en Pere Botero. Laietanes, ilergetes, ausetanes. **2.** Que conté un humor serós. Individu filmat per Ingmar Bergman. **3.** Es movia a cavall de Rússia i els països veïns. Ens tracta amb gran dolçor. Coure. **4.** Ocupen els llocs centrals de tots els folres. Berlina no comestible. Maridar. **5.** Tocat de l'ala. Les seves inspiracions et fan caure d'esquena. Vots que no valen res. **6.** Castigats. Partim peres. **7.** Me'n surto pels pèls. Plens de bues. **8.** Mani tallar el cap. Els petits dels cèrvids catalans. L'incívic la repeteix constantment. **9.** Barcelona. Sentències d'excomunió. Veïnes de Reiners, al Vallespir. **10.** Metròpoli mesopotàmica. Anticipa l'adveniment de Jesús. Vell verd. **11.** Quan estan tirades, ja no cal córrer. Ruleta, amanida, muntanya. La quimera de Charles Chaplin. **12.** Concebi. Cobert. Llim. **13.** Traidora. Desacatà. **14.** Donin fe. Una que actua amb cautela.

Verticals 1. Ningú li va fer mal. Clàusula que va en contra de la bona fe. **2.** Es posen en fila. En els safaris fotogràfics, gairebé s'ha extingit. **3.** Sol naixent. Inquietud. Descartes, Magritte, Gosciny... **4.** Cridats bruscamment amb un to enèrgic i radical. Del país. **5.** Apareix al final del paleocè. Esquitxats. Dit sense vocalitzar. **6.** Final de curs. Hi anem per feina. La setmana dels tres dijous. **7.** As. Conversa digital. Acataré. El nucli de Venus. **8.** Cistell (que pot contenir figures). Molt brut, execrable. **9.** Un reipenjat. Si et toca, en surts escaldat. Un dels dos homes d'ABBA, per exemple. **10.** Galet. Que tenen nusos. En essència, és absurd. **11.** Aquest any ha pujat. Bafarada, també. **12.** Està sa, però amb elles se sentirà com una rosa. Te les trobes per tots els cantons. Elabora per dins. **13.** Apaivago. Atreuen els ratolins. **14.** Grocs foscos. Acció combinada de diferents elements.

sudoku

solucions d'ahir

fàcil

	2														
4			6		2					8					
		7			1					2					
		4												6	
	9	8			7				1	4					
3									5						
	7		3						8						
	5		7		4										9
														5	

difícil

3															2
				7								8			
		5	4							9					
1		8								6					4
9				3	2	5									8
5				4						9					7
				5						8	3				
	9									7					
4															9

S	O	M	O	U	R	E	T	E	R	R	A	T
A	P	A	C	I	N	T	E	S	A	D	E	
G	O	U	D	A	D	I	S	C	O	B	O	L
A	S	S	E	S	S	O	R	A	P	E	P	A
L	I	E	S	A	S	S	U	M	I	N	T	
T	R	I	A	T	S	R	E	N	T	A	R	
A	A	G	R	U	I	X	U	D	A	N	E	
P	R	I	S	A	R	U	S	I	T	A	D	A
R	E	U	G	N	O	M	C	S	I	J		
O	A	D	O	S	S	A	R	A	U	B	U	
X	I	N	I	N	T	R	A	M	E	S	O	S
I	R	D	E	P	R	E	D	E	M	T	T	
M	A	R	A	S	M	E	T	N	I	C	I	A
A	T	O	L	A	R	B	I	T	R	A	N	T

fàcil

5	8	4	3	9	2	1	6	7
3	7	9	6	1	5	2	4	8
6	2	1	8	7	4	5	3	9
8	3	5	7	4	6	9	2	1
2	1	6	9	5	3	8	7	4
4	9	7	2	8	1	6	5	3
1	4	2	5	3	9	7	8	6
9	6	8	4	2	7	3	1	5
7	5	3	1	6	8	4	9	2

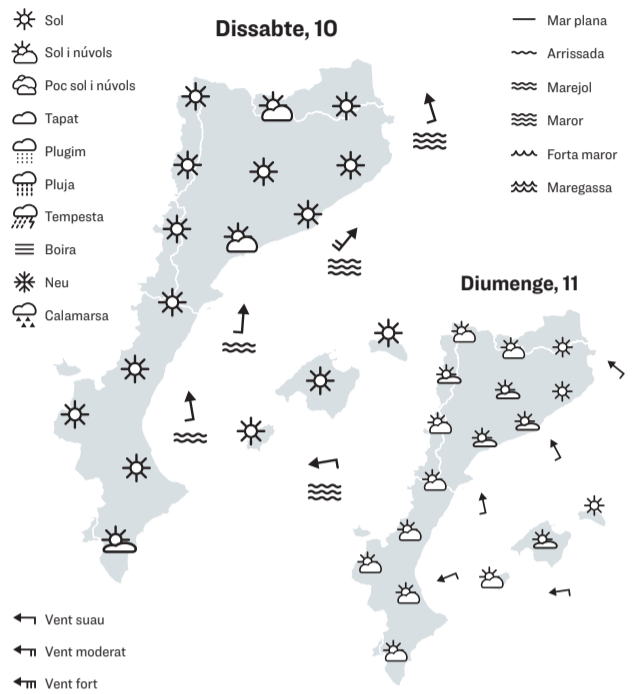
difícil

2	1	9	7	6	8	4	3	5
8	7	6	4	5	3	1	9	2
3	4	5	1	2	9	8	7	6
7	9	2	8	4	1	6	5	3
6	8	1	3	7	5	2	4	9
5	3	4	2	9	6	7	8	1
1	2	3	9	8	7	5	6	4
4	6	8	5	3	2	9	1	7
9	5	7	6	1	4	3	2	8

EL TEMPS

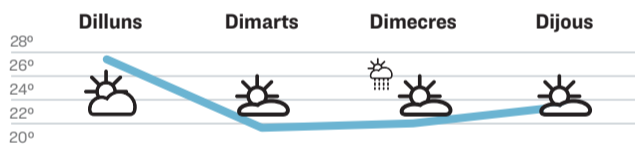
MIQUEL BERNIS

Avui farà més calor que ahir, i demà es produirà un pic de temperatura breu però intens: a Ponent el termòmetre fregarà els 40 graus i la nit de diumenge a dilluns serà la de més mal dormir de l'estiu.

	AVUI		DEMÀ	
	15 h	21 h	08 h	15 h
Barcelona	28°	25°	24°	28°
Lleida	35°	29°	21°	37°
Girona	35°	26°	22°	33°
Tarragona	27°	24°	23°	27°
València	29°	26°	23°	30°
Palma	29°	25°	24°	31°
Figueres	31°	25°	20°	33°

LA SETMANA

EL CONSELL

Avui el vent bufarà amb ganes en moltes platges del sud de la Costa Brava i del Maresme, sigueu prudents.

QUE NO US SORPRENGUI

Dilluns podrien caure rècords històrics de temperatura al País Valencià: s'esperen màximes de fins a 45 °C.

EUROPA

	MÀX.	MÍN.
Madrid	38°	21°
Londres	15°	13°
París	21°	14°
Berlín	25°	15°
Roma	33°	20°
Brusel·les	21°	14°
Estocolm	25°	16°
Amsterdam	21°	14°
Praga	24°	13°
Lisboa	32°	16°
Atenes	31°	24°

QUALITAT DE L'AIRE

Dades en µg/m³	NO ₂ * màxim d'ahir dades entre 14 h i 14 h	Partícules mitjana d'ahir dades entre 14 h i 14 h	Previsió per avui
Barcelona	44	25	●
Lleida	8	26	●
Girona	25	20	●
Tarragona	49	17	●

Font: Dep. de Territori i Sostenibilitat

CRÍTICATV

MÒNICA PLANAS CALLOL - PERIODISTA

L'entrevista que va impactar el món

Per als aficionats a tots els embolics vinculats amb la casa reial britànica, els seguidors de *The Crown* i els interessats en els engranatges més ocults del periodisme, Movistar+ acaba d'estrenar el documental *Diana: The interview that shocked the world* (*Diana: la entrevista que impactó al món*). També el podeu trobar al servei a la carta de RTVE perquè l'espai *Documaster* el va emetre el mes d'abril passat.

Dirigit per Edward McGown, analitza l'impacte que va tenir l'entrevista a Diana Spencer que la BBC va emetre el 5 de novembre del 1995, en què ella va parlar de les infidelitats del príncep Carles, del seu malestar formant part de la reialesa i dels trastorns emocionals que havia patit.

En el documental hi participen treballadors i càrrecs d'informatius de la BBC, periodistes que cobreixen la Corona britànica, l'assistent personal de la princesa Paul Burrell i especialistes en mitjans que analitzen com es va desenvolupar l'entrevista i què va suposar socialment. El gran absent és Martin Bashir, el periodista que va entrevistar –i enganyar– Lady Di. L'enfocament està ben plante-

jat: comença reflexionant sobre el fet de col·locar-te davant d'una càmera per exposar aspectes de la teva intimitat i va obrint el focus aprofundint en les implicacions que va tenir mediàticament i socialment. Ens explica per què Diana va acceptar aquella entrevista, com la van enganyar, com es va

procés fins a la seva emissió. També exposa les conseqüències que va tenir per a la cadena, per a Bashir i per a Diana Spencer. De fet, hi ha qui considera que aquella entrevista va ser el desencadenant d'un entorn mediàtic que va abocar la princesa de Gal·les a l'abisme. Són especialment suc-

lentes les declaracions d'alguns treballadors de la BBC a l'hora d'explicar qui era Bashir, els despropòsits periodístics que es van anar succeint i com els responsables d'informatius van haver de bregar amb aquella emissió enverinada. En alguns moments el cap d'informatius va pensar que allò acabaria o amb la televisió pública o amb la Corona. El final, però,

ha quedat desactualitzat. Bashir, que després de treballar als Estats Units va tornar com a corresponsal d'affers religiosos de la BBC, va dimitir aquest mes de maig passat poc abans que la comissió d'investigació de la televisió pública (una mica lenta) confirmés els enganys i la mala praxi del periodista. El documental serveix per demostrar com les tensions i les complexes relacions entre els mitjans de comunicació i el poder tenen una ona expansiva d'efectes imprevisibles.

Engany

El documental ens explica com es va encendre la metxa de la tragèdia de Diana

encendre la metxa de la tragèdia i com aquella emissió va influir en la cultura britànica.

Però potser la part més interessant és la que ens descobreix de quina manera Martin Bashir va aconseguir l'entrevista i com la BBC va haver de gestionar tot el

LESAUDIÈNCIES

Programes més vistos dijous

ESPECTADORS 'SHARE'

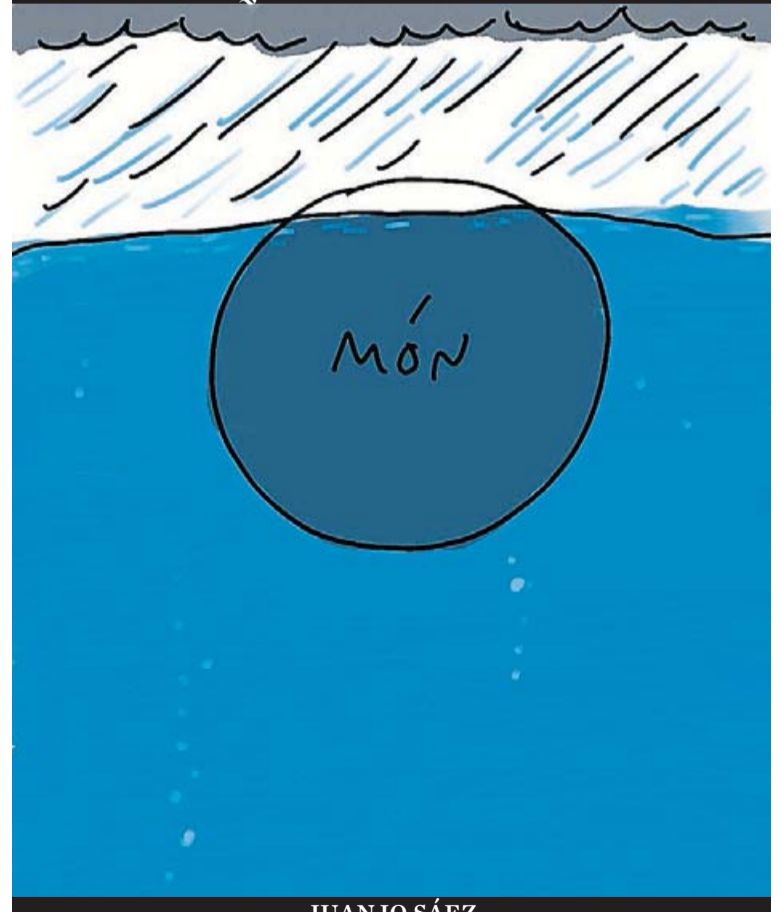
01 Telenotícies vespre	TV3+3/24 21.00	460.000	23,7%
02 Telenotícies migdia	TV3+3/24 14.30	424.000	26,2%
03 Polònia (pandèmia)	TV3 22.13	371.000	16,1%
04 Supervivientes exprés	TELECINCO 22.08	368.000	16,2%
05 Antena 3 noticias 2	ANTENA 3 21.08	310.000	16,5%

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. Generalitat Valenciana

Generalitat de Catalunya Departament de la Presidència

ARA QUE NO S'OFENGUI NINGÚ

JUANJO SÁEZ

CARTA A LES TANDES DE PENALS

DEMÀ Toni Soler

L'apoteosi del futbol

Les tandes de penals s'han vist sempre com una injustícia, com un lloc on no s'havia d'arribar per resoldre una eliminatòria. Però ara els dirigents s'adonen que el moment dels penals és l'apoteosi del futbol, un esquer magnífic perquè s'hi enganxin els joves, incapaços ja de seguir un partit sencer.

I han començat a treure obstacles per afavorir que es disputin tantes tandes de penals com sigui possible. Des d'aquesta temporada, les eliminatòries empatades ja no es decidiran pel valor doble dels gols fora de casa. També es podrien escurçar les pròrrogues a la meitat, i deixar-les en quinze minuts. Els jugadors estan fosos i a casa, arribats a aquest punt, tots desitgem que allò acabi als penals. Viurem més tandes i en sofisticarem la realització televisiva. A l'Eurocopa ja hem seguit molts penals des de la càmera aèria, col·locada just darrere del llançador, per veure la porteria tal com la veu ell. A la Copa Amèrica han subtitulat converses intimidatòries entre porter i jugador, i vindran micròfons més potents, s'hi afegiran càmeres individualitzades per captar les reaccions de tots els protagonistes, més grafismes i qui sap si també ambientació musical per viure aquells deu minuts en què totes les emocions del futbol arriben al límit.

Els jugadors dels dos equips s'ho miren, abraçats, des del mig del camp. Aquell a qui toca disparar se separa del grup i camina cinquanta metres sol fins al punt de penal, amb l'adrenalina disparada, pensant que passarà si falla el que no pot fallar. Col·loca la pilota sempre una mica més endavant de la marca blanca del guix, mentre el porter comença el joc psicològic per desconcentrar-lo, parlant, movent-se d'un costat a l'altre o assenyalant-li per on vol que vagi el llançament. El jugador ha de decidir si dispara per baix o per dalt, més difícil de parar, però més fàcil que se li'n vagi a fora; si llança cap a l'esquerra, que és el seu costat natural, però també és per on els porters solen aturar-ne més; si fa mitja *paradinha* perquè el porter vagi cap a un costat i ell ja només l'hagi d'empènyer cap a l'altre, o si gosa, en un moment tan decisiu, llançar el penal tal com ho va fer Panenka, a l'Eurocopa de 1976.

Es van alternant porters, llançadors i equips, van passant un darrere l'altre a disparar des del punt de penal, en uns minuts que tenen alguna cosa de ruleta russa, perquè sí, perquè algú fallarà i aleshores aquell duel de *western* s'haurà resolt amb uns que en surten vius i corren enfollits a celebrar-ho i uns altres que vinclen els genolls i cauen estesos a terra.

ALEX GALLEGO

P.D.
A les semifinals de la Copa del Rei contra la Reial Societat, el Barça va viure la seva primera tanda de penals en vint-i-dos anys. El futbol no es pot permetre esperar tant temps per viure un moment que dispara les audiències i les emocions, i que l'obre a nous públics indispensables per al futur d'aquest esport.

ALBERT OM

